

DUTCH BIRDING

VOLUME 39 • NO 6 • 2017

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over
Palearctische vogels

REDACTIE

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
editors@dutchbirding.nl

FOTOREDACTIE

Dutch Birding
p/a René Pop
Zanddijk 334-216
1795 KL De Cocksdorp-Textel
Nederland
rene.pop@dutchbirding.nl

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Maartje Bakker
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL
webredactie@dutchbirding.nl

BESTUUR

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
dba@dutchbirding.nl

COMMISSIE DWAALGASTEN

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
cdna@dutchbirding.nl

COMMISSIE SYSTEMATIEK

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CSNA, p/a George Sangster
csna@dutchbirding.nl

Dutch Birding

HOOFDREDACTEUR Arnoud van den Berg (06-54270796, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR Enno Ebels (030-2961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

UITVOEREND REDACTEUR André van Loon (020-6997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

FOTOGRAFISCH REDACTEUR René Pop (06-22396323, rene.pop@dutchbirding.nl)

REDACTIERAAD Peter Adriaens, Sander Bot, Thijs Fijen, Dick Groenendijk, Łukasz Ławicki, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet en Peter de Vries

REDACTIE-ADVIESRAAD Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai en Lars Svensson

REDACTIEMEDEWERKERS Garry Bakker, Mark Collier, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Willem-Jan Fontijn, Hans Groot, Justin Jansen, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Mark Nieuwenhuis, Jelmer Poelstra, Martijn Renders, Kees Roselaar, Vincent van der Spek en Jan Hein van Steenis

LAY-OUT André van Loon

PRODUCTIE André van Loon en René Pop

ADVERTENTIES Debby Doodeman, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

ABONNEMENTEN De abonnementsprijs voor 2017 bedraagt: EUR 40.00 (Nederland), EUR 42.50 (België), EUR 43.50 (rest van Europa) en EUR 45.00 (landen buiten Europa).

U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op bankrekening (IBAN): NL95 INGB 0000 1506 97; BIC: INGBNL2A ten name van Dutch Birding Association te Amsterdam, o.v.v. 'abonnement Dutch Birding' en uw postadres. Ook is het mogelijk om via de webshop te betalen. Volg hiervoor de instructies op www.dutchbirding.nl. Het abonnement start vanaf het moment van betaling. Na betaling ontvangt u het volgend te verschijnen nummer.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

Voor taxonomie, volgorde en naamgeving van vogels in Dutch Birding worden de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2017, <http://tinyurl.com/hfwra7b>) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palearctische vogels); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie, door E C Dickinson (redactie) 2003; vierde editie, deel 1, door E C Dickinson & J V Remsen Jr (redactie) 2013) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *IOC world bird list 7.1* door F Gill & D Donsker (2017, www.worldbirdnames.org) (Engelse en Nederlandse namen van overige vogels in de wereld; Nederlandse namen door P Verrijse en A J van Loon).

Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'Tijdschrift').

www.dutchbirding.nl

WEBREDACTIE Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse en Ben Wielstra. **FOTOREDACTIE** Herman Bouman, Jaap Denee en Menno van Duijn. **GELUIDENREDACTIE** Kasper Hendriks **WEBMASTERS** Albert van den Ende en Jeroen van Vianen (Dutch Bird Alerts).

Dutch Birding Association

BESTUUR Remco Hofland (voorzitter, 06-30905550), Toy Janssen, Marten Miske, Pieter van Veelen, Jorrit Vlot (secretaris) en Kees de Vries (penningmeester); tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd. **BESTUURSMEDWERKERS** Maartje Bakker, Jurriën van Deijk, Marc Dijksterhuis (marketing & sales), Debby Doodeman, Thomas van der Es, Rob Half, Vincent Hart, Leo Heemskerck, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Robert van der Meer, Arnold Meijer, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Jeroen van Vianen, Rutger Wilschut en Steven Wytema.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

LEDEN Garry Bakker, Christian Brinkman, Thijs Fijen, Diederik Kok, James Lidster, Eddy Nieuwstraten (voorzitter), Vincent van der Spek en Rik Winters (penningmeester). **MEDEWERKER** Gerjon Gelling (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

LEDEN Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2017 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland, www.robstolk.nl

Dutch Birding

CHIEF EDITOR Arnoud van den Berg (+31-654270796, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

DEPUTY CHIEF EDITOR Enno Ebels (+31-302961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

EXECUTIVE EDITOR André van Loon (+31-206997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

PHOTOGRAPHIC EDITOR René Pop (+31-622396323, rene.pop@dutchbirding.nl)

EDITORIAL BOARD Peter Adriaens, Sander Bot, Thijs Fijen, Dick Groenendijk, Lukasz Ławicki, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet and Peter de Vries

EDITORIAL ADVISORY BOARD Peter Barthel, Mark Constantine, Andrea Corso, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai and Lars Svensson

EDITORIAL ASSISTANTS Garry Bakker, Mark Collier, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Willem-Jan Fontijn, Hans Groot, Justin Jansen, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Mark Nieuwenhuis, Jelmer Poelstra, Martijn Renders, Kees Roselaar, Vincent van der Spek and Jan Hein van Steenis

LAY-OUT André van Loon

PRODUCTION André van Loon and René Pop

ADVERTISING Debby Doodeman, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTIONS The subscription rate for 2017 is: EUR 40.00 (Netherlands), EUR 42.50 (Belgium), EUR 43.50 (Europe) and EUR 45.00 (countries outside Europe).

Subscribers in European countries are kindly requested to pay the subscription fee to Dutch Birding Association, Amsterdam, on bank account (IBAN): NL95 INGB 0000 1506 97; BIC: INGBNL2A; please mention 'subscription Dutch Birding' and your full address. It is also possible to pay by credit card using our webshop. You can follow the instructions on our website www.dutchbirding.nl.

British subscribers are requested to pay preferably by bank transfer too, although payment by Sterling cheque remains possible (GBP 40.00). Cheques should be sent to Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands.

Subscribers in countries outside Europe can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa) using our webshop. Please follow the instructions on our website www.dutchbirding.nl.

Subscription starts when we have received payment, after this you will receive the next forthcoming issue.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

For taxonomy, sequence and nomenclature of birds in Dutch Birding the following lists are used: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2017, <http://tinyurl.com/hfwra7b>) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition, by E C Dickinson (editor) 2003; fourth edition, volume 1, by E C Dickinson & J V Remsen Jr (editors) 2013) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *IOC world bird list 7.1* by F Gill & D Donsker (2017, www.worldbirdnames.org) (English and Dutch names of remaining birds of the world; Dutch names by P Vercruijse and A J van Loon).

For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding Fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'Journal').

www.dutchbirding.nl

WEB EDITORS Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Wietze Janse and Ben Wielstra. **PHOTOGRAPHIC EDITORS** Herman Bouman, Jaap Denee and Menno van Duijn. **SOUNDS EDITOR** Kasper Hendriks. **WEBMASTERS** Albert van den Ende and Jeroen van Vianen (Dutch Bird Alerts).

Dutch Birding Association

BOARD Remco Hoffland (chairman, +31-630905550), Toy Janssen, Marten Miske, Pieter van Veelen, Jorrit Vlot (secretary) and Kees de Vries (treasurer); the editors of Dutch Birding also have one seat in the board. **BOARD ASSISTANTS** Maartje Bakker, Jurriën van Deijk, Marc Dijksterhuis (marketing & sales), Debby Doodeman, Thomas van der Es, Rob Half, Vincent Hart, Leo Heemskerck, Wietze Janse (Dutch Bird Alerts), Robert van der Meer, Arnold Meijer, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Jeroen van Vianen, Rutger Wilschut and Steven Wytema.

Dutch rarities committee (CDNA)

MEMBERS Garry Bakker, Christian Brinkman, Thijs Fijen, Diederik Kok, James Lidster, Eddy Nieuwstraten (chairman), Vincent van der Spek and Rik Winters (treasurer). **ASSISTANT** Gerjon Gelling (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

MEMBERS Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2017 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands,
www.robstolk.nl

Dutch Birding

*International journal on
Palearctic birds*

EDITORS

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
editors@dutchbirding.nl

PHOTOGRAPHIC EDITOR

Dutch Birding
c/o René Pop
Zanddijk 334-216
1795 KL De Cocksdorp-Texel
Netherlands
rene.pop@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTION ADMINISTRATION

Maartje Bakker
Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL
webredactie@dutchbirding.nl

BOARD

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
dba@dutchbirding.nl

DUTCH RARITIES COMMITTEE

CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
cdna@dutchbirding.nl

DUTCH COMMITTEE FOR

AVIAN SYSTEMATICS
CSNA, c/o George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INTERNET

www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

Artikelen / papers

363 Rare birds in the Netherlands in 2016 *Marcel Haas, Roy Slaterus, Vincent van der Spek & CDNA*

387 Golden Nightjars in Western Sahara, Morocco, in March-April 2016
Daan Drukker, Peter Stronach, Bob Swann & Dan Brown

Corrigenda

393

WP reports

393 Late September to mid-November 2017 *Lukasz Ławicki & Arnoud B van den Berg*

Recente meldingen / recent reports

416 September-oktober 2017 *Roy Slaterus, Martijn Renders, Hans Groot & Vincent van der Spek*

DB Actueel

428 Keizerarend in Noord-Brabant en Overijssel [EASTERN IMPERIAL EAGLE]; Stejnegers Roodborsttapuit op Vlieland [STEJNEGER'S STONECHAT]; Westelijke Blonde Tapuit op Texel [WESTERN BLACK-EARED WHEATEAR]; Vale Lijster op Vlieland [EYEBROWED THRUSH]

Voorplaat / front cover

Dwerguil / Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*, Ryman-bossen, Pommeren, Polen, 8 mei 2016 (*Milosz Kowalewski*)

LEG HET WONDER VAN DE NATUUR VAST

Stuur je beste foto in voor de wedstrijd DIGISCOPEER OF THE YEAR.

Fotograferen met je SWAROVSKI OPTIK telescoop kan heel eenvoudig door je telescoop te verbinden met je smartphone. Wil je een super-telelens groter dan 1000 mm, dan gebruik je je telescoop in combinatie met de TLS APO en je systeem- of spiegelreflexcamera. Zo leg je al je avonturen vast in indrukwekkende beelden die je met anderen kunt delen. SWAROVSKI OPTIK – momenten intenser beleven.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI
 OPTIK

Ga op pad met gepassioneerde biologen en ontdek het paradijs.
Jouw mooiste naturreis wordt werkelijkheid.

 STARLING
 NATUUR - FOTOGRAFIE - WORKSHOPS - REIZEN

ontdek het volledige aanbod op
www.starlingreizen.be

Vogels kijken met het
Vogelinformatiecentrum

Texel

SPECIALIST in verrekijkers en telescopen

Het **beste** adres voor verrekijkers, telescopen, statieven, enz.

nieuw de nieuwe
 Swarovski **BTX**
 dubbeltelescoop

kom hem zelf testen

Kom naar Texel voor het beste advies en test zelf

MEER INFO: www.vogelinformatiecentrum.nl

Kikkertstraat 42, 1795 AE De Cocksdorp, Texel +31(0)222 316249 info@natuurdigitaal.nl

**Op 28 maart 2018
vertrekt de laatste
Atlantic Odyssey ooit**

Mis deze nu al legendarische trip niet!

**Vaar mee met de West Africa Pelagic tot aan
Vlissingen en ontvang €500 korting per persoon**

Prijzen vanaf €5.200 afhankelijk van huttype en gekozen traject

INEZIA TOURS
vogelreizen, natuurreizen en meer

www.ineziatours.nl
info@ineziatours.nl
0597-431405

aangesloten bij
garantiefonds

Verrekijkers

opticon

Natura BGA ED

Met een brede kijkhoek voor eenvoudiger kijken, ED-glas objectieven voor een helder en scherper beeld, een microscharnier body met tactiele rubber voor een betere greep. De Natura BGA ED geeft een nieuw niveau voor kwaliteit, prestaties en ergonomie. **Prijzen vanaf €339**

Traveller BGA ED

De Traveller BGA ED zet de standaard voor 32mm veldkijkers; Helderder, scherper en net zo licht en klein als een pocketkijker. Deze serie is zowel geschikt voor de liefhebber als de serieuze gebruiker. **Prijzen vanaf €399**

Telescopen

opticon

ES 80 GA ED v4

Door de ontwikkeling en productie in Japan, levert de nieuwe ES 80 GA EDv4 een optische kwaliteit, die de beste is in haar prijsklasse en dankzij de Dual-speed scherpstelknoppen beschikt deze scope over een snelle en uiterst precieze scherpstelling. De ES 80 GA EDv4 is compatibel met HDF en SDLv2 oculairs. De garantie is maar liefst 30 jaar. Body prijs is **€819**

Verdere informatie vind je op www.opticon.nl, email sales@opticon.co.uk of neem contact op met je lokale dealer.

Foto Fransen, Amsterdam 020 6650471

Foto Rooijmans, Budel 0495 494890

Ringfoto Focus, Den Haag 070 3638398

Foto Sipkes, Groningen 050 3128684

Foto Rembrandt, Maastricht 043 321 3903

Focus Optiek, Middelburg 0118 625310

Vogelinformatiecentrum, Texel 0222 316249

Ringfoto Focus, Voorburg 070 3863519

Rare birds in the Netherlands in 2016

Marcel Haas, Roy Slaterus, Vincent van der Spek & CDNA

This is the 37th annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding. It comprises records from 2016 as well as belated and reconsidered records, dating back to 1893, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Several 2016 reports are still under review or awaiting submission and could therefore not be included. In addition, some reports for 2015 and earlier years are still under consideration for various reasons. The increase in records entered online on internet portals such as www.waarneming.nl reveals many new details about past records. For the sake of completeness, date extensions are presented in this report.

Details included for each record are, if available: date(s); location and/or municipality (municipal divisions as on 1 January 2017); province; number of birds if more than one, plumage and sex; type of record if ringed, photographed, sound-recorded, videoed or found dead (and where specimen is stored, if known); names of up to three observers involved in finding, identifying and recording, and relevant references in the literature, which normally include (inter)national but not regional journals, and published photographs. Records from 2015 lasting into 2016 that already have been published in the 2015 report (Haas et al 2016) are repeated here without reference. Observations not (yet) submitted but mentioned in the 2015 report are not repeated in this report. The sequence of the records in the species accounts is from the current

year backwards, with records within one year presented chronologically. Numbers after each (sub) species' name refer to the total number of individuals **1** from 1 January 1800 to 31 December 1979, **2** since 1 January 1980 but excluding **3** the current year. Taxa marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Garry Bakker, Rob S A van Bemmelen, Ruud F J van Beusekom, Christian Brinkman, Thijs Fijen, Diederik Kok, James Lidster, Eddy Nieuwstraten, Roy Slaterus, Vincent van der Spek and Rik Winters. Marcel Haas (until May 2017) and Gerjon Gelling (from May 2017), with the assistance of August van Rijn, supported the committee as non-voting archivists and assisted by submitting many reports published on national and regional websites. Reports can be submitted, preferably using the electronic submission form on www.dutchavifauna.nl or filling in this form after entering a record on www.waarneming.nl; the online database on www.dutchavifauna.nl contains all records of rare birds up to 2016 (cf Dutch Birding 34: 346, 2012). Here, also recently accepted records or rejected reports as well as reports currently under review are listed.

Decisions regarding taxonomy have been delegated to the Dutch committee for avian systematics (Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna; CSNA).

In 2016, at least 374 species were recorded,

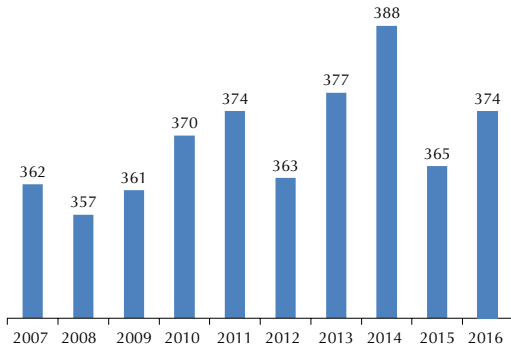

FIGURE 1 Number of species recorded in the Netherlands per year in 2007-16 (average is 369) / aantal soorten vastgesteld per jaar in Nederland in 2007-16 (gemiddeld 369)

which is already five species above the average of 369 over the last 10 years (figure 1). This number may rise depending on pending reports. 2016 was a very good year. No less than six species were new to the Dutch list in 2016: Redhead *Aythya americana*, Masked Shrike *Lanius nubicus*, Moustached Warbler *Acrocephalus melanopogon*, Siberian Rubythroat *Calliope calliope*, Siberian Accentor *Prunella montanella* and Black-headed Wagtail *Motacilla feldegg*. With these additions (and the deletion of White-crowned Sparrow *Zonotrichia leucophrys*), the Dutch list now numbers 517 species. Other highlights for 2016 included the second Great Knot *Calidris tenuirostris*, Eastern Crowned Warbler *Phylloscopus coronatus* and Western Rufous-tailed Scrub Robin *Cercotrichas galactotes galactotes*, fourth Rufous Turtle Dove *Streptopelia orientalis meena* (and sixth Oriental Turtle Dove *S orientalis sensu lato*) and Stilt Sandpiper *C himantopus*, fourth to sixth Eastern Black Redstart *Phoenicurus ochruros phoenicuroides*, fifth Forster's Tern *Sterna forsteri* and sixth Western Subalpine Warbler *Sylvia inornata*. In addition, 2016 was a good year for Squacco Heron *Ardeola ralloides* (16 records), Hume's Leaf Warbler *P humei* (nine), Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva* and Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* (seven), Radde's Warbler *P schwarzi* (five), Black-winged Kite *Elanus caeruleus* and Baird's Sandpiper *C bairdii* (four), and Alpine Swift *Apus melba* and Alpine Accentor *P collaris* (three).

Systematic list of records

Surf Scoter / Brilzee-eend

Melanitta perspicillata 3,31,3
22 March, Camperduin, Bergen, Noord-Holland, female (N F van der Ham); 28 April, Schoorl aan Zee, Bergen, Noord-Holland, male (R Slaterus); 19 November, Rot-

tumerplaat, Eemmond, Groningen, male (N de Vries).

Another good year for this species; the past 10 years produced half of all records. All three records involved birds flying by. Both records near Bergen coincided with exceptional numbers (100 000s) of Common Scoters *M nigra* gathering along this part of the coast.

Marbled Duck / Marmereend

Marmaronetta angustirostris 0,1,0

A well-visited first-year at Huis ter Heide, Tilburg, Noord-Brabant, from 24 september to 6 October (Dutch Birding 38: 473, plate 719, 2016) has not been accepted as a presumably wild bird (see Rejected reports).

* Redhead / Amerikaanse Tafeleend

Aythya americana 0,0,1

19 January intermittently to 13 March, Van Starckenborghkanaal, Aduard, Noordhorn and Zuidhorn, Zuidhorn, Groningen, adult male, photographed, videoed (G van Noord et al; Dutch Birding 38: 194, plate 298, 256, plate 391, 2016).

This unringed bird provoked much discussion. In the canal where it was observed on 13 days during its 55-day stay, it mainly associated with Mallards *Anas platyrhynchos* but most of the days it could not be located as it appeared to move around quite a lot. A few primaries and tail-feathers showed some minor damage. Regardless, it was twitched by many birders. Since the species is regarded as a possible vagrant to western Europe (eg, records in Britain, Iceland and Ireland) and the bird's behaviour and plumage were considered to be not at odds with a wild bird, the CDNA accepted the bird as the first.

Ring-necked Duck / Ringsnaveleend

Aythya collaris 5,35,2

13 March to 2 May, Polder Wijde Wormer, Wormerland, Noord-Holland, adult male, photographed, sound-recorded, videoed (N Hopman, R Bekebrede et al; Dutch Birding 38: 256, plate 392, 2016); 27 November, Vinkhuizen, Groningen, Groningen, male, photographed (H de Graaff).

Tufted x Ring-necked Duck / Kuifeend x Ringsnaveleend

Aythya fuligula x collaris 0,8,1

20 January to 13 March, Koarnwerterzand (Kornwerderzand), *Súdwest-Fryslân*, Friesland, adult male, photographed (R Offereins et al).

2013 16 December 2012 to 13 April and 31 December to 8 April 2014, Natuurplas Breeveld, Woerden, Woerden, Utrecht, adult male, photographed (E Schuller et al).

The Woerden record concerns a date extension of a returning individual.

Lesser Scaup / Kleine Topper

Aythya affinis 0,15,3

12 December 2015 to 2 February and 19 March to 1 April, Dijkwielen and Zuiderhaven, Den Oever, *Hollands Kroon*, Noord-Holland, male, photographed, videoed (I van Veldhuisen et al); 23 January to 27 Febru-

ary, Jachthaven, Andijk, *Medemblik*, Noord-Holland, male, photographed (R S A van Bemmelen, S Rijnbeek et al); 15 November, Pluuthaven, *Zeewolde*, Flevoland, male, photographed (T van Oerle, J Vlot); 16 December, Wolderwijd, *Zeewolde*, Flevoland, male, photographed (D Kok).

2004 4 November, Gooimeer, Huizen, *Huizen*, Noord-Holland, male, photographed (R F J van Beusekom).

The bird at Den Oever was already mentioned in last year's report but only until 2 February.

Bufflehead / Buffelkopeend

Bucephala albeola 0,7,0

3 November 2015 to 26 April and 5 November to 27 May 2017, Gaatkensplas and surroundings, *Barendrecht*, Zuid-Holland, adult male, photographed, videoed (M Peene et al); 6 January to 13 April and 16 July to 21 November and 24 December to 12 March 2017, Den Oever and IJsselmeer, *Hollands Kroon*, Noord-

Holland, adult male, photographed, videoed (P van Franeker et al).

2015 21 September to 10 October, Nieuwe Robbengat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, first-winter male or adult female, photographed, videoed (M Olthoff et al).

Two records from Noord-Holland and Zuid-Holland concern long-staying or returning birds (the latter since November 2004 (!) and the former from 4 October 2014 to 13 April 2015 and again on 21-23 October 2015). The bird at Lauwersmeer was the seventh record, bringing the total since 2012 to five.

Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling

Anas discors 6,34,1

10-18 January, Rammelwaard, *Voorst*, Gelderland, adult male, photographed (A Mulder, R Wester et al).

The third record for the inland province of Gelderland. So far, coastal Noord-Holland has been the most productive, with 10 records.

513 Lesser Scaup / Kleine Topper *Aythya affinis*, male, Den Oever, Noord-Holland, 21 January 2016 (*Edwin Winkel*)

514 Redhead / Amerikaanse Tafeleend *Aythya americana*, adult male, Noordhorn, Groningen, 7 February 2016

(*Alex Bos*) **515** Ring-necked Duck / Ringsnaveleend *Aythya collaris*, adult male, with Tufted Ducks / Kuifeenden *A fuligula*, Wormer, Noord-Holland, 18 March 2016 (*Martin van der Schalk*)

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling

Anas carolinensis 6,69,-

2002 20-21 April, De Zearend, Oostvaardersplassen, Lelystad, Flevoland, male, photographed (V van der Spek et al).

The species is no longer considered since 1 January 2015 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Rufous Turtle Dove / Meenatortel

Streptopelia orientalis meena 0,3,1

30-31 October, Kroonspolder, Vlieland, Friesland, first calendar-year, ringed, photographed (F Majoor et al; Dutch Birding 38: 474, plate 722, 2016).

The first Oriental Turtle Dove *S orientalis* dates from as recent as the winter of 2009/10. Since then, five more have been recorded of which two could not be assigned to subspecies; the other four were accepted as Rufous Turtle Dove. The 2016 bird was the first to be ringed. A bird photographed on Vlieland on 20 October 2012 (cf van Duivendijk 2016; cf Dutch Birding 38: 294, plate 458-459, 2016) has only recently been submitted.

Red-billed Tropicbird / Roodsnavelkeerkringvogel

Phaethon aethereus 0,0,0

A tideline corpse was found on Texel, Noord-Holland, on 17 January. The identification was accepted but the corpse was so decomposed that the stomach was missing

516 Squacco Heron / Ralreiger *Ardeola ralloides*,
Noordse Dorp, Zuid-Holland, 10 June 2016
(Michael Kars)

and, therefore, the gastric contents could not be defined. It therefore remained unclear whether it died in the (Dutch part of the) North Sea. Another beached individual was found at Egmond aan Zee, Noord-Holland, in January 1986 (Bruinzeel 1986). This bird was not accepted because its stomach contained remains of fish species that do not occur in the North Sea.

Alpine Swift / Alpengierzwaluw

Apus melba 7,55,3

27 March, Westkapelle, Veere, Zeeland, photographed (H Reijnhoudt, C Beeke et al; Dutch Birding 38: 261, plate 401, 2016); 20 July, Den Burg, Texel, Noord-Holland, photographed (T Schipper); 1 October, Haze-water, Leusden, Utrecht, photographed (M Dijksterhuis et al; Dutch Birding 38: 477, plate 725, 2016).

The individual at Westkapelle stayed just long enough to enable a few local birders to see it before it was chased off by a Peregrine Falcon *Falco peregrinus* and disappeared.

Little Crake / Klein Waterhoen

Zapornia parva 36,27,4

22 April to 6 May, Wetering West, Weerribben, Steenwijkerland, Overijssel, male, sound-recorded (K Vedder et al); 2 May to 10 July, Wetering Oost, Weerribben, Steenwijkerland, Overijssel, male, sound-recorded (H de Lange et al); 18 May to 6 June, Beekslanden, Buinen,

517 Alpine Swift / Alpengierzwaluw *Apus melba*,
Westkapelle, Zeeland, 27 March 2016
(Mayro Pattikawa)

Borger-Odoorn, Drenthe, male, sound-recorded (C Teule, A-W Faber et al); 4-7 July, De Onlanden, Peizermade, *Noordenveld*, Drenthe, male, sound-recorded (F Tijsterman, W van Boekel).

With 15 records in the past five years, this species is doing well. North-western Overijssel is among the most productive regions.

European Storm Petrel / Stormvogeltje

Hydrobates pelagicus -,129 (in 1982-99),- 1997 5 October, Camperduin, *Bergen*, Noord-Holland (N F van der Ham, W Schep et al).

The species was considered in 1982-99 and the CDNA still welcomes records from this period.

Squacco Heron / Ralreiger

Ardeola ralloides 25 (since 1866),65,16

16-19 May, Afferdensch en Deestsche Waarden, Afferden, *Druuten*, Gelderland, summer plumage, photographed, videoed (M de Jong, R Wester et al); 3-11 June, De Onlanden, *Noordenveld*, Drenthe, summer plumage, photographed, videoed (T Mulder et al); 5 June, Scheelhoek, Stellendam, *Goedereede*, Zuid-Holland, summer plumage, photographed (M Hoekstein); 5 June, Vockestaert, *Schiedam*, Zuid-Holland, photographed (G Gose-link); 6-11 June, Noords Dorp, Nieuwkoopse Plassen, *Nieuwkoop*, Zuid-Holland, summer plumage, photographed, videoed (via F van der Meer; Dutch Birding 38: 339, plate 530, 2016); 10-11 June, Wolfsblok, Polder Mastenbroek, *Kampen*, Overijssel, photographed (H Pelleboer, H Pelleboer, via M Bunskoek); 11-14 June, Dwingelderveld, *Westerveld*, Drenthe, summer plumage, photographed (O Carmi, P M A van der Wielen et al); 17 June, Polder Lopikerkapel, *Lopik*, Utrecht, summer plumage, photographed (E C de Klein); 22 June, Kamperhoek, *Dronten*, Flevoland, summer plumage, photographed (G Berger et al); 23-25 June, Dannemeer, *Slochteren*, Groningen, summer plumage, photographed (M Verduin et al); 24 June, Donge, Geertruidenberg, *Geertruidenberg*, Noord-Brabant, summer plumage, photographed (M Straathof, L de Waard); 30 June to 2 July, Zuidpolder, Muiden, *Gooise Meren*, Noord-Holland, summer plumage, photographed (J Jansen et al); 30 June to 3 July, Bovenwater, *Lelystad*, Flevoland, summer plumage, photographed, videoed (J D Eerdman et al); 4 July, Santpoort-Zuid, *Bloemendaal*, Noord-Holland, sound-recorded (A B van den Berg); 23 July, De Onlanden, *Tynaarlo*, Drenthe, summer plumage, photographed (J Lok); 15 August, Harderbroek, *Zeewolde*, Flevoland, photographed (R Alkema, W Smit).

With 16 records, including no less than 13 between 3 June and 4 July, 2016 was a record year. The contrast with the previous year was therefore strong, since 2015 was the only year this century without any. The previous record year was 2012 with 10 records (concerning 11 individuals).

American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier

Pluvialis dominica 1,44,3

17-26 May, Kwelder, *Schiermonnikoog*, Friesland, photographed (P de Vries et al); 18-19 August, Oost, *Texel*,

Noord-Holland, and 3 September, Scheidingsvliet, Julianadorp, *Den Helder*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed, videoed (R F J van Beusekom, R E Brouwer); 27 October, Mastenbroek, *Kampen*, Overijssel, adult, photographed (G Gerritsen).

Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier

Pluvialis fulva 9,54,7

4 February to 20 March and 6 December to 14 February 2017, Oostdijk, *Goedereede*, Zuid-Holland, photographed, videoed (G Tanis et al); 9-10 July, Eerste Kroonspolder, *Vlieland*, Friesland, and 22-28 July, Hoofdweg, *Texel*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed (R Wilschut, J de Brijn et al); 20 July, Slikken van Flakkee, *Goeree-Overflakkee*, Zuid-Holland, photographed (P A Wolf et al); 4-6 August, Ruygeborg, Nieuwkoop, *Nieuwkoop*, Zuid-Holland, photographed (H Russer, F van der Meer, P van der Meer et al); 7 August, Loozerheide, *Weert*, Limburg, and Ringselven, *Cranendonck*, Noord-Brabant, photographed (R Bouwman); 13 August, Laagwaalderweg, *Texel*, Noord-Holland, summer plumage (A Wassink); 17-19 October, Zoutelande, *Veere*, Zeeland, adult, photographed, videoed (T Luiten et al). 2015 5 December, Emmadorp, *Hulst*, Zeeland, photographed (W De Rouck).

Another very good year, equalling 2002 and 2015. Notable were a fly-by at an inland migration watchpoint, an island hopper moving from Vlieland to Texel in July, and a wintering bird first seen in February and returning the next winter. The 2015 bird was also seen (and accepted) in Belgium.

Sociable Lapwing / Steppiekievit

Vanellus gregarius 12,40,1

23-28 August, Koerkampshoek, Lettele, *Deventer*, Overijssel, adult, photographed (H Kleine Koerkamp et al; Dutch Birding 38: 414, plate 637, 2016).

Although believed to be a juvenile by many, the pattern on mantle and scapulars proved it to be an adult in 'winter' plumage.

Greater Sand Plover / Woestijnplevier

Anarhynchus leschenaultii 1,15,1

20-29 May, Emmapolder, *Eemmond*, Groningen, second calendar-year, photographed, videoed (H M van den Brink et al; Dutch Birding 38: 342, plate 535, 2016).

Up to 2016, all 17 were recorded between late April and mid-September. Most individuals have turned up in the north of the country, at Wadden Sea locations. Totals include Anatolian Sand Plover *A l columbinus* (three).

Great Knot / Grote Kanoet

Calidris tenuirostris 0,1,1

13-17 May, De Cocksdorp and Volharding, *Texel*, Noord-Holland, adult summer, photographed, videoed (D Kok et al; Kok 2016; Dutch Birding 38: 246, plate 370, 269, plate 412-413, 342, plate 534, 2016).

This stunning bird was discovered by a keen birder (and rarities committee member) on Friday the 13th and became one of the highlights of the year. Although relo-

cating the bird among 1000s of waders at the high tide roost was far from easy, many birders finally connected during its five-day stay. The only previous record was in September-October 1991.

Stilt Sandpiper / Steltstrandloper

Calidris himantopus 0,3,1

11-12 May, Neer, *Leudal*, Limburg, and 14-18 May, Borculo, *Berkelland*, Gelderland, and 19 May, Terschellinger Polder, Formerum, *Terschelling*, Friesland, first-summer, photographed, videoed (D Meeuwissen, J de Jong, H van Stijn et al; Meeuwissen 2016; Dutch Birding 38: 243, plate 365, 268, plate 410-411, 338, plate 527-528, 346, plate 548, 2016).

An incredible record of a bird discovered at three locations in three non-neighbouring provinces within nine days; from Neer in the south-east of the country, it first moved c 100 km to the north to Borculo and then an-

other c 165 km to Terschelling in the extreme north-west. Previous records were in 1998, 2000 and 2004.

Baird's Sandpiper / Bairds Strandloper

Calidris bairdii 0,10,4

23 July, Breebaartpolder, Termunten, *Delfzijl*, Groningen, photographed (P van Veelen, R Wilschut et al); 16-17 September, Dijkmanshuizen, *Texel*, Noord-Holland, first calendar-year, photographed (J de Bruijn et al); 17 September to 3 October, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, first calendar-year, photographed, videoed (M Bot et al); 17-18 September, Noordwaard Polder, Brabantse Biesbosch, *Werkendam*, Noord-Brabant, first calendar-year, photographed (B Verhoeven et al).

Four records in one year is a new record. The previous maximum was three in 2012. The arrival of three young birds within two days in mid-September is remarkable.

518 Alpine Swift / Alpengierzwaluw *Apus melba*, Hazewater, Leusden, Utrecht, 1 October 2016 (*Marc Dijksterhuis*)

519 White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper *Calidris fuscicollis*, adult, Westhoek, Friesland, 2 September 2016 (*Aart Vink*)

520 Stilt Sandpiper / Steltstrandloper *Calidris himantopus*, first-summer, Neer, Limburg, 12 May 2016 (*Alex Bos*)

521 Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, Noordwaard, Brabantse Biesbosch, Noord-Brabant, 30 March 2016 (*Enno B Ebels*)

White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper

Calidris fuscicollis 1,42,4

10 August to 2 September, Westhoek, *Het Bildt*, Friesland, adult summer, photographed, videoed (D Kok et al; Dutch Birding 38: 414, plate 638, 2016); 20 August, Westhoek, *Het Bildt*, Friesland, adult summer, photographed (T Burger et al); 24 August to 5 September, Dannemeer, *Slochteren*, Groningen, adult, photographed, videoed (M Bot et al); 16 September, Ezumakeeg, Dongeradeel, Friesland, and 18 September, Achter de Zwarten, Lauwersmeer, De Marne, Groningen, adult summer, photographed (M Olthoff, B-J Prak).

There are now 46 records (of 47 individuals). The northern provinces have hosted most of them, with 22 records in Friesland, 12 in Noord-Holland and six in Groningen. Two individuals present at Westhoek on 20 August (one a long-stayer and the other a one-day bird) are noteworthy.

Pectoral Sandpiper / Gestreepte Strandloper

Calidris melanotos 9,96,-

1976 20 May, Gaasperplas, Amsterdam-Zuidoost, *Amsterdam*, Noord-Holland (R Sjouken).

The species is no longer considered since 1 January 2000 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Semipalmated Sandpiper / Grije Strandloper

Calidris pusilla 0,10,1

25 July, Kwadehoek, *Goedereede*, Zuid-Holland, adult, photographed, videoed (S Lilipaly et al).

Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter

Tringa flavipes 2,37,7

26 January to 22 February, Harger- en Pettemerpolder, Camperduin, *Bergen*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed (B Foppema, B de Jong et al; Dutch Birding 38: 197, plate 304, 2016); 22 February to 30 April, Kerkwerf, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, maximum of two (on 21 April), photographed (S Lilipaly et al); 8 March to 19 May, Noordwaard, Brabantse Biesbosch, *Werkendam*, Noord-Brabant, maximum of two (on 20 March), photographed, videoed (J Braat et al; Dutch Birding 38: 259, plate 397, 2016); 5-8 May, Rijnfront, *Oegstgeest*, Zuid-Holland, adult summer, photographed, videoed (R Genuit et al; Dutch Birding 38: 342, plate 533, 2016); 25 May to 26 June, Haastrecht, *Krimpenerwaard*, Zuid-Holland, adult summer, photographed, videoed (D Stout et al; Dutch Birding 38: 342, plate 536, 2016); 29 May, Beningerwaard, Zuidland, *Nissewaard*, Zuid-Holland, photographed (E Reinstra).

The Bergen record was considered to refer to the same bird as the one near Callantsoog, Noord-Holland, on 6 October 2015. Two birds together at two sites in one year is remarkable.

Marsh Sandpiper / Poelruiter

Tringa stagnatilis 54,109,-

1972 13 August, Gaasperdam, Amsterdam-Zuidoost, *Amsterdam*, Noord-Holland (via R J J Vlek).

The species is no longer considered since 1 January

1993 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Long-billed Dowitcher / Grote Grije Snip

Limnodromus scolopaceus 0,40,2

11 January, Akmarijpsterpolder, Akmarijp, *De Friese Meren*, Friesland, first-winter, photographed (S Bernardus); 22-23 May, Noordwaardpolder, Brabantse Biesbosch, *Werkendam*, Noord-Brabant, and 25-31 May, Donkse Laagten, Bleskensgraaf, *Molenwaard*, Zuid-Holland, summer plumage, photographed, videoed (B Verhoeven, N Godijn et al).

Great Snipe / Poelsnip

Gallinago media -,43,1

26 April, Polder Arkemheen, *Nijkerk*, Gelderland, adult, photographed (R Akkies).

Franklin's Gull / Franklins Meeuw

Larus pipixcan 0,9,1

14 July, Laag Veldweg, Lottum, *Horst aan de Maas*, Limburg, first-summer, photographed, sound-recorded (M Verbeek; Dutch Birding 38: 411, plate 628, 2016).

A well-documented record from the landlocked province of Limburg. The bird was seen by just one lucky observer, who was checking her local patch. Since the first in Noord-Brabant (and across the border in Belgium) in 1987, there are now 10 records in eight provinces.

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw

Larus fuscus fuscus 0,35,1

13 May, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, second calendar-year, photographed (D Kok).

2015 22-30 July, Nieuwe Haven, Arnhem, *Arnhem*, Gelderland, second calendar-year, photographed (J Nagtegaal et al).

Kumlien's Gull / Kumliens Meeuw

Larus glaucooides kumlieni 0,3,0

The CDNA has decided to postpone the decision concerning the adult with very subtle dark markings on the outer primaries at Bergen aan Zee, Noord-Holland, on 14-19 April (Dutch Birding 37: 208, plate 328-329, 2015).

Gull-billed Tern / Lachstern

Gelochelidon nilotica -,85,-

1991 6-29 August, De Putten, Camperduin, *Bergen*, Noord-Holland, four (possibly five) (H Russer et al).

The species has been considered in 1982-92 only for localities away from the regular roost at Balgzand, Noord-Holland, and the CDNA still welcomes reports from this period.

Roseate Tern / Dougalls Stern

Sterna dougallii 3,33,2

2 May, Volharding and Utopia, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (M Martens, L Punt et al; Dutch Birding 38: 339, plate 529, 2016); 4 August, Utopia, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, third calendar-year, found dead, wearing ring, photographed (B Verhoeven, L Boon, via A Wassink).

522 Stilt Sandpiper / Stelstrandloper *Calidris himantopus*, first-summer, Borculo, Gelderland, 16 May 2016 (Karel A Mauer)

These were (only) the first and second for Texel. The second was found dead in a tern colony; it had been ringed as a chick on Coquet Island, Northumberland, England, on 26 July 2014 (486 km north-west of Texel).

Forster's Tern / Forsters Stern

Sterna forsteri 0,4,1

10-15 April, Utopia, De Cocksdorp, and 16-18 April and 29 April, Volharding, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (M Leopold et al; Leopold 2016; Dutch Birding 38: 257, plate 394, 263, plate 404, 264, plate 405, 2016).

The first since 2003. Previous records date from November 1986, January 1995, November 1999 and July 2003.

Black-winged Kite / Grijze Wouw

Elanus caeruleus 1,13,4

4 April, Vogelduin, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, adult, photographed (H van Oosten et al); 10 April, Den Oever, Wieringerwerf, Noord-Holland (B Woets, K van den Berg); 10 June, Luntershoeek, Hulst, Zeeland, adult, photographed (E Nijs); 27 August, Wierdense Veld, Nijverdal, Wierden, Overijssel, adult, photographed (W Veneman).

Again, a crazy number for one year! The first record of this former mega rarity was in 1971, the second in 1998 and the third in 2000. The remaining 15 followed since 2009, with six in 2015 and four in 2016. Limburg is now

523 Black-winged Kite / Grijze Wouw *Elanus caeruleus*, adult, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 4 April 2016 (Sander Lagerveld)

the only province without any. A paper documenting the range extension and strong increase in vagrancy of this species in Europe was published by Ławicki & Perlman (2017).

Bearded Vulture / Lammergier

Gypaetus barbatus 0,0,0

The CDNA for now considers all unmarked birds (eg, a wandering third calendar-year in early May 2015; Dutch Birding 37: 196, plate 304, 280, plate 442, 2015) as descendants of the reintroduction programme in the Alps and has decided that they should not be considered genuine vagrants. There are c 17 records since 1997, mostly involving marked birds born in captivity and a few of unmarked birds presumably born in the wild.

Griffon Vulture / Vale Gier

Gyps fulvus 9,307,12

7 May, Breskens, Sluis, Zeeland, and Crezépolder, Ridderkerk, and Zwijndrecht, Zwijndrecht, and Hendrik-Ido-Ambacht, Hendrik-Ido-Ambacht, and Alblasserdam, Alblasserdam, and 7-8 May, Giessen-Oudekerk, Giessenlanden, and 8 May, Papendrecht, Papendrecht, and Brandwijk, Molenwaard, and Sliedrecht, Sliedrecht, and Hardinxveld-Giessendam, Hardinxveld-Giessendam, and Sliedrechtse Biesbosch, Dordrecht, Zuid-Holland, and Werkendam, Werkendam, Noord-Brabant, maximum of 11, including one wearing colour-ring, photographed, videoed (T Luiten et al; Dutch Birding 38: 341, plate 531,

2016); 19-21 May, IJmuiden and Nationaal Park Zuid-Kennemerland, *Velsen*, and 21 May, Geestmerambacht, *Langedijk*, and Den Helder, *Den Helder*, and 21-28 May, various locations, *Texel*, and 28-31 May, Den Helder and surroundings, *Den Helder*, Noord-Holland, and 31 May to 3 June, Stellendam, Mellissant and Dirksland, *Goedereede*, Zuid-Holland, third calendar-year, wearing colouring (yellow R04), photographed (P van der Zanden et al; Dutch Birding 38: 345, plate 547, 2016).

Before 1997, there were only five records involving 10 individuals. From 1997 onwards, however, the species has been recorded almost annually, often in large flocks. Seven colour-ringed individuals originated from Italy (one), southern France (one) and Spain (five). Of these, 'yellow R04' from Spain was seen both in 2015 and 2016 along the Holland coast, even returning to the very same tree on Texel.

Lesser Spotted Eagle / Schreeuwarend

Aquila pomarina 3,6,2

5 May, Galdersche Heide, *Breda*, Noord-Brabant, adult, photographed (D Janssens; Dutch Birding 38: 345, plate 544-545, 2016); 11 May, Achtkarspelen, *Kootster-tille*, Friesland, second calendar-year, photographed (A Niehof).

Greater Spotted Eagle / Bastaardarend

Aquila clanga 15,14,2

6 May, Lekdijk, *Houten*, and Polder Everdingen, *Vianen*, Utrecht, subadult, photographed (B Rijkssen, R Rijkssen); 16 October, De Hamert, *Bergen*, Limburg, first calendar-year, photographed (J E Kikkert et al).

With the ongoing decrease of the western population combined with regular hybridization with Lesser Spotted Eagle *A. pomarina* (cf Lontkowski & Maciorowski 2010), the identification of these two eagle species has not become any easier, especially since most records concern fly-bys. The CDNA therefore developed a review protocol. Baseline of this protocol is that several but not *all* hybrid features need to be judged in order to rule out a hybrid with *reasonable certainty*. No hybrid features were found in the first bird, whereas the excellent photographs of the second ticked all the right boxes for a pure bird.

Long-legged Buzzard / Arendbuiser

Buteo rufinus 1,8,0

10 October 2015 to 8 March, Tweede Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, third-year, photographed, videoed.

This individual was first seen as a juvenile on 25 September 2013. It stayed for the winter and returned for two consecutive winters; it did not reappear in autumn and winter 2016.

Lesser Kestrel / Kleine Torenvalk

Falco naumanni 0,1,0

The CDNA has decided to reject the previously accepted female at De Hoge Veluwe, Gelderland, on 23 March 2002 (Ebels et al 2015; Dutch Birding 37: 103, plate 158, 2015). Of this 'accidentally' photographed bird, only a single photograph is available. It was accepted many years later after a long process. After

reconsideration, the CDNA concluded that some plumage details were not consistent with this species and that the pale claws (clearly visible in the photograph) were in itself insufficient to retain the record on the Dutch list. The single remaining record concerns a female found weakened (which later died) near Bergen, Noord-Holland, on 5 November 2000 (Ebels & Roselaar 2005).

Eurasian Pygmy Owl / Dwerguil

Glaucidium passerinum 0,8,0

The CDNA still awaits the details of a bird photographed at De Groote Peel, Noord-Brabant, on 2 April and staying until 6 June (Dutch Birding 38: 409, plate 626, 2016).

Tengmalm's Owl / Ruigpootuil

Aegolius funereus 34,31,1

26 and 31 March, Onna, *Steenwijkerland*, Overijssel, male, singing, sound-recorded (S Osinga).

Daurian Shrike / Daurische Klauwier

Lanius isabellinus 0,13,2

5 October, De Nollen, Egmond aan den Hoef, *Bergen*, Noord-Holland, first-year, photographed (T Visser, via W Janse); 22 October, Everdingen, *Vianen*, Utrecht, first-year, photographed, videoed (M Kok, H Prinsen et al; Dutch Birding 38: 477, plate 727, 2016).

The first bird was found on Facebook when a birder checked a photograph of a presumed Red-backed Shrike *L. collurio*. Remarkably, the same birder also found this year's Siberian Rubythroat *Calliope calliope* by scrutinizing this social media site. The second bird was well inland. No less than nine out of 15 records are from the Noord-Holland province.

* Masked Shrike / Maskerklauwier

Lanius nubicus 0,0,1

3, 4 or 5 January, Hoorn, *Terschelling*, Friesland, first-year, photographed (P J Rutgers, via R Halff; Dutch Birding 38: 123, plate 192, 2016).

This bird was photographed with a mobile phone by a tourist, who had no clue that he had just captured a mega rarity. The locality was retraced the day after the news broke a few weeks later but the bird was nowhere to be found. There was some confusion about the date at first (with November 2015 also mentioned) but examination by the CDNA showed that the correct date must be one of the three days mentioned.

Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik

Calandrella brachydactyla 3,51,2

7 May, Oldenhav, *De Wolden*, Drenthe, photographed (J Vriend); 12 June, Zesduinenpad, *Vlieland*, Friesland, photographed (J D Eerdmans; Dutch Birding 38: 343, plate 540, 2016).

Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger

Phylloscopus coronatus 0,1,1

21-23 October, Infiltratiegebied, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed on 21 October, retrapped on 22 October, videoed, photographed

524 Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning *Phylloscopus humei*, Noordwijkerhout, Zuid-Holland, 6 January 2017 (*Martin van der Schalk*) **525** Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf *Phylloscopus ibericus*, Leyenburg, Den Haag, Zuid-Holland, 14 April 2016 (*Rob Halfj*) **526** Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 23 October 2016 (*Alex Bos*) **527** Raddes Warbler / Raddes Boszanger *Phylloscopus schwarzi*, Kobbbeduinen, Schiermonnikoog, Friesland, 3 October 2016 (*Alwin van Lübeck*)

(A Wijker et al; Dutch Birding 38: 461, plate 704, 479, plate 731-732, 2016).

This bird lingered around the ringing site for another two days after it was first trapped. Nine years after the first record, it became one of the highlights of the year. It was the 10th record for Europe.

Arctic Warbler / Noordse Boszanger

Phylloscopus borealis 2,20,0

A bird photographed on Vlieland, Friesland, on 17 September is still in circulation.

Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning

Phylloscopus humei 2,51,9

3-28 January, Cadzand-Bad, *Sluis*, Zeeland, photographed, sound-recorded (A Wieland et al); 20 January, Nieuw-West, Amsterdam, *Amsterdam*, Noord-Holland, photographed (L Chang Sing Pang-Lim, via G Ottens); 14-16 October, Rottumerplaat, *Eemmond*, Groningen, pho-

tographed, sound-recorded (B J Prak et al); 3 and 6-11 November, Koarnwerterˆn (Kornwerderzand), *Súdwest-Fryslân*, Friesland, ringed (on 3 November), photographed, sound-recorded (H Schepp, M Olthoff et al); 8-11 November, West-Terschelling, *Terschelling*, Friesland, photographed (A Ouwkerk et al); 15-16 November, Wassenaarse Slag, *Wassenaar*, Zuid-Holland (V van der Spek et al); 28 November to 18 March 2017, Vinkel, *Den Bosch*, Noord-Brabant, photographed, sound-recorded (B van de Meulengraaf et al); 4-20 December, Huttenheugte, *Coevorden*, Drenthe, photographed, sound-recorded (D de Heer et al); 27 December to 15 January 2017, Noordwijkerhout, *Noordwijkerhout*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (M Wielstra et al). 2015 5 November to 4 December, Vogelwijk, Den Haag, *Den Haag*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (M Lok et al); 28-29 December, *Wassenaar*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (M van Waasdijk).

The best year so far, easily beating 2003 and 2012 (both with six). The 23 km coastal stretch between Noordwijk and Den Haag, Zuid-Holland, has had a remarkable 16 records (17 individuals), including this year's bird from Wassenaar and both records from 2015.

Radde's Warbler / Raddes Boszanger

Phylloscopus schwarzi 2,36,5

2 October, Slag Baardmannelte, Oostvoornse Meer, Westvoorne, Zuid-Holland, photographed (A van Ben-ten); 3 October, Kobbbeduinen, Schiermonnikoog, Friesland, photographed, sound-recorded (L Bregman et al; Dutch Birding 38: 477, plate 723, 2016); 3 October, Staatsbossen, De Koog, Texel, Noord-Holland, photographed (J van den Berg et al); 9 October, Dorpzicht, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, sound-recorded (D Kok et al); 12 and 14 October, Vogelringstation Castricum, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, first calendar-year, ringed, photographed (A Wijker et al).

The second best year for the species after 2008 (eight records). The record from Schiermonnikoog possibly involved two birds but the second one was seen too briefly to be accepted.

Western Bonelli's Warbler / Bergfluitier

Phylloscopus bonelli 5,38,1

6 July, Maamsche Berg, Maarn, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht, singing, photographed, sound-recorded (A Schafenaar et al).

This was only the second July record. The other concerned a long-stayer in June-July 2012, whereas this bird was not relocated the following day. It was not heard calling but the diagnostic *bonelli* song elements allowed it to be separated from Eastern Bonelli's Warbler *P orientalis*.

Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf

Phylloscopus ibericus 2,34,3

11 April to 25 June, Loosduinen, Den Haag, Zuid-Holland, singing, photographed, sound-recorded (R Lekkerkerk et al; Dutch Birding 38: 259, plate 398, 2016); 20-21 April, Rottumeroog, Eemsmond, Groningen, photographed, sound-recorded (R Oving, E Klunder); 5 May, Witte Hoek, De Cocksdorp, and 8-9 May, Vijver van Jochems, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded (J de Bruijn, M Collier et al).

Based on song structure, the two observations at two sites on Texel were regarded as the same individual. The bird on the tiny uninhabited island of Rottumeroog did not sing which meant it was the first to be accepted based on plumage and calls alone.

Western Subalpine Warbler / Westelijke Baardgrasmus

Sylvia inornata 0,5,1

14-18 April, Campus Wageningen University, Wageningen, Gelderland, male, photographed, sound-recorded, videoed (R van der Meer et al; Dutch Birding 38: 260, plate 400, 2016).

Due to the recent splits within the subalpine warbler complex, this bird, found on a campus by a keen birder (and student), was very popular. The call, underparts and tail pattern left no doubts about its identity.

Eastern Subalpine Warbler / Balkanbaardgrasmus

Sylvia cantillans 1,31,1

3-4 May, Kooiplas, Schiermonnikoog, Friesland, first-summer male, photographed, sound-recorded (L Bregman et al).

After an unidentified subalpine warbler *S inornata/subalpina/cantillans* in October-November 2005, this was (only) the first for the Wadden Sea island of Schiermonnikoog.

subalpine warbler / baardgrasmus

Sylvia inornata/subalpina/cantillans 4,34,1

17 May, Noordduinen, Julianadorp aan Zee, Den Helder, Noord-Holland, male, sound-recorded (J van Dillen-Staal).

The numbers include birds identified as *inornata/cantillans*.

Hume's Whitethroat / Humes Braamsluiper

Sylvia althaea althaea 0,0,0

A bird ringed at Meijndel, Den Haag, Zuid-Holland, on 16 September 2014 and identified as nominate Hume's Whitethroat based on DNA and morphological characters is waiting for completion of the file. If accepted, this will be the first record for Europe of this Central Asian taxon.

Siberian Lesser Whitethroat / Siberische Braamsluiper

Sylvia althaea blythi 0,6,0

Birds ringed at Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, on 12 September and at Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, on 23 October, both assumed to belong to this taxon, are waiting for completion of the file, after which the consideration can be (re) started.

Dartford Warbler / Provençalse Grasmus

Sylvia undata 1,8,1

22-28 October, Tweede Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, first calendar-year, photographed, videoed (R A de By, C Derks et al; Dutch Birding 38: 481, plate 735, 2016).

The birders involved in this record dipped on the Siberian Accentor *Prunella montanella* that was present the previous day but found this consolation prize instead. Although this bird ticked a few *S u dartfordiensis* boxes, the CDNA could not positively assign it to subspecies. Totals include five accepted as *dartfordiensis*.

Lanceolated Warbler / Kleine Sprinkhaanzanger

Locustella lanceolata 2,2,0

The CDNA still awaits the submission of a well-documented (photographs, video and faeces collected) but much debated *Locustella* at Tweede Maasvlakte, Zuid-Holland, on 4 October.

528 Paddyfield Warbler / Veldrietzanger *Acrocephalus agricola*, first-calendar year, Wormer- en Jisperveld, Noord-Holland, 31 August 2016 (*Jan van der Geld*)

529 Western Subalpine Warbler / Westelijke Baardgrasmus *Sylvia inornata*, male, Wageningen, Gelderland, 16 April 2016 (*Paul Cools*)

530 Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 21 October 2016 (*Hans Schekkerman*)

531 Moustached Warbler / Zwartkoprietzanger *Acrocephalus melanopogon*, Ooijse Graaf, Ooijpolder, Gelderland, 21 April 2016 (*Harvey van Diek*)

Booted Warbler / Kleine Spotvogel

Iduna caligata 0,25,3

6 September, Nieuwe Stuidijk, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, first calendar-year, photographed (T van Oerle, M van Oss et al; Dutch Birding 38: 477, plate 724, 2016); 10 September, Vogelringstation Castricum, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, first calendar-year, ringed, photographed, videoed (H Leveering et al; Dutch Birding 38: 478, plate 730, 2016); 10 September, Zwanenwater, Schagen, Noord-Holland, first calendar-year, ringed, photographed (F J Koning).

With three records, 2016 is now the second best year after the exceptional year 2013, with seven.

Paddyfield Warbler / Veldrietzanger

Acrocephalus agricola 1,37,3

8 June, Vogelringstation Paradijsveld, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland, adult female, ringed, photographed (M Schalkwijk, A de Winter, via S Wytema); 31 August, Wormer- en Jisperveld, *Wormerland*, Noord-Holland, first calendar-year, ringed, photographed (J van der Geld; Dutch Birding 38: 413, plate 633, 2016); 3-5 November, Zwanenwater, Schagen, Noord-Holland, first calendar-year, ringed, photographed (F J Koning, A B van den Berg; Dutch Birding 39: 67, plate 98, 2017).

This was the 13th year in a row with at least one record, yet this remains one of the ultimate bogey birds for Dutch twitchers. All but two records involved ringed birds (and this year was no different), while the only two field records were not (widely) available. The bird at Zwanenwater represents the first November record.

Blyth's Reed Warbler / Struikrietzanger

Acrocephalus dumetorum 0,36,3

6-11 June, Robbenjager, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded, videoed (J van den Berg et al; Dutch Birding 38: 343, plate 538, 2016); 8 September, Vogelringstation Castricum, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, first calendar-year, ringed, photographed (T van der Meer et al); 17 September, Poterslid, *Vlieland*, Friesland, first calendar-year, photographed (J Denee et al).

This species was recorded for the 10th year in a row. Apart from one November record, all were recorded between June and October. The Castricum bird was the 10th to be ringed at this site. The CDNA still awaits the submission of two birds ringed on Vlieland in September (with one retrapped in October).

*** Moustached Warbler / Zwartkoprietzanger**

Acrocephalus melanopogon 0,0,1

21-28 April, Vogelringstation Ooijse Graaf, Ooijpolder, *Ubbergen*, Gelderland, male, singing, ringed, photographed, sound-recorded (B Ubels et al; Ubels 2016; Dutch Birding 38: 254, plate 389, 260, plate 399, 265, plate 406, 2016).

Given recent sightings in surrounding countries, this species was more or less expected to show up eventually. On the first morning, it was trapped by an astonished ringer at an inaccessible inland site, where it was singing

its characteristic *lu lu lu* notes in the evening. The following days, birders could hear it from a fairly distant public road, although some needed a directional microphone and head phones to actually hear anything at all. Fortunately, Eurasian Reed Warblers *A scirpaceus* had not arrived in large numbers yet. Only a few birders caught a glimpse of the bird through their telescopes.

White's Thrush / Goudlijster

Zoothera aurea 11,8,1

26 September, Julianadorp, *Den Helder*, Noord-Holland, first calendar-year, dead, window victim, skin retained at Naturalis Biodiversity Center, Leiden, Zuid-Holland (G J Abeln).

2011 November, Vogelzang, Drachten, *Smallingerland*, Friesland, first calendar-year, dead, window victim, skin retained in private collection T Debreczenyi, Drachten (T Debreczenyi, via R Cazemier).

This species continued its long streak of untwitchable records, with both a new and an old window victim that came to light. There are (only) three field records, against three ringed birds and no less than 14 corpses. One of the dead birds was found as a Eurasian Sparrowhawk *Accipiter nisus* prey, all others died due to one antropogenic influence or another. A twitchable bird is long overdue, since the last (and only) one dates back to October 2004.

Dusky Thrush / Bruine Lijster

Turdus eunomus 2,0,0

A much-debated bird photographed and observed by many birders at Beijum, Groningen, Groningen, on 8-9 November and found dead on 11 November (skin retained at Naturalis Biodiversity Center, Leiden, Zuid-Holland), is still under review (cf Welbedacht & Ebels 2016; Dutch Birding 38: 463, plate 705, 487, plate 742-743, 2016).

Western Rufous-tailed Scrub Robin / Westelijke Rosse Waaiertaart

Cercotrichas galactotes galactotes 0,1,1

20-24 September, Slufter, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, first calendar-year, photographed, videoed (J Vlot et al; Vlot 2016; Dutch Birding 38: 417, plate 641-643, 481, plate 736, 2016).

With the first record as recent as 2013, the second record followed relatively soon (both concerned the western subspecies *C g galactotes*). This popular bird turned up at a well-known migrant and rarity hotspot. It did not seem to be in particularly good health and it was speculated to have died rather than moved on after the final day it was seen.

*** Siberian Rubythroat / Roodkeelnachtegal**

Calliope calliope 0,0,1

8 January to 12 April, Hoogwoud, *Opmeer*, Noord-Holland, second calendar-year male, photographed, sound-recorded, videoed (M van der Capellen, via R Hofland et al; Ebels 2016, Hofland et al 2017; Dutch Birding 38: 113, plate 177, 125, plate 198, 126, plate 199, 198, plate 305-306, 2016; 39: 22, plate 29, 23, plate 30-31,

532 Alpine Accentor / Alpenheggenmus *Prunella collaris*, Vuurboetsduin, Vlieland, Friesland, 5 May 2016 (Carl Zuhorn)

533 Siberian Rubythroat / Roodkeelnachtegaal *Calliope calliope*, first-winter male, Hoogwoud, Noord-Holland, 12 February 2016 (John van der Graaf)

24, plate 32-33, 26, plate 34-35, 27, figure 1, 28, plate 36-37, 2017).

This country's first was found on a Facebook page for garden birds, where a member asked if anyone knew which species had popped up in her son's garden. In this (normally) quiet village, the bird received a lot of attention from birders from all over Europe and attracted a range of national media. During its long stay, it started singing and analyses of its song, which developed over time and gradually became louder, showed it to mimic at least 15 Siberian breeding species, with Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* seeming to be its favourite.

Red-flanked Bluetail / Blauwstaart

Tarsiger cyanurus 1,21,3

15-18 October, De Koog, *Texel*, Noord-Holland, first calendar-year, photographed, videoed (B van Gennip, T van Doornik et al; Dutch Birding 38: 482, plate 737-738, 2016); 12-14 November, Molenwerf, Edam, *Edam*, Noord-Holland, first calendar-year, photographed (H Gemeraad et al); 5-6 December, Pan van Persijn, *Wassenaar*, Zuid-Holland, first calendar-year, photographed, videoed (R Dekker et al; Dutch Birding 39: 64, plate 91, 65, plate 93, 2017).

The bird from Wassenaar represented the first December record for the species. The bird at Edam was photographed in a private garden. The non-birding resident reported two birds but only one individual was identified on the available photographs.

Eastern Black Redstart / Oosterse Zwarte Roodstaart

Phoenicurus ochruros phoenicuroides 0,3,3

4-5 November, Oostpunt, *Vlieland*, Friesland, first calendar-year male, photographed (S Lagerveld, J van der Laan et al; Dutch Birding 39: 69, plate 102, 2017); 5-10 November, West-Terschelling, *Terschelling*, Friesland, first calendar-year male, photographed (V van der Spek, A Ouwerkerk et al; Dutch Birding 39: 64, plate 92, 2017); 7 November, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, male, photographed (H Goudappel).

A record year for Europe was also a record year for the Netherlands with three, doubling the previous total. On 5 November, two birds were present simultaneously less than 10 km apart but on two different Wadden Sea islands. A bird at Alphen aan den Rijn, Zuid-Holland, on 24 December has not been accepted.

Common Rock Thrush / Rode Rotslijster

Monticola saxatilis 2,10,1

19-22 May, Heisterboomsdijk, *Bronckhorst*, Gelderland, second calendar-year male, photographed, videoed (E Merx, E A W Ernens et al; Dutch Birding 38: 346, plate 549, 2016).

Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit

Saxicola maurus 9,38,1

6-10 October, Paal 18, *Terschelling*, Friesland, first calendar-year female, photographed (P van Beers et al).

534 Isabelline Wheatear / Izabeltapuit *Oenanthe isabellina*, first calendar-year, Polredijk, Veere, Zeeland, 25 October 2016 (Kris De Rouck)

535 Desert Wheatear / Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, first calendar-year male, Paal 29, Texel, Noord-Holland, 6 November 2016 (Peter van der Meer)

536 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, first calendar-year, Pan van Persijn, Wassenaar, Zuid-Holland, 6 December 2016 (*Martin van der Schalk*)

537 Western Rufous-tailed Scrub Robin / Westelijke Rosse Waaierstaart *Cercotrichas galactotes galactotes*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 20 September 2016 (*Marcel Klootwijk*)

538 Common Rock Thrush / Rode Rotslijster *Monticola saxatilis*, second calendar-year male, Heisterboomsdijk, Bronchorst, Gelderland, 21 May 2016 (Enno B Ebels) **539** Pine Bunting / Witkopgors *Emberiza leucocephalos*, first calendar-year female, Oost-Vlieland, Vlieland, Friesland, 19 October 2016 (Jorrit Vlot) **540** Eastern Black Redstart / Oosterse Zwarte Roodstaart *Phoenicurus ochruros phoenicuroides*, first calendar-year male, Oostpunt, Vlieland, Friesland, 4 November 2016 (Sander Lagerveld) **541** Desert Wheatear / Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, first calendar-year male, Midden-Eierland, Texel, Noord-Holland, 15 October 2016 (Eric Menkveld)

Stejneger's Stonechat / Stejnegers Roodborsttapuit
Saxicola stejnegeri 0,1,0

The CDNA still awaits the submission of a bird ringed on Vlieland, Friesland, on 9 October (cf Dutch Birding 38: 477, plate 726, 2016).

Isabelline Wheatear / Izabeltapuit
Oenanthe isabellina 0,11,1

25 October, Polredijk, Veere, Veere, Zeeland, first calendar-year, photographed, videoed (T Luiten et al).

Desert Wheatear / Woestijntapuit
Oenanthe deserti 1,37,2

15 October, Midden-Eierland, Texel, Noord-Holland, first calendar-year male, photographed (A Wassink, R E Brouwer et al; Dutch Birding 38: 477, plate 728, 2016); 6 November, Paal 29, Texel, Noord-Holland, first calendar-year male, photographed, videoed (F van der Meer et al; Dutch Birding 39: 65, plate 95, 2017).

Pied Wheatear / Bonte Tapuit
Oenanthe pleschanka 0,21,1

20 October, De Slufter, Texel, Noord-Holland, first calendar-year male, photographed (E Lindhout, D van der Aa).

Alpine Accentor / Alpenheggenmus
Prunella collaris 0,10,3

5-6 April, Meijndel, Wassenaar, Zuid-Holland, photographed (R Wanders et al; van der Spek & Ebels 2016; Dutch Birding 38: 266, plate 407, 2016); 14 April, Soeckebacker, Noordhollands Duinreservaat, Bergen, Noord-Holland, photographed (C J G Scharringa; van der Spek & Ebels 2016); 5-6 May, Vuurboetsduin, Vlieland, Friesland, photographed, videoed (C Zuhorn, P Bakker et al; van der Spek & Ebels 2016; Dutch Birding 38: 267, plate 408-409, 2016).

During an unprecedented, mainly central European influx, especially in Germany, a record three birds popped up. Remarkably, the Vlieland bird was found around the very same house as a bird in 2008.

* **Siberian Accentor / Bergheggenmus**

Prunella montanella 0,0,1

21 October, Vuurtorenvakke, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, first calendar-year, photographed, videoed (J van Deijk, J Lotz et al; van Deijk & Lotz 2016, van Deijk et al 2017; Dutch Birding 38: 472, plate 717, 485, plate 740-741, 2016, 39: 323-325, plate 452-453, 2017).

In a year like this, it is hard to pinpoint the ultimate highlight but this one surely comes close. Before 2016, not many people expected this new bird but due to the unprecedented influx in Europe in autumn 2016, expectations reached a boiling point. In the days prior to this record, many birders were looking for the species at presumed suitable sites. Thankfully, this one popped up at the rarity hotspot that Maasvlakte – despite all the changes to this industrial port area – still is. It disappeared shortly after its discovery but eventually showed extremely well to a very relieved and pleased crowd. It could not be relocated the following day. Many expected more birds to show up but in the end this one turned out to be the most southwesterly record of the entire European influx. Hence, looking back, it is fair to say that Dutch twitchers were in fact lucky to get 'only' one record.

* **Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart**

Motacilla feldegg 0,0,1

30 April to 4 May, De Nederlanden, Texel, Noord-Holland, male, photographed, sound-recorded, videoed (R Aluvihare et al; Aluvihare & Ebels 2016; Dutch Birding

38: 229, plate 347-348, 230, figure 1, 261, plate 403, 343, plate 539, 2016).

On the first day, this long-awaited first was only available for those already on the island. It seemed to have left the next day, until it was relocated in the evening by its original discoverer – just when the disappointed twitchers were on the last boat back to the mainland. The bird however performed well during the following days, offering ample opportunity for a second chance to connect with it.

Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart

Motacilla citreola 0,47,3

23 April, Strijensas, Strijen, Zuid-Holland, female, photographed (R Portielje, E Portielje); 29 April, Kampsestraat, Elst, Overbetuwe, Gelderland, second calendar-year male, photographed, videoed (E de Waard, H Damen et al); 20-21 August, Jaap Deensgat, Lauwersmeer, De Marne, Groningen, juvenile, photographed, videoed (M Bunskoek, M Kopyjn et al; Dutch Birding 38: 414, plate 640, 2016).

After a remarkable series of blank years in 2003-05, this species has been annual since 2006, with an average three records a year.

Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper

Anthus hodgsoni 0,85,-

2014 18 October, Westenschouwen, Schouwen-Duiveland, Zeeland, sound-recorded (M Sluijter).

The species is no longer considered since 1 January

542 Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart *Motacilla feldegg*, adult male, De Nederlanden, Texel, Noord-Holland, 2 May 2016 (Co van der Wardt)

2015 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

White-crowned Sparrow / Witkruingors

Zonotrichia leucophrys 0,0,0

A male at Spaarndam, Haarlemmerliede en Spaarwoude, Noord-Holland, from mid-December 1981 to mid-February 1982 (Lichtenbeld 1982, Kleiberg 1984; Dutch Birding 6: 64, plate 54, 1984) has been rejected after review. Close inspection of the digitized photographs revealed obvious damages and deformations to the legs. This aspect had not been considered in the original circulation. Combined with the extreme rarity in western Europe and the fact that it was a known cagebird in the 1980s in the Netherlands, the CDNA considered the possibility of an escape too strong to maintain the species on the Dutch list.

Black-headed Bunting / Zwartkopgors

Emberiza melanocephala 2,13,1

3-5 September, Crezéepolder, Ridderkerk, Zuid-Holland, first calendar-year, photographed, sound-recorded, videoed (C Fokker et al; Dutch Birding 38: 408, plate 625, 2016).

From the start, it was obvious that Black-headed Bunting and not Red-headed Bunting *E. bruniceps* was the prime candidate. However, since in this plumage virtu-

543 Pine Bunting / Witkopgors *Emberiza leucocephalos*, second calendar-year female, Wilhelminapolder, Wilhelminadorp, Zeeland, 3 January 2016
(Jos van den Berg)

ally all features show some degree of overlap between these two species, it was not easy to clinch the identification. In the end, it was the combination of characters that did the job.

Pine Bunting / Witkopgors

Emberiza leucocephalos 15,22,9

19 October, Meeuwenliedsduin, and 23 October, Noord-oosthoek, *Vlieland*, Friesland, first calendar-year male, photographed, sound-recorded (T van Oerle, C Brinkman, L Buckx et al; Dutch Birding 38: 480, plate 734, 2016); 21 October, Velden Nieuwe Kooi and Waterzuivering, *Vlieland*, Friesland, first calendar-year female, photographed, sound-recorded (D Drukker et al); 24 October, Oosternieuwlandpolder, *Veere*, Zeeland, first calendar-year female, photographed (M Peene, C Beeke et al); 25 October, Hondsbossche Zeewering, Camperduin, *Bergen*, Noord-Holland, first calendar-year male, photographed (R van Dorland); 23-24 November, Zuidpier, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, first calendar-year female, photographed, sound-recorded (R Rotscheid, A B van den Berg et al; Dutch Birding 39: 70, plate 104, 2017); 28 November, 't Schild, Wolfheze, *Renkum*, Gelderland, first calendar-year male, photographed (W Janssen et al); 10-17 December, Ginderdoor, Lieshout, *Laarbeek*, Noord-Brabant, first calendar-year male, photographed, videoed (M Vervoort et al); 17 December, Puth, *Schinnen*, Limburg, male, photographed (J van Leeuwen); 18 December to 15 January 2017, Loodsmansduin, *Texel*, Noord-Holland, first-winter male, photographed, videoed (R F J van Beusekom et al; Dutch Birding 39: 65, plate 94, 70, plate 103, 2017). 2015 15 December to 14 March 2016, Wilhelminapolder, Wilhelminadorp, *Goes*, Zeeland, first to second calendar-year female, photographed, videoed (M Klootwijk et al; Dutch Birding 38: 114, plate 180, 117, plate 181, 133, plate 202, 2016; cf Hellquist 2016, Driessens 2017).

Thanks to an unprecedented autumn influx, we witnessed the best year so far (and by far). A number of additional reports is still in circulation. The now second best year dates back to 1996, with five records. Based mainly on Occhiato (2003), Panov et al (2003), Hellquist (2016) and Driessens (2017), the CDNA has formulated guidelines how to deal with the problem of hybrids and gene flow with Yellowhammer *E. citrinella*.

Systematic list of rejected reports

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting. Most records were rejected because the identification was not fully established (often due to lack of documentation) or when the bird showed signs of captivity, such as dubious rings, excessive wear and/or aberrant behaviour.

Bufflehead / Buffelkopeend *Bucephala albeola* 19 June to 9 July, Brabantse Biesbosch, *Drimmelen*, Noord-Brabant, male, photographed (@ identification accepted but pho-

544 Pine Bunting / Witkopgors *Emberiza leucocephalos*, first-year female, Oosternieuwlandpolder, Veere, Zeeland, 24 October 2016 (Corstiaan Beeke)

545 Pine Bunting / Witkopgors *Emberiza leucocephalos*, first-year female, Oost-Vlieland, Vlieland, Friesland, 21 October 2016 (Wietze Janse)

tographs do not document absence of rings). **Hooded Merganser** / **Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* 3-4 December, Pampushaven, *Almere*, Flevoland, first-year, female, photographed (@ identification accepted but photographs do not document absence of rings). **Marbled Duck** / **Marmereend** *Marmaronetta angustirostris* 24 September to 6 October, Huis ter Heide, *Tilburg*, Noord-Brabant, first-year, photographed, videoed (Dutch Birding 38: 473, plate 719, 2016; identification accepted but considered of dubious origin based on damaged tip of single primary, missing tail-feathers, tameness and unusual feeding behaviour). **Ring-necked Duck** / **Ring-snaveleend** *Aythya collaris* 17-24 April, Quackjeswater, *Westvoorne*, Zuid-Holland, male, photographed (@ identification accepted but photographs show presence of ring). **Little Scaup** / **Kleine Topper** *Aythya affinis* 17 December, Wolderwijd, *Zeewolde*, Flevoland, male, photographed (@ description incomplete and photographs show too little detail to exclude other taxa). **Red-billed Tropicbird** / **Roodsnavelkekringvogel** *Phaethon aethereus* 17 January, *Texel*, Noord-Holland, tideline corpse, photographed (@ identification accepted; see main text). **Alpine Swift** / **Alpengierzwaluw** *Apus melba* 16 August, Gouderak, *Krimpenerwaard*, Zuid-Holland (@ description incomplete). **African Spoonbill** / **Afrikaanse Lepelaar** *Platalea alba* 29 February, Kerkwerf, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, photographed (@ photographs show aberrant Eurasian Spoonbill *P leucorodia*). **Pygmy Cormorant** / **Dwergaalscholver** *Phalacrocorax pygmeus* 3 October, Moordrecht, *Zuidplas*, Zuid-Holland (@ description incomplete). **American Golden Plover** / **Amerikaanse Goudplevier** *Pluvialis dominica* 23 August, Roodkeelplasje, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen (@ description incomplete). **Baird's Sandpiper** / **Bairds Strandloper** *Calidris bairdii* 21 September, Zuidland, *Nissewaard*, Zuid-Holland (@ description incomplete). **Great Snipe** / **Poelsnip** *Gallinago media* 17 January, Moergestel, *Oisterwijk*, Noord-Brabant (@ description incomplete); 24 October, Eemshaven, *Eemsmond*, Groningen (@ description incomplete). **Baltic Gull** / **Baltische Mantelmeeuw** *Larus fuscus fuscus* 2 June, Opperdoes, *Wieringermeer*, Noord-Holland, photographed (features do not comply with criteria to identify this taxon). **Roseate Tern** / **Dougalls Stern** *Sterna dougallii* 3 May, Utopia, *De Cocksdorp*, *Texel*, Noord-Holland (@ description incomplete). **Griffon Vulture** / **Vale Gier** *Gyps fulvus* 1 April, Kampen, *Kampen*, Overijssel (@ description incomplete); 4 June, Loo, *Duiven*, Gelderland, photographed (@ description incomplete and photographs show too little detail to exclude other taxa); 10 June, *Tilburg*, Noord-Brabant (@ description incomplete); 25 June, *Ovezande*, *Borsele*, Zeeland (@ description incomplete). **Golden Eagle** / **Steenarend** *Aquila chrysaetos* 9 November, Graverode, *Landgraaf*, Limburg (@ description incomplete). **Booted Eagle** / **Dwergarend** *Aquila pennata* 15 June, Hoornse Meer, Groningen, *Groningen*, Groningen (@ description incomplete). **Long-legged Buzzard** / **Arendbuizerd** *Buteo rufinus* 24 September, Dwingelderveld, *De Wolden*, Drenthe, photographed (@ photographs show Common Buzzard *B buteo*). **Eleonora's Falcon** / **Eleonora's Valk** *Falco eleonora* 29 May, Katwijk aan den

Rijn, *Katwijk*, Zuid-Holland (@ description incomplete); 26 June, *Gouda*, Zuid-Holland (@ description incomplete); 19 August, *Perkpolder*, *Walsoorden*, Zeeland, photographed (@ bird wearing transmitter and considered escaped dark *Falco* species). **Azure Tit** / **Azuurmees** *Cyanistes cyanus* 26 February to 13 March, *Castricum*, *Castricum*, Noord-Holland, photographed (@ photographs show aberrant Eurasian Blue Tit *C caeruleus*); **Crested Lark** / **Kuifleeuwerik** *Galerida cristata* 1 May, Noordkaapduin, *Terschelling*, Friesland (description incomplete). **Greater Short-toed Lark** / **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* 6 May, *Ouddorp*, *Goedereede*, Zuid-Holland, photographed, sound-recorded (photographs and sound-recording show Eurasian Skylark *Alauda arvensis*); 19 May, *Afsluitdijk*, *Hollands Kroon*, Noord-Holland, photographed (photographs do not exclude Eurasian Skylark and seem to fit that species better); 12 September, *Utopia*, *Texel*, Noord-Holland (@ description incomplete). **Arctic Warbler** / **Noordse Boszanger** *Phylloscopus borealis* 4 October, *Rijswijk*, *Rijswijk*, Zuid-Holland (@ description incomplete). **Hume's Leaf Warbler** / **Humes Bladkoning** *Phylloscopus humei* 8 November, *Maasdam*, *Binnenmaas*, Zuid-Holland (@ bird not seen and sound not described). **Raddes Warbler** / **Raddes Boszanger** *Phylloscopus schwarzi* 3 October, *Kobbeduinen*, *Schiernonnikoog*, Friesland (@ description incomplete of second bird present at this site; see main text). **Iberian Chiffchaff** / **Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* 29 April to 10 September, *Enschede*, *Overijssel*, photographed, sound-recorded (@ this remarkable bird that bred with a Common Chiffchaff *P collybita* shared some plumage and structural features with Iberian. However, during its entire stay its unique song never matched that of a typical Iberian. Although the calls did recall Iberian, they differed slightly from a wide range of analysed calls from the Iberian peninsula, both by ear and on sonagrams); 13 May, *Groningen*, *Boxmeer*, Noord-Brabant, sound-recorded (@ sound-recording is of atypical Common Chiffchaff). **Sardinian Warbler** / **Kleine Zwartkop** *Sylvia melanocephala* 6 July, *Cadzand*, *Sluis*, Zeeland, male, photographed (@ record appeared to be a hoax). **Booted Warbler** / **Kleine Spotvogel** *Iduna caligata* 18 September, *Maasvlakte*, *Rotterdam*, Zuid-Holland (@ description incomplete). **Paddyfield Warbler** / **Veldrietzanger** *Acrocephalus agricola* 28 August, *Eemshaven*, *Eemsmond*, *Groningen*, photographed (description incomplete and photograph shows too little detail to exclude other taxa). **Dusky Thrush** / **Bruine Lijster** *Turdus eunomus* 29 February, *Midwolda*, *Oldambt*, *Groningen*, four, photographed (@ photograph showing Mistle Thrushes *T viscivorus*). **American Robin** / **Roodborstlijster** *Turdus migratorius* 6 December, *Suorein*, *Grou* (*Grouw*), *Leeuwarden*, Friesland (@ description incomplete). **Collared Flycatcher** / **Withalsvliegenvanger** *Ficedula albicollis* 7 July, *Harles*, *Vaals*, Limburg, two (@ description incomplete). **Eastern Black Redstart** / **Oosterse Zwarte Roodstaart** *Phoenicurus ochruros phoenicuroides* 24 December, *Hoge Zijde*, *Alphen aan den Rijn*, Zuid-Holland, male, photographed (no description; photographs too poor to exclude hybrid Common x Black Redstart *P phoenicurus x ochruros*, even with the new

criteria). **Eastern Common Redstart / Oostelijke Gekraagde Roodstaart** *Phoenicurus phoenicurus samamiscus* 17 November, Middenmeer, *Hollands Kroon*, Noord-Holland (@ description incomplete). **Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* 1 May, Bergerden, *Lingewaard*, Gelderland (@ description incomplete). **Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper** *Anthus godlewskii* 25 October, Ternaard, *Dongeradeel*, Friesland, photographed (@ description incomplete and photographs show too little detail to exclude other taxa).

2015

Middendorff's Bean Goose / Middendorffs Rietgans *Anser middendorffii* 30 September, Kloosterhaar, *Hardenberg*, Overijssel, eight, photographed (@ description incomplete and photographs show too little detail to exclude other taxa). **Bufflehead / Buffelkoepeend** *Bucephala albeola* 28 August to 29 September, Den Oever, *Hollands Kroon*, Noord-Holland, female, photographed (@ identification accepted but photographs do not document absence of rings); 19-20 December, Hindeloopen, *Súdwest-Fryslân*, Friesland, photographed (@ identification accepted but photographs do not document absence of rings). **Hooded Merganser / Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* 4 November, Groenzoom, *Lansingerland*, Zuid-Holland, female, photographed (@ identification accepted but photographs do not document absence of rings). **Bearded Vulture / Lammergier** *Gypaetus barbatus* 5 May, Sallandse Heuvelrug, *Hellendoorn*, Overijssel, and 8 May, Nieuwe Dokkumerzijen, *Dongeradeel*, Friesland, and 9 May, Vierhuizen, *De Marne*, Groningen, third calendar-year, photographed (@; see main text). **Crested Lark / Kuifleeuwerik** *Galerida cristata* 22 October, Mokbaai, *Texel*, Noord-Holland, sound-recorded (sound-recording too poor to exclude other taxa).

2014

Richardson's Cackling Goose / Kleine Canadese Gans *Branta hutchinsii hutchinsii* 5 May, Schokland, *Noordoostpolder*, Flevoland, photographed (description incomplete and photographs show too little detail to exclude other taxa).

2012

Little Crane / Klein Waterhoen *Zapornia parva*, 18 August, *Delft*, Zuid-Holland, sound-recorded (identification accepted but considered dubious; a singing Little Crane in a ditch in August would be highly remarkable, even more so with an also singing Eurasian Reed Warbler *Acrocephalus scirpaceus* in the background; the recording has several cuts and is therefore edited but the observer could not provide the original file). **Lesser Spotted/Greater Spotted Eagle / Schreeuwend/Bastaardarend** *Aquila pomarina/clanga* 17 May, Midsland aan Zee, *Terschelling*, Friesland (@ description incomplete).

2011

Kumlien's Gull / Kumliens Meeuw *Larus glaucoideus kumlieni* 9 December, Katwijk aan Zee, *Katwijk*, Zuid-Holland, photographed (description incomplete and

photographs showing too little detail to exclude well-marked Iceland Gull *L. g. glaucoideus*).

2010

Blue-cheeked Bee-eater / Groene Bijeneter *Merops persicus* 8 August, Horsmeertjes, *Texel*, Noord-Holland, photographed (no description and single available photograph shows too little detail to exclude several other bee-eater species).

2004

Stilt Sandpiper / Steltstrandloper *Calidris himantopus* 6 May, Jaap Deensgat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, photographed (the description and the photograph show too little detail to exclude other taxa; acceptance would extend the date of a currently accepted record).

2002

Lesser Kestrel / Kleine Torenvalk *Falco naumanni* 23 March, De Hoge Veluwe, *Ede*, Gelderland, female, photographed (Ebels et al 2015; Dutch Birding 37: 103, plate 158, 2015; see main text).

1985

Cattle Egret / Koereiger *Bubulcus ibis* 25 September, Vijfhoek, *Diemen*, Noord-Holland (@ description incomplete).

1984

European Flamingo / Flamingo *Phoenicopterus roseus* 6 October, Veerse Meer, *Noord-Beveland*, Zeeland (@ description incomplete).

1983

Marsh Sandpiper / Poelruiter *Tringa stagnatilis* 1 November, Amsterdam, *Amsterdam*, Noord-Holland (description incomplete).

1982

White-crowned Sparrow / Witkruingors *Zonotrichia leucophrys* mid-December 1981 to mid-February, Spaarndam, *Haarlemmerliede en Spaarwoude*, Noord-Holland, male, photographed (Lichtenbeld 1982, Kleiberg 1984; Dutch Birding 6: 64, plate 54, 1984; see 1981).

1981

Red-winged Blackbird / Epauletspreeuw *Agelaius phoeniceus* 9 June 1980 to 29 July, Oostvoornse Meer, *Westvoorne*, Zuid-Holland, photographed (see 1980). **White-crowned Sparrow / Witkruingors** *Zonotrichia leucophrys* mid-December to mid-February 1982, Spaarndam, *Haarlemmerliede en Spaarwoude*, Noord-Holland, male, photographed (Lichtenbeld 1982, Kleiberg 1984; Dutch Birding 6: 64, plate 54, 1984; rejected after review, see main text).

1980

European Flamingo / Flamingo *Phoenicopterus roseus* 21 July, Ter Apel, *Vlagtwedde*, Groningen, two, photographed (@ description incomplete and photograph shows too little detail to exclude other taxa). **Red-winged**

Blackbird / Epauletspreeuw *Agelaius phoeniceus* 9 June to 29 July 1981, Oostvoornse Meer, Westvoorne, Zuid-Holland, photographed (while alleged existing photographs were not provided, the description alone does not fully exclude Tricolored Blackbird *A tricolor*; the song description fits a western taxon of Red-winged better, which is far less likely for a vagrant in the WP. Also, the absence of rings was not proven. It was mentioned as 'identification accepted' in Ebels (1996) for 21 March 1982, with the comment that it was also present on 9-27 June 1980 and 25-30 April 1981).

1976

Iceland Gull / Kleine Burgemeester *Larus glaucoides* 22 January, Hilversum, Hilversum, Noord-Holland (@ description incomplete).

1923

Icelandic Merlin / IJslands Smelleken *Falco columbarius subaeson* 24 March, Amsterdam, Amsterdam, Noord-Holland, collected, specimen in Naturalis Biodiversity Center, Leiden (ZMA.AVES 4080) (@ identification based on measurements but criteria to identify this taxon not clear).

1893

Alpine Chough / Alpenkauw *Pyrrhocorax graculus* 15 October, Winterswijk, Winterswijk, Gelderland, collected, specimen in Naturalis Biodiversity Center, Leiden (RMNH.AVES 4158; Snouckaert van Schauburg 1906) (@ identification accepted but CDNA is not convinced it was collected in the Netherlands).

Acknowledgements

The CDNA wishes to thank Bram Rijkse who kindly provided the drawing of the Siberian Accentor on p 363. The editors of Dutch Birding assisted in checking record details. August van Rijn kindly assisted the archivist in submitting records and/or gathering and checking record details. Jan van der Laan provided the total number of bird species recorded in 2016.

References

Aluvihare, R & Ebels, E B 2016. Balkankwikstaart op Texel in april-mei 2016. Dutch Birding 38: 228-232.
Bruinzeel, L W 1986. Roodsnavelkeerringvogel bij Egmond aan Zee in januari 1986. Dutch Birding 8: 45-48.
van Deijk, J & Lotz, J 2016. DB Actueel: Bergheggenmus op Maasvlakte. Dutch Birding 38: 484-486.
van Deijk, J, Lotz, J & Ebels, E B 2017. Bergheggenmus op Maasvlakte in oktober 2016. Dutch Birding 39: 323-326.

Driessens, G 2017. Identification of female Pine Bunting – some remarks. Dutch Birding 39: 332-334.
van Duivendijk, N 2016. Identification of first-year Oriental Turtle Dove. Dutch Birding 38: 293-301.
Ebels, E B 1996. Dutch records of probable escapes. Dutch Birding 18: 95-98.
Ebels, E B 2016. DB Actueel: Hoog bezoek in Hoogwoud: Roodkeelnachttegaal. Dutch Birding 38: 125-127.
Ebels, E B, Rijkse, B & Wilmers, W 2015. Kleine Torenvalk op De Hoge Veluwe in maart 2002. Dutch Birding 37: 102-104.
Haas, M, Slaterus, R & CDNA 2015, 2016. Rare birds in the Netherlands in 2014; 2015. Dutch Birding 37: 361-391; 38: 419-440.
Hellquist, A 2016. Identification of female Pine Bunting – new pieces to the puzzle. Dutch Birding 38: 129-146.
Hofland, R, Janse, W & Ossendorp, F 2017. Roodkeelnachttegaal in Hoogwoud in januari-april 2016. Dutch Birding 39: 22-31.
Kok, D 2016. DB Actueel: Grote Kanoet op Texel. Dutch Birding 38: 269-270.
Kleiberg, J 1984. Witkringsors te Spaarndam in winter van 1981/82. Dutch Birding 6: 64-65.
Ławicki, Ł & Perlman, Y 2017. Black-winged Kite in the WP: increase in breeding population, vagrancy and range. Dutch Birding 39: 1-12.
Leopold, M 2016. DB Actueel: Forsters Stern op Texel. Dutch Birding 38: 263-264.
Lichtenbeld, H J 1982. Veldwaarnemingen 125. Vogeljaar 30: 172-175, 349.
Lontkowski, J & Maciorowski, G 2010. Identification of juvenile Greater Spotted Eagle, Lesser Spotted Eagle and hybrids. Dutch Birding 32: 384-397.
Meeuwissen, D 2016. DB Actueel: Stelstrandloper op tournee door Nederland. Dutch Birding 38: 268-269.
Occhiato, D 2003. Identification of Pine Bunting. Dutch Birding 25: 1-16.
Panov, E N, Roubtsov, A S & Monzikov, D G 2003. Hybridization between Yellowhammer and Pine Bunting in Russia. Dutch Birding 25: 17-31.
Snouckaert van Schauburg, R C E G J 1906. Avifauna Neerlandica. Leeuwarden.
van der Spek, V & Ebels, E B 2016. DB Actueel: Drie Alpenheggenmussen langs Nederlandse kust. Dutch Birding 38: 266-268.
Ubels, B 2016. DB Actueel: Zwartkoprietzanger in Ooijpolder. Dutch Birding 38: 264-266.
Vlot, J 2016. DB Actueel: Rosse Waaijerstaart op Maasvlakte. Dutch Birding 38: 416-417.
Welbedacht, J & Ebels, E B 2016. DB Actueel: Bruine Lijster in Groningen – veel discussie en een tragisch einde. Dutch Birding 38: 486-488.

Marcel Haas, Karper 39, 1741 XX Schagen, Netherlands
Roy Slaterus, Elspeterbos 75, 2134 LB Hooftdorp, Netherlands
Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Netherlands
CDNA, Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (cdna@dutchbirding.nl)

Golden Nightjars in Western Sahara, Morocco, in March-April 2016

Daan Drukker, Peter Stronach, Bob Swann & Dan Brown

Western Sahara, Morocco, the rugged western part of the Saharan desert, has long been inaccessible. However, with the political situation stabilising in the past decades, most of the area has opened up for visitors. The region has attracted more and more birders who found access into inland areas along a rather new black-topped road stretching over 215 km from Dakhla bay eastward to and beyond the tiny village of Aousserd (or Awsard), Oued Ad-Deheb, where both Moroccan and UN military are based. Over the last decade, birders gathered much new information about the occurrence of quite a few unusual desert species, of which some are difficult to find anywhere else. One of the latest discoveries along the Aousserd road occurred on 3 May 2015 when the first (female) Golden Nightjar *Caprimulgus eximius* for the Western Palearctic region (WP) was hit and killed by the car of Jurek Dyczkowski and Rafal Smykala at 168 km west from Aousserd (Dyczkowski 2016). It seemed likely that other individuals should be present in the general area as well.

It is noteworthy that a previous report of this species from 1957 in the same region had not been accepted by the Moroccan rarities committee (Thévenot et al 2003).

Spring 2016 turned out to be special, as rains had been plentiful during the winter and many spots around the Aousserd road remained green far into April (Bergier et al 2016). As a result, many desert birds were easy to find and numerous. Black-crowned Sparrow-Larks *Eremopterix nigriceps* and Desert Sparrows *Passer simplex* were exceptionally abundant and all other target birds were present too, including Golden Nightjars. This was noted best in the region's most popular birding area, the dry river-bed of Oued Jenna at 24 km west from Aousserd.

Observations in 2016

The observations in March-April 2016 are presented in chronological order and can be located in figure 1.

On 16 March 2016, Dan Brown, Richard Moores

546 Golden Nightjar / Goudgele Nachtzwaluw *Caprimulgus eximius*, probable female, Oued Jenna, Aousserd, Oued Ad-Deheb, Western Sahara, Morocco, 20 April 2016 (Daan Drukker). Roadkill.

FIGURE 1 Observation area in Western Sahara. Dakhla-Aousserd road (yellow) continues south to Tichla. Dates represent the observations of Golden Nightjar *Caprimulgus eximius* in 2016. Inset: close-up of Oued Jenna, 24 km west of Aousserd, with point markers from text representing several observations in April 2016. Note that road is usually blocked beyond village of Aousserd by military. © Google

and Martyn Owen briefly heard and observed four Golden Nightjars. First one in flight at 137 km west of Aousserd, and then three singing males at Oued Jenna 24 km west of Aousserd. One of these birds was photographed (BiOME Consulting 2016).

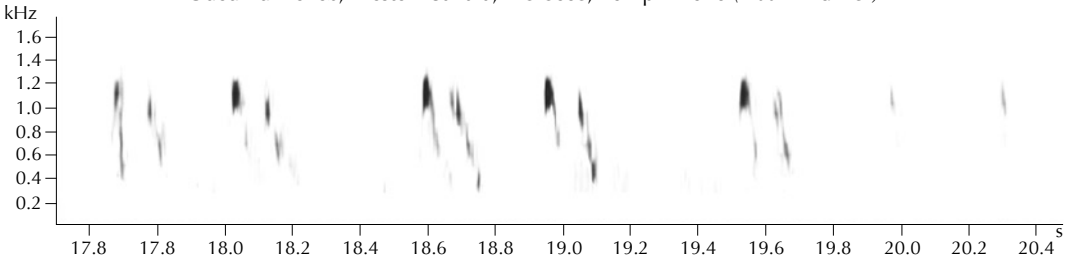
On 21 March, Mohammed Alifal of the Association Nature Initiative watched and photographed one at Aousserd. Later, on 23 March, Abdeljebbar Qninba and others heard one bird at Zawiy-at Antajjate (50 km north-west of Tichla) and heard another at Oued Archane on 27 March (100 km west of the first site) (Bergier et al 2016).

On 25 and 28 March, at Oued Jenna, one was sound-recorded at the site where one was first heard but not recorded on 2 March (Drissner et al 2016).

In Mauritania, three individuals were heard near Gelb El Richat, Adrar, on 11 April 2016 by Eric Didner. This was actually 60 km outside the WP sensu BWP (Cramp & Simmons 1977). However, also one bird was flushed north-east of Ouadâne, which is inside the WP sensu BWP (Didner 2016).

At the end of April, two birding teams visited the

FIGURE 2 Song of Golden Nightjar / Goudgele Nachtzwaluw *Caprimulgus eximius*, near Oued Jenna, Aousserd, Oued Ad-Deheb, Western Sahara, Morocco, 20 April 2016 (Daan Drukker)

Aousserd road. From Scotland, Peter Stronach and Bob Swann were on a four-day trip to the Western Sahara. Independently, a group of Dutch birders, Jurriën van Deijk, Daan Drukker, Jacob Lotz and Ruben Vermeer, visited the Western Sahara as part of their three-week tour around Morocco.

On 19 April, PS and BS heard a singing male at point 1 (figure 1). They then recorded another singing bird 400 m away to the north-east at point 2. This was thought likely to be the same male moving position. Later in the night they had another individual that sat on the road 1.8 km away from the previous singing male, ambush feeding at point 3. They watched this bird on two occasions landing on the road before it flew north. Immediately after this they then had another individual 250 m away at point 4 again on the road, which they believe to be a different bird.

On 20 April, the group of Dutch birders arrived during the day. PS and BS had been birding along the Aousserd road and were heading back to Oued Jenna when they met the Dutch watching a Cricket Warbler *Spiloptila clamans* at the side of the road. It was decided they would show them the exact spot where they had been watching the Golden Nightjar on the road the night before.

After the Dutch group had checked out a Pale Crag Martin *Ptyonoprogne obsoleta* pair at Aousserd that BS and PS had seen earlier in the day, they decided to go back to watch some leaking water reservoirs that attracted some good larks, such as African Dunn's Lark *Eremalauda dunnii*. With the information provided by PS and BS, they decided to spotlight around Oued Jenna and the Aousserd road on both sides of the wadi that night. At 22:45, they found a dead Golden Nightjar on the tarmac road on the east side of Oued Jenna, presumably hit by a truck or car (point 3). The specimen was collected (plate 546) but was damaged during transport by mail (now in private collection JvD). Luckily, they also found at least two singing males only an hour later, although they were only audible from quite a distance, at point 1 and point 5 (recording XC346538 on www.xeno-canto.org; Drukker 2016; cf figure 2), while PS and BS heard one on the east side of Oued Jenna (point 6).

The next evening, on 21 April, the Dutch group again went spotlighting around Oued Jenna. They saw and photographed one Golden Nightjar, almost at the exact spot where they had found the roadkill (point 3). Almost an hour later, they again found one 850 m further west (again at point 5,

547 Golden Nightjar / Goudgele Nachtzwaluw *Caprimulgus eximius*, Aousserd road, Oued Ad-Deheb, Western Sahara, Morocco, 21 April 2016 (Daan Drukker). Presumed male because of length of white tip on outer tail feather.

plate 547). Both sightings presumably concerned males, as they had large white patches in their outer tail feathers. It was not possible to judge from the photographs whether different individuals were involved.

Roadkill and indications for breeding

The roadkill was initially identified as a male based on (inaccurate) drawings in a field guide (Borrow & Demey 2014) and an internet article on the previous roadkill in 2015 (Dyczkowski 2015). Back home, PS corresponded with Patrick Bergier and re-read the paper on the 2015 roadkill (Dyczkowski 2016) after which he realized that the 2016 nightjar was not a male after all. Detailed notes and more photographs of the apparent brood patch were taken and sent to Greg Conway (BTO's nightjar expert). GC replied: 'As suggested initially, it is a brood patch so it indicates that this bird has been brooding eggs, probably within recent weeks. It isn't possible to be certain whether the brood patch is just starting (brooding eggs laid within days/weeks) or just finishing (during chick stage or after breeding), as the presence of vasculature cannot be detected. However, the skin is usually thin and dry looking with fine wrinkles during the finishing stage, which this doesn't appear to be.'

Table 1 gives the measurements of the roadkill. The wing length fell in the overlap between the two sexes (169-186 mm for males and 160-183 mm for females) and so did the tail length (112-130 mm for males and 104-120 mm for females) (Borrow & Demey 2014). It should be noted that the sample size in Borrow & Demey (2014) was small (n=10, five males and five females). In the end, the individual was sexed as a female, based on plumage characteristics such as the length of the buff tips to the outer two tail-feathers. The lengths of these tips given by Borrow & Demey (2014) are 15-25 mm for females and 30-40 mm in males. The buff coloration of the extremities of the wing patch are also features of a female (Cleere & Nurney 1998).

It was aged as an adult due to the wear in the outermost primaries, tail-feather tips and uppertail-coverts, as well as the shape of the wing- and tail-

feathers. A newly fledged juvenile was ruled out due to the lack of downy feathering on the underside of the bird, and the wear in flight-feathers and tail, which in a juvenile should be fresh and unworn. Due to the absence of contrast in any of the flight-feathers, a second calendar-year bird is not probable but as there is almost no literature on birds of that age, this cannot be ruled out completely.

Several breast feathers were sent to Martin Collinson of Aberdeen University. Genetic sexing proved to be inconclusive, so in the end the bird was identified as most probably a female, due to plumage characteristics and presence of a brood patch. Further study with samples of proven females and males is required (Lawrie et al 2017).

The known breeding season of Golden Nightjar elsewhere in the Sahara region is April in Senegambia, April-May in Mali and March-April in Sudan (Fry et al 1988).

Discussion

Oued Jenna stretches over 15 km from north to south, crossing the Aousserd road. This area is 145 km further inland than the spot where Golden Nightjar was observed in 2015 (Dyczkowski 2016). The vegetation (acacia savannah) is composed of mainly acacia *Vachellia* as dominant tree and seed-carrying grass species such as *Panicum turgidum*. Stony desert borders Oued Jenna on all sides.

The fact that Oued Jenna seems to be the hotspot for this species is probably due to observer effort, as it is the most accessible and safest mine-free area. The known breeding range in the Sahel is c 700 km to the south of the Western Saharan records. The reasons for a possible northward expansion are unclear but it is likely that the species is eruptive in tracking either locust swarms or desert greening events.

The occurrence of Golden Nightjar at Oued Jenna and surroundings in March 2016 coincided with mass reproduction of several large insect species, such as the Striped Hawk Moth *Hyles livornica* and Bordered Straw *Heliothis peltigera*. Impressive numbers of Desert Locusts *Schistocerca*

TABLE 1 Measurements of 20 April 2016 roadkill Golden Nightjar *Caprimulgus eximius* (probable female) found at Oued Jenna, Aousserd, Oued Ad-Deheb, Western Sahara, Morocco

Wing length: 178 mm	Wing structure: p3 (primaries numbered from outside) longest (wing-tip), p2 5 mm shorter and p1 10 mm shorter; tip of p2 falling between p3 and p4
Tail length: 114 mm	Weight: 63.6 g
Length of buff tip on t4: 19 mm	
Length of buff tip on t5: 20 mm	
Brood patch (length/width): 54 x 32 mm	

548 Desert Locusts / Woestijnsprinkhanen *Schistocerca gregaria*, bands, gregarious late instars, Aousserd road, Oued Al-Debeh, Western Sahara, Morocco, 20 April 2016 (Peter Stronach)

gregaria were also present in March-April (plate 548). This orthopteran is well known for forming plagues greatly affecting agriculture in certain years, most recently in 2003-04 (Ceccato et al 2007). Oued Jenna was one of just a few locations where locust infestations remained (with concentrations of late instar hoppers, hopper groups and a few hopper bands mixed with both immature and mature adults; FAO 2016a) as by mid-April the vegetation was drying out in the Western Sahara and adjacent Mauritania. None of the observers were able to identify prey species for Golden Nightjars but the insect species listed here are very likely to be the main food source. Known food sources are moths, grasshoppers, mantises, bugs and beetles (Cleere & Kirwan 2017). In a gizzard examination in Niger, 85% of a stomach contents contained grasshopper species (Brouwer & Mullié 1992). The observed birds in 2016 were seen perched on the road. They regularly took off on an irregular flight with lots of changes in speed, direction and altitude. This could be a hunting flight on aerial insects. Over the summer of 2016, the swarms of Desert Locust decreased but with good rains in October 2016, new swarms were forming in Mauritania and moving towards the Western Sahara. The forecast, however, predicted no major upsurges for 2017 in the region, although locust bands will continue to exist near Aousserd (FAO 2016b), so it was thought to be interesting to follow the Golden Nightjar population in the next year.

It is highly likely that both insects and birds profited from the 'green desert' as many plants remained green far into April. During January to March visits in previous 10 years, the team of Dan

Brown, Alex Lees, Rob Martin, Richard Moores and Martyn Owen never experienced such a green desert or the rich wildlife that comes with it. The weather patterns that cause desert greening are probably the high precipitation during the winter. In October 2015, 50-200 mm more rain fell than the long term average, and in December 2015, it was 50-100 mm extra, all concentrated around the Oued Ad-Deheb province. In November 2015 and January-February 2016, there was no deviation from the long term average, but these are usually the wettest months (Zwarts et al 2009, Climate Prediction Center 2016). This desert greening brought many bird species. During 2006-15, the BiOME Consulting team never had any nightjar species but in 2016 they had a European Nightjar *C. europaeus* on a camera trap close to Oued Jenna.

2017

After 22 April 2016, no further observations have been submitted on the website www.observado.org, and until February 2017 there have not been any additional reports submitted to the Moroccan rarities committee (Arnoud van den Berg pers comm). However, during February-April 2017, several birds (at least four) were heard and seen again at Oued Jenna by several observers. So, it appears that they have been here for at least one other spring. In early March, DB even found one at a new location at Adrar Soutouf, south of Aousserd (cf Dutch Birding 39: 118, 2017). Time will tell whether the species remains a resident or whether they will disappear when the effects of desert greening have gone too.

We recommend any adventurous birder to visit

the area themselves. Not only would it be great to follow the developments of the population of Golden Nightjars but it is also a fantastic area for many other birds, reptiles and mammals, and other eruptive Sahel species might be expected as well.

Acknowledgements

Many thanks to Adri Clements for his help on gathering climate data of the Western Sahara, Magnus Robb for providing the sonagram, Łukasz Ławicki for tracing other 2016 records and Greg Conway for his expert comments on the brood patch and ageing of the roadkill.

Samenvatting

GOUDGELE NACHTZWALUWEN IN WESTELIJKE SAHARA, MAROKKO, IN MAART-APRIL 2016 In de lente van 2016 zijn op verschillende plekken in de Westelijke Sahara Goudgele Nachtzwaluwen *Caprimulgus eximius* gevonden en bestudeerd, alle binnen een straal van 150 km van de eerste vondst van deze soort in de WP in 2015. De soort werd het meest in de droge rivierbedding van Oued Jenna gehoord, gezien en gefotografeerd, en daar werd ook (opnieuw) een verkeersslachtoffer gevonden. Deze is gemeten en bekeken, en er werd geconcludeerd dat het waarschijnlijk een vrouwtje was in het broedstadium. De komst van Goudgele Nachtzwaluwen in Oued Jenna viel samen met een toename van vegetatie in de woestijn door de regens in het winterhalfjaar van 2015-16. Mogelijk heeft de soort daarvan geprofiteerd via de grote aantallen insecten (motten en sprinkhanen), die ook massaal aanwezig waren. Ook in het voorjaar van 2017 zijn Goudgele Nachtzwaluwen weer aangetroffen in dit deel van de Westelijke Sahara. Het zal de komende jaren duidelijk worden of de soort zich permanent in de WP vestigt, of weer verdwijnt als het weer droger wordt.

References

Bergier, P, Thévenot, M & Qninba, A 2016. Notes naturalistes au Sahara Atlantique marocain 7. Go-South Bull 13: 93-187.
BiOME Consulting 2016. The start of a golden era? Website: <http://tinyurl.com/mndzdk2>.
Borrow, N & Demey, R 2014. Birds of Western Africa. London.
Brouwer, J & Mullié, W C 1992. Range extensions of two nightjar species in Niger, with a note on prey.

Malimbus 14: 11-14.
Ceccato, P, Cressman, K, Giannini, A & Trzaska, S 2007. The desert locust upsurge in West Africa (2003-2005). Information on the desert locust early warning system and the prospects for seasonal climate forecasting. Int J Pest Management 53: 7-13.
Cleere, N & Kirwan, G M 2017. Golden Nightjar (*Caprimulgus eximius*). In: del Hoyo, J, Elliott, A, Sargatal, J, Christie, D A & de Juana, E (editors), Handbook of the birds of the world Alive, Barcelona. Website: www.hbw.com/node/55216.
Cleere, N & Nurney, D 1998. Nightjars: a guide to nightjars and related nightbirds. Mountfield.
Climate Prediction Center 2016. Website: <http://tinyurl.com/ko5sjgv>.
Cramp, S & Simmons, K E L (editors) 1977. The birds of the Western Palearctic 1. Oxford.
Didner, E 2016. African Grey Woodpecker – a new Western Palearctic bird. Website: <http://tinyurl.com/moww4aj>. [with note on Golden Nightjar.]
Drissner, K, Martin, M & Sاملali, M L 2016. The song of Golden Nightjar at Oued Jenna. Go-South Bull 13: 72-74.
Drukker, D 2016. Recording XC346538. Website: www.xeno-canto.org.
Dyczkowski, J 2015. Golden Nightjar in Western Sahara – the first Western Palearctic record. Website: <http://tinyurl.com/lq7pde5>.
Dyczkowski, J 2016. Golden Nightjar in Western Sahara, Morocco, in May 2015. Dutch Birding 38: 80-86.
FAO 2016a. Desert Locust Bulletin 451. Website: <http://tinyurl.com/mrucubb>.
FAO 2016b. Desert Locust Bulletin 458. Website: <http://tinyurl.com/k8hg2np>.
Fry, C H, Keith, S & Urban, E K (editors) 1988. The birds of Africa 3. London.
Lawrie, Y, Swann, R, Stronach, P, Perlman Y & Collinson, J M 2017. The taxonomic position and breeding range of Golden Nightjar *Caprimulgus eximius* (Caprimulgidae). Ostrich 88: 281-286.
Thévenot, M, Vernon, R & Bergier, P 2003. The birds of Morocco. An annotated checklist. BOU Checklist 20. Tring.
Zwarts, L, Bijlsma, R G, van der Kamp, J & Wymenga, E 2009. Living on the edge: wetlands and birds in a changing Sahel. Zeist.

Daan Drukker, Dr H Colijnstraat 240, 1067 CH Amsterdam, Netherlands (daandrukker@gmail.com)

Peter Stronach, Clachan, Boat of Garten, Inverness-shire PH24 3BX, Scotland (peterstronach@gmail.com)

Bob Swann, 14 St Vincent Road, Tain, Ross-shire IV19 1JR, Scotland (robert.swann@homecall.co.uk)

Dan Brown, flat 3/4, 3 Mingarry Street, Glasgow G20 8NP, Scotland (dan.brown@naturalworldconsultants.com)

Corrigenda

In het bijchrift bij plaat 54 (Dutch Birding 39: 45, 2017) werd niet de juiste soort vermeld. De foto toont een Keizerarend *Aquila heliaca* (niet een Spaanse Keizerarend *A. adalberti*; cf Dutch Birding 39: 401, 2017).

In the caption of plate 54 (Dutch Birding 39: 45, 2017) the wrong species was mentioned. The photograph features an Eastern Imperial Eagle *Aquila heliaca* (not a Spanish Imperial Eagle *A. adalberti*; cf Dutch Birding 39: 401, 2017).

WP reports

This review lists rare and interesting Western Palearctic birds reported mainly from **late September to mid-November 2017**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

GEESE TO DUCKS Between 13 and 15 January, c 44 000 **Red-breasted Geese** *Branta ruficollis* were counted in Bulgaria, most of them around Burgas (the highest-ever total was c 54 000 in Dobrudzha, Bulgaria/Romania, in January 2013). Eight at Jeziorsko, Łódzkie, on 6 November concerned one of the largest flocks for Poland. The regular wintering flock of up to 34 **Lesser White-fronted**

Goose *Anser erythropus* from Swedish origin in the Netherlands returned on 6 October at its traditional site of Oudeland van Strijen, Zuid-Holland. A flock of 24 first-years from the reintroduced population in Sweden was photographed at Disselmersch, Nordrhein-Westfalen, Germany, on 7 November. In Greece, 103 were counted at Kerkini lake on 13 November. The long-staying adult female **Steller's Eider** *Polysticta stelleri* on Sumba, Faeroes, from October 2015 remained into November. The second **American White-winged Scoter** *Melanitta deglandi deglandi* for the Faeroes off Suðuroy from 16 September stayed until 2 October. A first-winter male at Belmont, Unst, Shetland, on 16-22 October was the second for Scotland and Britain. An adult male **Black Scoter** *M. americana* at Þvottá, Álftafjörður, from 11 Sep-

549 Eastern Imperial Eagle / Keizerarend *Aquila heliaca*, fourth calendar-year, with Brown Hare / Haas *Lepus europaeus*, Hasselt, Overijssel, the Netherlands, 4 October 2017 (Edwin Winkel)

550 Redhead / Amerikaanse Tafeleend *Aythya americana*, adult male, Terceira, Azores, 4 October 2017
(Rafael Armada)

551 Red-footed Boobies / Roodpootgenten *Sula sula*, Raso, Cape Verde Islands, 28 August 2017
(Nathalie Melo/Biosfera 1)

552 Black-billed Cuckoo / Zwartsnavelkoekoek *Coccyzus erythrophthalmus*, juvenile, Dale of Walls, Mainland, Shetland, Scotland, 18 September 2017 (Rory Tallack) cf Dutch Birding 39: 337, 2017

553 Green Heron / Groene Reiger *Butorides virescens*, first-year, Faial, Azores, 27 October 2017 (Kris De Rouck)

tember to 8 October was presumably the same individual as the first for Iceland in autumn 2016. In Denmark, an adult male returned to Blåvand, Syddanmark, on 2 October and another one was seen off Skagen, Nordjylland, on 5 November. The returning male at Rossbeigh, Kerry, Ireland, was found on 24 October. The first **Red-crested Pochard** *Netta rufina* for the Western Sahara, Morocco, was photographed at Laâyoune on 29 October. The adult male **Redhead** *Aythya americana* at Van Starckenborghkanaal (Aduard, Noordhorn and Zuidhorn), Groningen, from 19 January to 13 March 2016 has recently been accepted as the first for the Netherlands and fifth for the WP (cf Dutch Birding 38: 194, plate 298, 256, plate 391, 2016, 39: 364, 365, plate 514, 2017). On Terceira, the first for the Azores remained from 1 September until at least 5 November. A flock of five **Ring-necked Ducks** *A collaris* at Sørvágsvatn on 9-12 October was the largest ever for the Faeroes. In the Azores, a female **Wood Duck** *Aix sponsa* was seen on Faial on 1 October.

FLAMINGOS TO BUSTARDS An immature **Lesser Flamingo** *Phoenicopterus minor* was seen at Oualidia, Morocco, on 16 October. Long-staying **Pied-billed Grebes** *Podilymbus podiceps* remained into October and November on São Miguel, Azores; at Loch Feorlin, Argyll, Scotland; and at Lac de Grand-Lieu, Loire-Atlantique, France. The first for Shetland stayed at Loch of Spiggie from 4 November. The second **Rufous Turtle Dove** *Streptopelia orientalis meena* for Italy was photographed at Vezzano, Trento, on 22-26 October. A **Mourning Dove** *Zenaidura macroura* was seen on Flores, Azores, on 21 October. In Spain, **Chimney Swifts** *Chaetura pelagica* were reported at Ceceda, Asturias, on 15 October and at Getaria, Gipuzkoa, on 22 October. If accepted, a **Pacific Swift** *Apus pacificus* flying over Khawr Jirama on 4 November will be the third for Oman. Six **Yellow-billed Cuckoos** *Coccyzus americanus* were reported on Corvo in October, including four on 20 October. On the same day, a moribund individual was found on St Agnes, Scilly, England (it was taken into care but died during the night). If accepted, a **Watercock** *Gallicrex cinerea* at Al Ansab near Muscat on 7 November will be the seventh for Oman and the 'greater' WP. In the Azores, an **American Coot** *Fulica americana* was seen on Terceira from 15 October. In Hungary, c 78 000 **Common Cranes** *Grus grus* were counted at Hortobágy national park on 14 October. In spring 2017, the number of **Great Bustards** *Otis tarda* in Germany had increased to 238, of which 80 at Fiener Bruch, Sachsen-Anhalt; the lowest total since 1990 was just over 50 in 1997 (Der Falke 64 (10): 34-37, 2017).

LOONS TO SHEARWATERS The returning adult **Pacific Loon** *Gavia pacifica* was back at its regular site off Marazion, Cornwall, England, on 4 November (cf Dutch Birding 39: 236, 2017). The third or fourth **Black-browed Albatross** *Thalassarche melanophris* for Sweden was an adult photographed at Grosshamn, Bohuslän, on 3 October; next day it spent all day 200 km to the south around Skälderviken. In Denmark, the same individual was seen at Liseleje/Rørvig, Sjælland, on 5-6 October, at Grenå,

Midtjylland, on 6 October and at Skagen on 8 October. A presumed subadult flew past Ravn, Vestfold, Norway, on 17 October. In south-western France, one flew south past Capbreton, Landes, on 12 November. A **Streaked Shearwater** *Calonectris leucomelas* photographed off Mirbat on 10 November was the second for Oman and fifth (at least six individuals) for the 'greater' WP; the previous ones were in Israel and Jordan (two or three in 1992 and another one in 1993), Oman in 1998 and again in Israel in 2003 (one or two).

STORKS TO IBISES Six centuries after wild **White Storks** *Ciconia ciconia* bred for the last time in Britain (at Edinburgh in 1416), a reintroduction project in Sussex started using Polish birds from Warsaw zoo (Br Birds 110: 559-560, 2017). The breeding population of **Eurasian Bittern** *Botaurus stellaris* in Britain had its best year with at least 164 singing at 71 sites. More than 20 **Yellow Bitterns** *Ixobrychus sinensis* at East Khawr, Dhofar, on 3 May 2016 was the highest-ever count for Oman and the 'greater' WP. A **Green Heron** *Butorides virescens* on Faial on 24-29 October was probably the same as the one on Pico, Azores, on 8 November. An adult **Black-headed Heron** *Ardea melanocephala* photographed on Santiago on 12 October was the third for the Cape Verde Islands. **Snowy Egrets** *Egretta thula* were reported on Pico from 17 October to 6 November, on Faial from 27 October to 5 November, and on Terceira on 31 October. A colour-ringed **Northern Bald Ibis** *Geronticus eremita* from a reintroduced colony at Fagagna, Udine, Italy, turned up at Ta' Qali, Malta, on 15 October.

FRIGATEBIRDS TO CORMORANTS The first **Ascension Frigatebird** *Fregata aquila* for the Americas was documented by satellite telemetry; it concerned a juvenile tracked for 3.5 months over 45 000 km, entering Brazilian sea waters between 23 June and 17 July 2014 before transmissions ceased close to sea waters of Sierra Leone (Wilson J Orn 129: 600-604, 2017). In the Cape Verde Islands, an amazing c 40 **Red-footed Boobies** *Sula sula* (mostly immatures) stayed off Raso from late August to October; until late 2016, there were 17 records of 27 individuals in the WP sensu BWP, with most in the Cape Verde Islands, where a large group of up to 11 had been reported in 2016 (cf Dutch Birding 39: 158-159, 2017). An adult **Brown Booby** *S leucogaster* was photographed off Berlengas, Peniche, Portugal, on 19 September. If accepted, an adult **Masked Booby** *S dactylatra* off Mar de Alborán, Andalucía, on 27 October will be the fourth for Spain. **Pygmy Cormorants** *Phalacrocorax pygmeus* were seen at Bomborinette, Arles, Bouches-du-Rhône, France, on 14 September and at Olten, Solothurn, Switzerland, from 30 September to 18 October.

WADERS A **Pacific Golden Plover** *Pluvialis fulva* at Fertőújlak on 18 August was the third or fourth for Hungary and an adult at Garður on 22-23 September was the third for Iceland. If accepted, one at Jeziorsko from 26 October to 3 November will be the sixth for Poland. A juvenile with a flock of c 2000 European Golden Plovers *P apricaria* on Bannow Island, Wexford,

554 Wilson's Snipe / Amerikaanse Watersnip *Gallinago delicata* (right), St Mary's, Scilly, England, 11 October 2017
(Michael Schmitz)

555 Buff-breasted Sandpipers / Blonde Ruiters *Calidris subruficollis*, juveniles, Ebro delta, Tarragona, Spain,
25 September 2017 (Rafael Armada)

556 Streaked Shearwater / Gestreepte Pijlstormvogel *Calonectris leucomelas*, off Mirbat, Oman, 10 November 2017 (Mathias Schäff/living-nature.eu)

on 18-29 October was the 14th for Ireland and the first juvenile. In the Cape Verde Islands, a first-year **Semi-palmated Plover** *Charadrius semipalmatus* was seen on São Vicente on 2 October. If accepted, an adult **Spur-winged Lapwing** *Vanellus spinosus* at Strzelno, Kujawsko-Pomorskie, from 24 September into November will be the first for Poland. In some European countries (eg, Bulgaria, Croatia, Czechia, Hungary, Italy, Romania and Ukraine), this species has been accepted as a vagrant but in other countries (eg, Britain, Denmark, France, Germany and the Netherlands) it is generally regarded as an escape from captivity (and some have been proven escapes); an analysis of feather isotopes may determine the origin of the Polish bird. A **Red-wattled Lapwing** *V. indicus* at Kfar Blum, Hula, from 13 November was the third for Israel. An adult **Caspian Plover** *Anarhynchus asiaticus* at Jeziorsko from 21 October to 6 November was the second for Poland, unless it concerned the same individual as the first at Łaszka, Pomerania, on 9-11 August (cf Dutch Birding 39: 340, plate 473, 2017). **Upland Sandpipers** *Bartramia longicauda* were found on Fetlar, Shetland, on 30 September; on Corvo on 14-24 October; and on Île de Sein, Finistère, France, on 24 October. In Spain, the long-staying **Hudsonian Whimbrel** *Numenius hudsonicus* at Santoña, Cantabria, from 29 January was still present into November. In England, a **Stilt Sandpiper** *Calidris himantopus* stayed first at Poole Harbour, Dorset, from 11 September to 2 November and then at Farlington marshes, Hampshire, on 5-7 November. The second for the Cape Verde Islands stayed together with a **Lesser Yellowlegs** *Tringa flavipes* on Santiago on 8 October; the first was on Boavista on 4 March (cf Dutch Birding 39: 127, plate 193, 2017). An adult **Red-necked Stint** *C. rufi-*

collis photographed on Noirmoutier, Vendée, France, on 4 September was possibly the same individual as the one at Dragey-Ronthon, Manche, on 6-7 August (cf Dutch Birding 39: 344, 2017). Two **Temminck's Stints** *C. temminckii* on Terceira on 29 September concerned the fourth record for the Azores. A juvenile **Baird's Sandpiper** *C. bairdii* at Fertóújlak on 28 August was the fourth for Hungary. A **Buff-breasted Sandpiper** *C. subruficollis* at Akraberg, Suðuroy, on 30 September and a **White-rumped Sandpiper** *C. fuscicollis* at Eidi on 30-31 October were both (only) the third for the Faeroes. **Solitary Sandpipers** *T. solitaria* were seen on Île de Ré, Charente-Maritime, France, from 17 September to 23 October and at Walmsley Sanctuary, Cornwall, England, on 27 September. In the Azores, the species was present on Corvo on 25-28 September and on Flores on 30 September and 8 October (two). A **Grey-tailed Tattler** *T. brevipes* at Pulicat, Chennai, Tamil Nadu, on 30 September was the first for India. In European Russia, a **Long-billed Dowitcher** *Limnodromus scolopaceus* was photographed near Shuvalovo, Kostroma, on 25 September. A first-winter at Ma'agan Michael on 15 October was the third for Israel. In Scilly, a **Wilson's Snipe** *Gallinago delicata* stayed on St Mary's from 10 October to 6 November. Geolocators applied to **Great Snipes** *G. media* showed that some individuals fly non-stop from breeding grounds in Sweden over eastern Europe to wintering sites in sub-Saharan Central Africa, an average distance of c 5500 km covered in 64 hours at a mean velocity of c 90 km/h (J Avian Biol 47: 321-334, 2016).

AUKSTOTERNS A migrating **Thick-billed Murre** *Uria lomvia* was seen at Skagen, Denmark, on 22 October. In

Scotland, a first-winter **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* flew past Papa Westray, Orkney, on 30 October. An adult **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* was reported at Fenham Flats, Northumberland, England, on 29 October. In Poland, the returning **Ring-billed Gull** *Larus delawarensis* colour-ringed (red PAA3) at Szczecin-Klucz, Pomerania, on 23 December 2005 again turned up at Olsztyn, Warmińsko-Mazurskie, on 30 September; this bird returns almost every autumn-winter to Olsztyn and Ostróda but from 23 February to 2 March 2012 it stayed at Maasbracht, Limburg, the Netherlands, and across the Belgian border. The first **Heuglin's Gull** *L. heuglini* for Bhutan was an adult photographed on 8 November. The fourth **White-winged Tern** *Chlidonias leucopterus* for the Canary Islands was photographed on Fuerteventura on 29-30 September. The regular **Forster's Tern** *Sterna forsteri* in Ireland was reported at sites in Louth and Galway during October and November. The **American Royal**

Tern *S. maxima maxima* ringed in North Carolina, USA, on 5 July 2016 and first seen on Guernsey, Channel Islands, on 5 February and later in France was again found on Guernsey from 13 October into November (cf Dutch Birding 39: 345-346, 2017).

RAPTORS If accepted, an **American Osprey** *Pandion haliaetus carolinensis* photographed on Faial from 27 September to 13 October and then on Flores on 14 October will be the second for the Azores; previous WP records were in Iceland in 2008, Azores in 2011 and the Faeroes in 2013 (cf Dutch Birding 35: 69-87, 2013). The breeding population of **Black-winged Kite** *Elanus caeruleus* in France is still expanding with at least 200 pairs in 2016-17 and winter roosts of 75-80 in the south-west; some pairs even raised five (!) broods in one year (Jean-Louis Grangé in litt; cf Dutch Birding 39: 1-12, 2017). Presumed breeding this spring was reported as far north-

557 Black-headed Heron / Zwartkopreiger *Ardea melanocephala*, adult, Santiago, Cape Verde Islands, 12 October 2017 (Stefan Pfützke/green-lens.de) **558** Black-browed Albatross / Wenkbrauwvalbatros *Thalassarche melanophris*, adult, Grosshamn, Bohuslän, Sweden, 3 October 2017 (Per Wohlin) **559** American White-winged Scoter / Amerikaanse Grote Zee-eend *Melanitta deglandi deglandi*, first-year male, Unst, Shetland, Scotland, 19 October 2017 (Hugh Harrop/shetlandwildlife.co.uk)

WP reports

west as Nord, close to the Belgian border (Philippe Dubois in litt). It was the best-year ever of the species for the Netherlands with up to four individuals from October to mid-November besides the five seen earlier this year. In Belgium, from 15 October, the species was seen in Antwerpen, Oost-Vlaanderen and, from 3 November onwards, at Hautes-Fagnes, Limburg. Between 17 August and 16 October, 1 067 427 raptors were counted at Batumi, Georgia, including 525 687 **European Honey Buzzards** *Pernis apivorus*, 12 **Crested Honey Buzzards** *P. ptilorhynchus*, 5058 **Lesser Spotted Eagles** *Aquila pomarina*, 361 **Greater Spotted Eagles** *A. clanga*, 7132 **Booted Eagles** *A. pennata*, 8027 **Western Marsh Harriers** *Circus aeruginosus*, 1862 **Pallid Harriers** *C. macrourus* (with nearly 400 on 24 September alone), 3850 **Montagu's Harriers** *C. pygargus*, 172 196 **Black Kites** *Milvus migrans* and 291 454 **Steppe Buzzards** *Buteo buteo vulpinus* (Batumi Raptor Count; cf Dutch Birding 37: 409,

2015, 38: 455, 2016). The Dutch rarities committee decided that all, up to 17, records of **Bearded Vulture** *Gypaetus barbatus* in the Netherlands, including unmarked and unringed individuals presumably raised in the wild following the re-introduction programmes in the Alps, are not to be considered genuine vagrants and, therefore, the species has not been added to the Dutch list (Dutch Birding 39: 370, 2017). In Israel, the long-staying immature **Bateleur** *Terathopius ecaudatus* remained in Judean plains into October. Probably another individual flew over Dalton plateau on 28 October. The second **White-backed Vulture** *Gyps africanus* for Morocco was photographed at Jbel Moussa on 5, 6 and 8 July; the first was on 25 May 2014 (cf Dutch Birding 36: 269, plate 346, 2014). On 10 November, four **Cinereous Vultures** *Aegypius monachus* together with a possible Bearded Vulture, 2700 **Griffon Vultures** *G. fulvus* (one wearing a French ring) and one **Spanish Imperial Eagle**

560 Asian Desert Warbler / Woestijngrasmus *Sylvia nana*, first-year, Halias, Hanko, Finland, 18 October 2017 (*Jari Laitasalo*) **561** American Cliff Swallow / Amerikaanse Klifzwaluw *Petrochelidon pyrrhonota*, first-year, Tresco, Scilly, England, 3 October 2017 (*Jamie Partridge*) **562** Stilt Sandpiper / Steltstrandloper *Calidris himantopus* first-year, and Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, first-year, Santiago, Cape Verde Islands, 8 October 2017 (*Martin Gottschling*)

563 Spur-winged Lapwing / Sporenkievit *Vanellus spinosus*, adult, Strzelno, Kujawsko-Pomorskie, Poland, 25 September 2017 (Stanisław Turowski)

A adalberti were seen at Point Cires, Tangier, crossing the Strait of Gibraltar to Morocco. C 1500 **Steppe Eagles** *A nipalensis* at Raysut waste disposal site on 24 January was the highest-ever number for Oman. The second **Eastern Imperial Eagle** *A heliaca* for the Netherlands was a fourth calendar-year photographed at Brobbelbies, Schaijk, Noord-Brabant, on 27 September, and then turning up in north-western Overijssel and into Flevoland on 3-4 and 8-10 October (the first was in April 2005). It had been ringed as a chick on the nest at Dévaványa, Békés, Hungary, on 18 June 2014. Surprisingly, based on feather details, it was identified as the same individual as the one in January at Lago di Massaciuccoli, Toscana, where it was erroneously considered to be the first Spanish Imperial Eagle for Italy, partly the result of its ring not read (cf Dutch Birding 39: 45, plate 54, 2017). In Scotland, an adult male **Northern Harrier** *C hudsonius* was reported at Rendall, Mainland, Orkney, on 13 October. The second **Northern Goshawk** *Accipiter gentilis* for the Faeroes stayed on Kunoy from 30 September to 3 October. A kite flying over Slikken van de Heen, Zeeland, Netherlands, on 10 October was identified as an 'intergrade' between **Black Kite** *M migrans* and **Black-eared Kite** *M lineatus*.

OWLS TO FALCONS In Poland, **Northern Hawk-Owls** *Surnia ulula* were seen at Krynica Morska, Pomerania, on 16 October and at Plecemin, Wielkopolska, from 28 October into November. A **Eurasian Scops Owl** *Otus scops* was present at Ryhope, Tyne and Wear, England, on 27-30 September. The sixth for Denmark was found dead at Hallerup Vænge, Falster, on 11 November; it had a ring from Aranzadi, San Sebastian, Gipuzkoa, Spain. An adult **Abyssinian Roller** *Coracias abyssinicus* was photographed at Nouadhibou, Mauretania, on 31 October (within 'WP sensu BWP'). In the Azores, a **Belted Kingfisher** *Megaceryle alcyon* stayed on Corvo on 3-6 October, and maybe the same individual was seen on

Flores on 10 and 23 October. If accepted, a dark-morph **Eleonora's Falcon** *Falco eleonora* flying over Blåvands Huk on 29 September will be the fifth for Denmark. The second for Austria was reported at Bisamberg, Niederösterreich, on 7 October. In Portugal, a **Lanner Falcon** *F biarmicus* was photographed at Cabo de San Vicente, Algarve, on 7 October.

VIREOS The **Yellow-throated Vireo** *Vireo flavifrons* photographed on Corvo on 15 October was the fourth for the Azores and sixth for the WP. Also on Corvo, two **Philadelphia Vireos** *V philadelphicus* were found on 27 September and 7 October. Between 23 September and 31 October, a record influx of c 37 **Red-eyed Vireos** *V olivaceus* in the WP included c 24 on Corvo (maximum of eight on 23 September and 20 October), four in England, four in Ireland, two in Iceland, and singles in Scotland, France (Île-Molène, Finistère, on 13-14 October) and Spain (fourth; ringed on Ons, Pontevedra, Galicia, on 29 September).

SHRIKES A first-winter **Brown Shrike** *Lanius cristatus* at il-Maghluq, Marsaxlokk, on 2-3 November was the first for Malta. The first **Red-backed Shrike** *L collurio* for North America was photographed on Saint Lawrence, Alaska, USA, on 3-12 October. A **Daurian Shrike** *L isabellinus* at St Ulrich, Niederösterreich, on 18-19 October was the fourth for Austria. The first **Long-tailed Shrike** *L schach* for Belgium was a first-winter ringed at Het Zwin, Knokke, West-Vlaanderen, on 15 October, and seen by twitchers until 17 October. If accepted, a first-winter **Siberian Northern Shrike** *L borealis sibiricus* photographed at Långnäudd, Borgholm, Öland, on 30-31 October will be the first for Sweden. Two **Masked Shrikes** *L nubicus* photographed at Taigy, Mangystau, on 13 May concerned the second record for Kazakhstan; the previous one was in 2010 (cf Dutch Birding 33: 239-244, 2011).

564 Long-tailed Shrike / Langstaartklauwier *Lanius schach*, first-year, Het Zwin, Knokke, West-Vlaanderen, Belgium, 15 October 2017 (*Patrick Beirens*)

565 Siberian Thrush / Siberische Lijster *Geokichla sibirica*, first-year female, Værøy, Nordland, Norway, 25 September 2017 (*Simon Rix*)

566 Asian Desert Warbler / Woestijngrasmus *Sylvia nana*, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 22 October 2017 (Axel Halley)

567 Desert Wheatear / Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, first-year female, Zeebrugge, West-Vlaanderen, Belgium, 9 October 2017 (Filip De Ruwe)

568 Pallas's Reed Bunting / Pallas' Rietgors *Emberiza pallasi*, first-year, Linosa, Sicily, Italy, 15 October 2017 (Ciro Amata) **569** Pied Bushchat / Zwarte Roodborsttapuit *Saxicola caprata*, first-year male, Bonifica di Vecchiano, Pisa, Toscana, Italy, 20 October 2017 (Andrea Carmassi & Mario Vannozi) **570** Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper *Anthus godlewskii*, first-year, Linosa, Sicily, Italy, 26 October 2017 (Igor Maiorano)

571 Red-eyed Vireo / Roodoogvireo *Vireo olivaceus*, first-year, Corvo, Azores, 8 October 2017
(Rafael Armada)

572 Northern Waterthrush / Noordse Waterlijster *Parkesia noveboracensis*, Corvo, Azores, 6 October 2017
(Rafael Armada)

573 White-crowned Sparrow / Witkruingors *Zonotrichia leucophrys*, first-year, Foula, Shetland, Scotland, 8 October 2017 (Roger Riddington) **574** Yellow-breasted Bunting / Wilgengors *Emberiza aureola*, first-year, Out Skerries, Shetland, Scotland, 21 September 2017 (Josh Jones) cf Dutch Birding 39: 350, 2017 **575** Brown Shrike / Bruine Klauwier *Lanius cristatus*, first-year, il-Maghluq, Marsaxlokk, Malta, 3 November 2017 (Natalino Fenech) **576** Mugimaki Flycatcher / Mugimakivliegenvanger *Ficedula mugimaki*, first-winter female, Værøøy, Nordland, Norway, 13 October 2017 (Kjell Mjølhusnes)

CROWS TO SWALLOWS In the Canary Islands, two **Pied Crows** *Corvus albus* were still present at Las Palmas de Gran Canaria harbour on 25 October; the Spanish rarities committee treats all records in the Canary Islands, Ceuta and mainland Spain as probably ship-assisted (listing the species in so-called 'category D') despite the species' frequent occurrence in Morocco. The first or second **Common Firecrest** *Regulus ignicapilla* for the Faeroes was photographed at Sydrugøta, Eysturoy, on 24 October (cf Dutch Birding 38: 462, 2016). The fifth **Greater Hoopoe-Lark** *Alaemon alaudipes* for the Canary Islands was found on Gran Canaria on 29 October. In Israel, an amazing c 20 000 **Greater Short-toed Larks** *Calandrella brachydactyla* were estimated to gather for a roost at Judean plains on 23 September. A first-winter **American Cliff Swallow** *Petrochelidon pyrrhonota* on Tresco, Scilly, on 2-6 October was probably the same individual as the

one at Porthgwarra, Cornwall, on 7 October. Another was reported at Spurn, Yorkshire, England, on 22 October.

LEAF WARBLERS TO REED WARBLERS In England, a first-winter **Two-barred Warbler** *Phylloscopus plumbeitarsus* was found at St Alchems Head, Dorset, on 15-18 October. If accepted, one at Hlterstad, Mörbylånga, Öland, on 24-28 October will be the third for Sweden. A **Pallas's Leaf Warbler** *P proregulus* photographed at Batumi on 2 October was the second for Georgia. The fifth for Turkey was trapped at Kızıllırmak delta on 16 October. A **Yellow-browed Warbler** *P inornatus* heard calling at Besh Barmag on 12 October was (only) the second for Azerbaijan. A summary of the influxes in 2015 of Yellow-browed Warbler (2843) and **Siberian Chiffchaff** *P tristis* (351) in Britain showed that this was the best year ever

577 Dickcissel / Dickcissel *Spiza americana*, first-year female, Corvo, Azores, 18 October 2017 (Daniele Occhiato)
 578 Ovenbird / Ovenvogel *Seiurus aurocapilla*, Flores, Azores, 23 October 2017 (Michael Gerber) 579 Eyebrowed Thrush / Vale Lijster *Turdus obscurus*, first-year male, Aktau, Mangystau, Kazakhstan, 2 October 2017 (Anna Yasko)
 580 Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni*, Rabat, Morocco, 5 November 2017 (Pedro Fernandes)

for these species (Br Birds 110: 652-654, 2017). A **Hume's Leaf Warbler** *P. humei* at Vík, Lón, on 21-24 October was the first for Iceland. A **Dusky Warbler** *P. fuscatus* trapped at Aras on 8 October was the sixth for Turkey. The second and third for Austria were trapped at Illmitz, Burgenland, on 10 and 14 October. The first for Serbia was trapped at Ludas lake, Vojvodine, on 20 October. If accepted, one found at Mandria on 3 November will be the third for Cyprus. A record seven were reported in Italy this autumn, including three on Linosa, Sicily, on 5 November. A first-winter **Asian Desert Warbler** *Sylvia nana* was seen and then trapped at Halias, Hanko, Finland, on 17-20 October. The third for Germany was twitched by many birders on Helgoland, Schleswig-Holstein, from 20 October to 2 November (previous ones were in June-July 1981 and May 2002). In Scilly, the first **Eastern Orphean Warbler** *S. crassirostris* for Britain on St Agnes on 12-20 October was identified with certainty after its departure.

The fourth and fifth **Pallas's Grasshopper Warblers** *Locustella certhiola* for Belgium were trapped at Hamme, Oost-Vlaanderen, on 20 September, and at Harzé, Liege, on 4 October. The sixth **Lanceolated Warbler** *L. lanceolata* for France was photographed on Île de Sein on 9 October. A **Common Grasshopper Warbler** *L. naevia* on Boavista from 31 July to 31 August was the second for the Cape Verde Islands. The first **River Warbler** *L. fluviatilis* for North America was photographed at Gambell, Alaska, on 7 October. In Shetland, a **Sykes's Warbler** *Iduna rama* was seen at Skirza, Highland, on 26-28 September. The third **Paddyfield Warbler** *Acrocephalus agricola* for the Faeroes was found at Leynar, Streymoy, on 27 September.

WAXWINGS TO SUNBIRDS A juvenile **Cedar Waxwing** *Bombycilla cedrorum* on St Agnes on 3-9 October was the second for Scilly and seventh for Britain. If accepted,

581 Black-throated Blue Warbler / Blauwe Zwartkeelzanger *Setophaga caerulescens*, first-year male, Corvo, Azores, 1 October 2017 (Peter Stronach) **582** Black-throated Green Warbler / Gele Zwartkeelzanger *Setophaga virens*, first-year male, Corvo, Azores, 20 October 2017 (Kris De Rouck) **583** Yellow-throated Vireo / Geelborstvioero *Vireo flavifrons*, Corvo, Azores, 15 October 2017 (Radosław Gwóźdź) **584** Canada Warbler / Canadese Zanger *Cardellina canadensis*, first-year male, Corvo, Azores, 28 September 2017 (Peter Stronach)

one reported on Corvo on 23 October will be the third for the Azores. Six **Bohemian Waxwings** *B garrulus* photographed at Rualing, Lahaul, Himachal Pradesh, on 26 January concerned the second record for India; the previous one was on 8 March 1907 (Indian Birds 13: 133-135, 2017). If accepted, a **Eurasian Nuthatch** *Sitta europaea* at Belvoir Forest, Down, on 1 November will be the first for Northern Ireland (there are no records for Ireland). An adult **Rosy Starling** *Pastor roseus* near Pretoriuskop on 19 October was the second for South Africa and third for southern Africa. The first **Nile Valley Sunbird** *Hedydipna metallica* for Chad was seen at Ennedi on 15 October 2016.

THRUSHES Four **White's Thrushes** *Zoothera aurea* were seen in north-western Europe: at Ivalo, Inari, Finland, on 29 September (fifth record); on Fair Isle, Shetland, on 7 October; at Höfn, Iceland, on 20 October (fifth record);

and on Ouessant, Finistère, on 22-26 October. A **Hermit Thrush** *Catharus guttatus* photographed at Villingavátn on 3 November was the 12th for Iceland. The eighth **Swainson's Thrush** *C ustulatus* for Ireland was seen on Cape Clear, Cork, on 14 October and the fifth for the Azores was photographed on Corvo on 22-25 October. As many as eight **Grey-cheeked Thrushes** *C minimus* were found in western Europe in October, including three in Cork: at Galley Head on 19-27 October, at Rosscarbery on 20-23 October, and at Red Strand on 26-27 October. Also, three were found on Corvo on 20 October (one) and 24 October (two). Others were seen in France on Île de Sein on 20-22 October and in Scilly on St Martin's on 26 October. The eighth **Siberian Thrush** *Geokichla sibirica* for Norway was a first-year female trapped on Værøy, Nordland, on 25 September. A male **Eyebrowed Thrush** *Turdus obscurus* photographed at Aktau, Mangystau, on 2 October was the first for

Kazakhstan, and a first-winter male at Oost-Vlieland, Vlieland, Friesland, on 20-21 October was the eighth (and first twitchable since 1988) for the Netherlands. A **Dusky Thrush** *T. eunomus* on Helgoland on 8-10 November was the ninth for Germany and the first since 1996. Four **Black-throated Thrushes** *T. atrogularis* were reported this autumn in north-western Europe: on Hornøya, Finnmark, Norway, on 21 September; on Fair Isle on 23 October; on Vlieland on 30 October (trapped, first-winter female); and at Largesse Mose, Sjøælland, on 7 November (male). An **American Robin** *T. migratorius* on Corvo on 26-28 October was the fourth for the Azores.

FLYCATCHERS On 8 October, an adult male **Siberian Blue Robin** *Larvivora cyane* flew into a birders' building and was then trapped on North Ronaldsay, Orkney. It was the fourth for Britain (and first adult male) and sixth for the WP, with previous ones in Channel Islands in 1975, Spain in 2000 and Britain in 2000, 2001 and 2011. A female **Siberian Rubythroat** *Calliope calliope* was seen on Bressay, Shetland, on 5 October. The first **Red-flanked Bluetail** *Tarsiger cyanurus* for Romania was an adult female trapped at Grindul Chituc, Constanța, on 17 October. Also on 17 October, an adult male was found dead on Linosa, Italy. Two females/first-winters in the same bush at Höfn on 20 October constituted the first and second for Iceland. The first for Slovakia was trapped near Ždiar, Poprad, on 4 November. A first-winter female **Mugimaki Flycatcher** *Ficedula mugimaki* photographed

on Værøy on 12-13 October was the first for Norway and third for the WP; previous ones were in European Russia on 2 August 2007 and in Italy on 6 October 2011 but others in Italy in October 1957 and in Britain in November 1991 were not accepted as genuine vagrants (cf Dutch Birding 34: 41-44, 109-110, 2012, 38: 335, 2016). If accepted, a **European Pied Flycatcher** *F. hypoleuca* on Corvo on 10 October will be the second for the Azores; the previous one was in 2006.

REDSTARS TO ACCENTORS A male **Eastern Black Redstart** *Phoenicurus ochruros phoenicuroides* turned up at Dale of Walls, Mainland, Shetland, on 30 September. In Norway, a first-year male was found at Myrland, Nordland, on 12-13 October. A male **Common Rock Thrush** *Monticola saxatilis* stayed at Blorenge, Gwent, Wales, from 12 October to 3 November. The first **Pied Bushchat** *Saxicola caprata* for Italy was a first-winter male photographed at Bonifica di Vecchiano, Pisa, Toscana, on 20-25 October; previous European records (apart from Cyprus) were in Finland in October 2010 and May 2017. In the Netherlands, the identification of a first-year female **Stejneger's Stonechat** *S. stejnegeri* on Vlieland, Friesland, on 16-17 October was confirmed by DNA analysis of faeces. Pending DNA analysis, one trapped at Gedser, Sjøælland, on 31 October will be the first for Denmark; for previous WP records, see Dutch Birding 39: 169-170, 2017. A female **Desert Wheatear** *Oenanthe deserti* photographed at Zeebrugge, West-Vlaanderen,

585 Swainson's Thrush / Dwerglijster *Catharus ustulatus*, first-year, Cape Clear, Cork, Ireland, 14 October 2017
(Tom Shevlin)

586 Hooded Warbler / Monnikszanger *Setophaga citrina*, first-year male, Corvo, Azores, 23 October 2017
(Mika Bruun)

587 Hooded Warbler / Monnikszanger *Setophaga citrina*, first-year female, Corvo, Azores, 20 October 2017
(Kris De Rouck)

588 Rose-breasted Grosbeak / Roodborstkardinaal *Pheucticus ludovicianus*, first-year male, St Agnes, Scilly, England, 30 September 2017 (*Jamie Partridge*) **589** Siberian Blue Robin / Blauwe Nachtegaal *Larvivora cyane*, adult male, North Ronaldsay, Orkney, Scotland, 8 October 2017 (*Simon Davies/North Ronaldsay Bird Observatory*) **590** Cedar Waxwing / Cederpestvogel *Bombycilla cedrorum*, juvenile, St Agnes, Scilly, England, 8 October 2017 (*Richard Stonier*)

591 Tennessee Warbler / Tennesseezanger *Oreothlypis peregrina*, first-year, Corvo, Azores, 21 October 2017
(David Monticelli)

592 Blackburnian Warbler / Sparrenzanger *Setophaga fusca*, first-year male, Corvo, Azores, 15 October 2017
(Vincent Legrand)

593 Bay-breasted Warbler / Kastanjezanger *Setophaga castanea*, first-year male, Corvo, Azores, 22 October 2017
(David Monticelli)

594 Magnolia Warbler / Magnoliazanger *Setophaga magnolia*, first-year, Corvo, Azores, 19 October 2017
(Vincent Legrand)

on 9 October was (only) the sixth for Belgium. The second for Austria was found near Scheifling, Steiermark, on 10 November. The third **Western Black-eared Wheatear** *O hispanica* for the Netherlands was a first-year male at Waal en Burg, Texel, Noord-Holland, on 19 October. A female **Red-rumped Wheatear** *O moesta* at Ovda valley on 21-28 October and a pair at km 94 in the Arava valley on 4 November concerned the fifth and sixth records for Israel. Also at Ovda valley, a **Basalt Wheatear** *O lugens warriæ* was photographed on 28 October. A **Black-throated Accentor** *Prunella atrogularis* trapped at Ottenby, Öland, on 8 November was the ninth for Sweden.

SPARROWS TO PIPITS A male sparrow *Passer* showing all features of **Italian Sparrow** *P italiae* was seen at East Budleigh, Devon, England, from 11 November onwards. A **Yellow-throated Sparrow** *Gymnoris xanthocollis* at Mitzpe Shalem on 30 September was the sixth for Israel. A possible **Alaskan/Siberian Wagtail** *Motacilla tschutschensis/plexa* was found on Dursey Island, Cork, Ireland, on 3 November. The fourth **Moroccan Wagtail** *M subpersonata* for Spain was photographed at Sacaba, Málaga, on 7 October; previous ones were also in Andalucía in 2007, 2009 and 2014 (there is also one record in Gibraltar in 2006). A **Richard's Pipit** *Anthus richardi* near Stroganovka, Chersson, on 16 September was the first for Ukraine (previous 19th century records have been rejected). The third for Hungary was seen at Kunpeszér on 21-22 October. The sixth for the Canary Islands was found on Tenerife on 1 November. The first **Blyth's Pipit** *A godlewskii* for Italy was photographed and sound-recorded on Linosa on 26 October. The fourth for Spain was reported at Tapia de Casariego, Asturias, on 27 October. Two **Olive-backed Pipits** *A hodgsoni* at Sörvágur on 4 October concerned the fourth record for the Faeroes. Two or three individuals at Jardin d'Essai, Rabat, from 5 November constituted the sixth record for Morocco. In the Canary Islands, two were seen on Fuerteventura on 5-8 November. In Shetland, an **American Buff-bellied Pipit** *A rubescens rubescens* was found at Grutness, Mainland, on 4-6 October. Two were seen on Corvo on 10 October and another one on Faial on 24 October. If accepted, one photographed at Västra Norrskär, Mustasaari, on 20 October will be the first for Finland.

FINCHES A **Common Linnæ** *Linaria cannabina* at Hali, Suðursveit, on 24 October was the third for Iceland. A **Lesser Redpoll** *Acanthis cabaret* at Grøv, Strey moy, on 9-16 October was the fourth for the Faeroes. From late October, an influx of **Arctic Redpolls** *A hornemanni* occurred in eastern and central Europe. For instance, more than 80 were trapped (together with 3800+ Mealy Redpolls *A flammea*) at Sosnovy Bor, Belarus, and more than 100 were found in Poland. A male **White-winged Crossbill** *Loxia leucoptera leucoptera* at Sólbrekka, Seltjörn, Iceland, from 14 November was the first for the WP; there was one previous record of Two-barred Crossbill *L l bifasciata* for Iceland in 2009 (for a presumed escaped White-winged Crossbill in the Netherlands on 7 October 1963 see Dutch Birding 24: 215-218, 2002).

A large autumn influx of **Parrot Crossbills** *L pytyopsittacus* in western Europe brought as many as 1400 individuals in Denmark, more than 100 in northern Germany (including c 30 on Helgoland on 8 October), c 300 in the Netherlands, more than 60 in Belgium and c 25 (first influx) in France. The sixth and seventh for Iceland were a male at Höfn on 1 October and a female on 5 October. The first for the Faeroes were six in October, of which two were found dead. A first-year **Citrel Finch** *Carduelis citrinella* photographed in a flock of up to 20 Eurasian Siskins *Spinus spinus* at Onze-Lieve-Vrouw-Waver, Antwerpen, on 19 October was the 12th for Belgium and the first since 2001.

BUNTINGS TO BOBOLINKS A **Lapland Longspur** *Calcarius lapponicus* at Besh Barmag on 17 October was the first for Azerbaijan. A female **Scarlet Tanager** *Piranga olivacea* at Mizzen Head, Cork, on 3-6 October concerned the fifth for Ireland. On Corvo, four were found between 8 and 24 October. A first-winter female **Dickcissel** *Spiza americana* on Corvo on 18-20 October was the fifth for the Azores and sixth for the WP. Seven **Rose-breasted Grosbeaks** *Pheucticus ludovicianus* were found in the Azores between 29 September and 26 October: four on Corvo and three on Flores. In Scilly, a first-winter male stayed on St Agnes from 29 September to 1 October. An **Indigo Bunting** *Passerina cyanea* was present on Corvo on 20-26 October. A first-winter **White-crowned Sparrow** *Zonotrichia leucophrys* (presumably of the western subspecies *gambeli*) photographed at Viðareiði, Viðoy, on 7 October was the first for the Faeroes, and probably the same individual turned up at 345 km distance on Foula, Shetland, on 8 October as the eighth for Britain. In Norway, a presumed **Red-headed Bunting** *Emberiza bruniceps* was trapped on Taftøyen, Hemne, Sør-Trøndelag, on 23 October (a sample was taken for DNA analysis). The fourth **Pine Bunting** *E leucocephalos* for Bulgaria was trapped at Atanasovsko lake, Burgas, on 14 October. A first-year **Pallas's Reed Bunting** *E pallasi* photographed and sound-recorded on Linosa on 15 October was the first for Italy; previous WP records (apart from Russia) were in Britain in 1976, 1981, 1990 and 2010, Portugal in 1997 and Sweden in 2016. If accepted, a **Yellow-breasted Bunting** *E aureola* found at Forteau, Labrador, on 17-19 October will be the first for Canada. Between September and early November, a record 16-19 **Little Buntings** *E pusilla* were reported in Italy, including as many as 9-12 on Linosa. The first for Belarus was trapped at Sosnovy Bor on 2 October. A juvenile trapped at Besh Barmag on 13 October was the first for Azerbaijan and two other individuals were calling here. The second for Croatia was trapped at Vransko lake on 18 October. If accepted, one at Latchi on 3 November will be the fifth for Cyprus. The sixth record for the Canary Islands concerned three on Fuerteventura on 6 November. Another one was ringed at Ceuta, Spain (at the Mediterranean coast of Morocco) on 7 November. A **Bobolink** *Dolichonyx oryzivorus* was seen on Corvo on 6 October.

AMERICAN WARBLERS Between mid-September and late October, a record c 70 birders visited Corvo which result-

ed in the discovery of an amazing number of Nearctic warblers. An exceptional six **Ovenbirds** *Seiurus aurocapilla* were found in the Azores between 27 September and 24 October, including five on Corvo (eg, two on 24 October) and one on Flores on 22 October; there had been seven previous records in the Azores and 16 in the WP. Also, a record eight **Northern Waterthrushes** *Parkesia noveboracensis* turned up in the Azores between 11 September and 29 October, including six on Corvo (three on 3 October) and two on Flores on 15-18 October and 26-29 October; there had been six previous records in the Azores and c 20 in the WP. Five **Black-and-white Warblers** *Mniotilta varia* were discovered on Corvo: two males on 23 September, a first-winter male on 25 September, a female on 26 September and a first-winter male on 20-27 October (there has been 12 previous records in the Azores). In England, one was found dead on board of a docked cargo ship at Seaforth, Lancashire, on 20 October. A first-winter **Tennessee Warbler** *Oreothlypis peregrina* on Corvo on 20-21 October was the fifth for the Azores and 11th for the WP. Five **Common Yellowthroats** *Geothlypis trichas* were found on Corvo, including three on 20 October. The second for Ireland was a first-winter male at Toe Head, Cork, on 28 October; the previous one was in 2003. Two **Hooded Warblers** *Setophaga citrina* photographed on Corvo (a first-winter female on 20-25 October and a first-winter male on 23-27 October) concerned the fifth and sixth for the WP; previous ones were in Scilly in 1970, in Outer Hebrides, Scotland, in 1992, and on Corvo in 2005 and 2008. A **Northern Parula** *S. americana* was seen on Flores on 21 October. **Magnolia Warblers** *S. magnolia* discovered on Corvo on 23 September and 19 October concerned the third and fourth for the Azores; previous WP records were in Britain in 1981 and 2012, Iceland in 1995 (two) and the Azores in 2009 and 2013. A first-winter male **Bay-breasted Warbler** *S. castanea* on Corvo on 22-25 October was the first for the Azores and second for the WP; the previous one was in Cornwall on 1 October 1995. A first-winter male **Blackburnian Warbler** *S. fusca* on Corvo on 15-18 October was the first for the Azores and fifth for the WP; previous ones were in Britain in 1961, 1988 and 2009 and in Iceland in 1987. Between 13 and 23 October, a record eight **Blackpoll Warblers** *S. striata* were seen on Corvo of which four on 22 October; there were 10 previous records in the Azores. Other ones were found at Blacksod, Mayo, Ireland, on 7-15 October, and at Lochmaddy, Northern Uist, Outer Hebrides, on 23 October. A first-winter male **Black-throated Blue Warbler** *S. caeruleus* on Corvo on 1 October was the seventh for the Azores and the ninth for the WP. A **Myrtle Warbler** *S. coronata* was photographed on Terceira on

20-22 October. Three **Black-throated Green Warblers** *S. virens* were seen on Corvo: on 27-30 September, 14 October and 19-20 October; previous WP records were in Germany in 1858, in Iceland in 2003 and on Corvo in 2008, 2009 (two), 2013 and 2014. On 14 October, conservationists found to their surprise that at least some **Barbuda Warblers** *S. subita*, an endemic to the now largely destroyed and uninhabitable island of Barbuda in Antigua and Barbuda, survived Category 5 hurricane Irma on 6 September, despite massive damage to its habitat. A first-winter male **Canada Warbler** *Cardellina canadensis* on Corvo on 28 September was the third for the Azores and fifth for the WP; the previous ones were in Iceland in 1973, Ireland in 2006 and on Corvo in 2009 and 2016.

LISTS On 6 May, a Spanish team, 'Reservoir Birds' (José Luis Copete, Ferran López and Francesc Kirchner), set a new European Big Day record of 230 species in Catalunya, beating the previous record of 217 species in 2007. In October, after twitching Hooded Warbler on Corvo, Pierre-André Crochet has become the second person to see 850 species in the WP sensu BWP (the first was Ernie Davis in July; cf Dutch Birding 39: 350, 2017).

For a number of reports Birdwatch, British Birds, Go-South Bulletin, Sovon-nieuws, www.birdguides.com, www.dutchavifauna.nl, www.hbw.com, www.nefugl.dk, www.rarebirdalert.co.uk, www.tarsiger.com and www.waarneming.nl were consulted. We wish to thank Ciro Amata, Rafael Armada, Patrick Beirens, Patrick Bergier, Paul Bradbeer, Mika Bruun, Andrea Carmassi, José Luis Copete, Magnus Corell, Andrea Corso, Pierre-André Crochet, Simon Davies, Kris De Rouck, Filip De Ruwe, Jochen Dierschke, Philippe Dubois, Nils van Duivendijk, Enno Ebels, Rachid El Khamli, Tobias Epple, Natalino Fenech, Pedro Fernandes, Dick Forsman, Raymond Galea, Michael Gerber, Norma Gleeson, Luís Gordinho, Martin Gottschling, Jean-Louis Grangé, Hans Groot, Ricard Gutiérrez, Radosław Gwóźdź, Axel Halley, Trevor Hardaker, Hugh Harrop, Pete Hayman, Klaus Hubatsch, Harry Hussey, Josh Jones, Christine Jung, Zbigniew Kajzer, Leander Khil, Denis Kite, Bence Kókay, Yann Kolbeinsson, Jari Laitasalo, Alex Lees, Vincent Legrand, André van Loon, Igor Maiorano, Lionel Maumary, Nathalie Melo, Gerbrand Michielsen, Kjell Mjøltnes, Geir Mobakken, David Monticelli, Killian Mullaney, Harro Müller, Daniele Occhiato, Silas Olofson, Gerard Ouweneel, Jamie Partridge, Yoav Perlman, Stefan Pfützke, René Pop, Nikos Probonas, Colin Richardson, Roger Riddington, Simon Rix, Magnus Robb, Mathias Schäfer, Michael Schmitz, Tom Shevlin, Roy Slaterus, Vincent van der Spek, Richard Stonier, Rasmus Strack, Peter Stronach, Rory Tallack, Hugo Touzé, Stanislaw Turowski, Mario Vannozi, Roland van der Vliet, Peter de Vries, Simon Vyncke, Edwin Winkel, Per Wohlin and Anna Yasko for their help in compiling this review.

Lukasz Ławicki, West-Pomeranian Nature Society, Pionierów 1/1, 74-100 Gryfino, Poland
(izuzu@interia.pl)

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
(arnoud.b.vandenberg@gmail.com)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de periode **september-oktober 2017**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk in te dienen via www.dutchavifauna.nl.

EENDEN TOT DUIKERS De eerste **Witbuikrotgans** *Branta hrota* verscheen op 30 september op Vlieland, Friesland. In oktober volgden er nog c 20, voornamelijk in het Waddengebied. Op 26 september werden de eerste waarnemingen van **Zwarte Rotganzen** *B nigricans* van het seizoen verricht op Terschelling, Friesland, en Schiermonnikoog, Friesland. Spoedig daarna volgden er meer, vooral in het Waddengebied. Een vroege **Roodhalsgans** *B ruficollis* verbleef vanaf 18 september op Texel, Noord-Holland. Vanaf 6 oktober dook de soort op meer plekken in het Waddengebied op en later ook elders. Waarnemingen van ongeringde **Ross' Ganzen** *Anser rossii* van 9 september tot 16 oktober bij Baarle-Nassau, Noord-Brabant, en van 11 september tot 26 oktober op verschillende plaatsen in Noordwest-Overijssel, waren weer eens voer voor discussie over zuiverheid en herkomst. Traditiegetrouw is Strijen, Zuid-Holland, de plaats waar in deze tijd de hoogste aantallen **Dwergganzen**

A erythropus verblijven. Vanaf 6 oktober werd de soort hier gemeld, met een maximum van 34 op 30 oktober. **Ijseenden** *Clangula hyemalis* werden op c 15 locaties gezien, met name in het Waddengebied, waaronder in totaal 20 langs zeetrekelposten. **Buffelkopeenden** *Bucephala albeola* waren aanwezig tot 3 september in de Brabantse Biesbosch, Noord-Brabant, van 21 tot 25 september op het Eemmeer, Utrecht (naar verluidt ongeringd), en vanaf 20 september respectievelijk 13 oktober op de bekende locaties bij Barendrecht, Zuid-Holland (voor de 14e achtereenvolgende winter), en Den Oever, Noord-Holland. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* werden op zeven locaties gemeld, waaronder een paar voor langere tijd bij IJteren, Limburg. Een mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *Anas carolinensis* werd op 4 oktober gemeld in de Ezumakeeg, Friesland. Op 20 oktober liet een **Vale Gierzwaluw** *Apus pallidus* zich vlak voor donker bekijken samen met een Gierzwaluw *A apus* boven de oostpunt van Vlieland (door een meute vogelaars die nog in extase was van een andere 'vale dwaalgast' even verderop...). Indien aanvaard betreft dit alweer het derde geval voor dit eiland en het 12e in totaal. De laatste waarneming van een **Kleinst Waterhoen** *Zapornia pusilla* in het Zuidlaardermeergebied, Groningen, werd gedaan op 3 september. Daarna werd een vogel gezien op 18 september nabij Hendrik-Ido-Ambacht, Zuid-Holland. Er werden ongeveer 20 **Ijsduikers** *Gavia immer* waargenomen, voornamelijk in de laatste dagen van oktober. Een vogel nagenoeg in zomerkleed van 15 tot 18 oktober op de Waddenzee bij Texel werd uitgeroepen tot beste

595 Ijsduiker / Great Northern Loon *Gavia immer*, adult zomerkleed, Rhederlaag, Giesbeek, Gelderland, 30 oktober 2017 (Jaap Denee)

soort van het Dutch Birding-weekend, maar een benaderbare zomerkleedvogel van 29 oktober tot 6 november bij Giesbeek, Gelderland, stal pas echt de show. Een naar zangvogels zoekende vogelaar op 3 oktober bij Westkapelle, Zeeland, werd aangenaam verrast door een overvliegende **Geelsnavelduiker** *C. adamsii* – de in de gauwigheid gemaakte foto's liegen er niet om! Dit betreft het vroegste najaarsgeval tot dusver.

STORMVOGELTJES TOT STORMVOGELS Spannend was de melding van een **Wilson's Stormvogeltje** *Oceanites oceanicus* dat op 5 oktober aan het einde van de middag enige tijd gevolgd kon worden terwijl hij in zuidelijke richting langs de Tweede Maasvlakte, Zuid-Holland, vloog. Indien aanvaard betreft dit het tweede geval; het eerste dateert van 7 november 2002 bij Westkapelle. Een bovengemiddeld aantal van 17 **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus* werd vanaf zeetrekposten geregistreerd, de meeste (vijf) langs Westkapelle. In dezelfde periode in 2008-17 werden gemiddeld vier 'Stovjes' geteld. Daarnaast waren er nog negen waarnemingen buiten de telposten om, waarvan die op het Markermeer bij Almere, Flevoland, op 29 oktober het meest opzienbarend is. Zeetrekters noteerden 413 **Vale Stormvogeltjes** *H. leucorhoa*, opnieuw de meeste langs Westkapelle. Bijzonder was de binnenlandwaarneming over telpost Noordhout bij Maarn, Utrecht, vroeg in de ochtend van 29 oktober. Op deze dag waren er ook meerdere waarnemingen in het IJsselmeergebied. In totaal werden 161 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* geteld vanaf zeetrekposten, de meeste langs Camperduin, Noord-Holland, de Maasvlakte en Westkapelle. Op 29 oktober vlogen er bovendien c. vijf over het Markermeer langs De Blocq van Kuffeler bij Almere en diezelfde dag belandde een verzwakt exemplaar in de binnenstad van Groningen, Groningen, en tevens één in Ten Boer, Groningen. Het was een matig najaar voor **Grauwe Pijlstormvogel** *Puffinus griseus* want de teller op de telposten bleef steken bij 284. De afgelopen 10 jaar werden er gemiddeld 640 geteld in deze periode. Het was daarentegen een prima najaar voor **Noordse Pijlstormvogel** *P. puffinus*, met 787 langstreckende. Verreweg de meeste werden genoteerd bij Westkapelle (523), met name op 12-14 september. De beste dag hier was 12 september (190), de tweede dag ooit. Het landelijke record is met 240 op 8 september 2011 ook stevig in handen van Westkapelle. Verder waren er opvallende waarnemingen op 13 september boven het IJsselmeer bij Lelystad, Flevoland, en 29 oktober boven het Markermeer bij Almere. Nog 14 **Vale Pijlstormvogels** *P. mauritanicus* trokken langs de telposten, de laatste op 3 oktober langs Westkapelle.

OOIEVAARS TOT GENTEN Er passeerden meer **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* (107) de telposten dan in juli-augustus (71), waarbij met name het totaal van 47 over de Grootte Peel, Noord-Brabant, in het oog springt. Leuk was dat opnieuw een roepende **Woudaap** *Ixobrychus minutus* werd opgenomen over Arnhem-Zuid, Gelderland, ditmaal in de nacht van 27 op 28 september. De **Ralreiger** *Ardeola ralloides* van de Eempolders bij Eem-

596 Ralreiger / Squacco Heron *Ardeola ralloides*, eerstejaars, Vollenhove, Overijssel, 25 oktober 2017 (Co van der Wardt)

nes, Utrecht, bleef tot 12 september. Van 19 tot 25 oktober verbleef er één bij Vollenhove, Overijssel, en op 28 oktober vloog er één langs Lopik, Utrecht. Op meer dan 30 locaties werden **Koereigers** *Bubulcus ibis* waargenomen, nog altijd vooral in de westelijke helft van het land. Meest opvallende waarnemingen betroffen een groep van zeven de gehele periode bij Strijen en een groep van 14 op 23 september over de Slikken van de Heen, Zeeland. Deze laatste waarneming betekende een nieuw telpostrecord. Ruim 900 **Purperreigers** *Ardea purpurea* trokken in september over de telposten, met name over de Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland (454), en De Gorzen bij Ridderkerk, Zuid-Holland (330). Na twee iets mindere jaren piekten de aantallen **Grote Zilverreigers** *A. alba* langs de telposten. Het dagrecord van 88 van de Vijfhoek bij Diemen, Noord-Holland, van 10 oktober 2014 werd liefst driemaal gebroken. Op 15 oktober passeerden er 98 de telpost van Westenschouwen, Zeeland, en 89 De Vulkan bij Den Haag, Zuid-Holland. De Hagenezen sloegen op 19 oktober terug, toen ze er liefst 205 telden. Ook het aantal vogels op de slaapplaatsten piekte als nooit tevoren: in oktober gingen ruim 7100 vogels op 242 plaatsen slapen, met onder andere 352 in de Kollumerwaard, Friesland, en 303 bij Harkema, Friesland. De oude slaapplaatsrecords stamden uit oktober 2014 en februari 2015, toen er c. 6300 werden geteld. Het zijn ongelooflijke aantallen als men bedenkt dat de soort nog tot en met 1984 werd beoordeeld door de

Recente meldingen

CDNA. **Zwarte Ibissen** *Plegadis falcinellus* werden op ruim 10 plaatsen waargenomen, met de hoogste aantallen nog altijd op de hotspots bij Berkel en Rodenrijs, Zuid-Holland (vier), en Koedijk, Noord-Holland (eveneens vier). Op 29 oktober werden twee uit koers geraakte **Jan-van-genten** *Morus bassanus* gemeld over de Lemelerberg, Overijssel.

GRIELEN TOT STRANDLOPERS Op 29 september was er een melding van een roepende **Griël** *Burhinus oedicnemus* over het Bargerveen, Drenthe. Tot half oktober werden nog op c 10 locaties **Steltkluten** *Himantopus himantopus* gezien. Op 20 september verbleef een naar winterkleed ruiende **Amerikaanse Goudplevier** *Pluvialis dominica* bij Middelburg, Zeeland. Het aantal van 42 langstreckende **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* (merendeels in september) was vrijwel gelijk aan het aantal van afgelopen augustus. Voorts waren er twee nachtelijke opnames, te weten op 10 september over het Leeuwarderbos, Friesland, en op 17 september over Hardinxveld, Zuid-Holland. De adulte **Siberische Strandloper** *Calidris acuminata* die in de avond van 29 augustus werd ontdekt in de Ezumakeeg bleef tot 2 september. Late **Breedbekstrandlopers** *C. falcinellus* werden waargenomen van 9 tot 12 september bij Termunten, Groningen (minimaal twee), en op 22 en 26 september op Griend, Friesland. De adulte **Blonde Ruiter** *C. subruficollis* die op 19 augustus werd ontdekt nabij Oosterend op Texel bleef tot 3 september. Andere waarnemingen werden gedaan van 7 tot 9 september in de Wieringermeer, Noord-Holland, op 9 september (opnieuw) in de Ezumakeeg en op 18 en 19 september bij Callantsoog, Noord-Holland. Van c 12 locaties werden **Gestreepte Strandlopers** *C. melanotos* gemeld, waaronder in september enkele fotogenieke juveniele in de Kop van Noord-Holland en het Deltagebied. **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* waren erg goed vertegenwoordigd, met waarnemingen in meer dan 100 uurhokken, merendeels in de

noordwestelijke helft van het land. Van verschillende locaties werden groepjes gemeld, bijvoorbeeld maximaal acht van 16 tot 18 september bij Zwarte Haan, Friesland, en maximaal vier op Vlieland, in de Dijkgatweide bij Den Oever en bij Kerkwerf, Zeeland. Er werden al 103 trekkende **Rosse Franjepoten** *P. fulicarius* geteld vanaf telposten langs de kust, waarvan ongeveer een kwart langs Lauwersoog, Groningen. Hier vlogen op 6 oktober 14 vogels langs, de vierde dag ooit in Nederland. Het record bedraagt 40 op 22 oktober 2014 langs Westkapelle. Op 23 september werd een **Terekruiter** *Xenus cinereus* gefotografeerd op Griend (mogelijk dezelfde als een maand eerder). Van 30 september tot 3 oktober was een **Kleine Geelpootruiter** *Tringa flavipes* te bewonderen in de Brabantse Biesbosch. De laatste **Poelruiter** *T. stagnatilis* van het seizoen werd op 2 september waargenomen in het Oudeland van Strijen.

ALKEN TOT STERNS Er trokken in totaal 14 **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica* en drie **Zwarte Zeekoeten** *Cephus grylle* langs de zeetrekposten. Vanaf 14 oktober werden ook in totaal 27 **Kleine Alken** *Alle alle* geteld, vooral langs Lauwersoog. De Zwarte Zeekoet die al vanaf 10 mei in en rond de haven van West-Terschelling vertoefde, werd voor het laatst gezien op 11 oktober. Daarnaast was een exemplaar aanwezig op de Noordzee ter hoogte van Paal 20 op Texel. Er werden grote aantallen jagers geteld langs de kust, met name tijdens de stormachtige periode van 12-14 september. In totaal 89 **Kleinste Jagers** *Stercorarius longicaudus* werden opgemerkt, tegenover een gemiddelde van 53 in september-oktober 2008-17. De 15 die op 14 september langs Westkapelle vlogen, zorgden voor de vierde dag ooit. **Kleine Jager** *S. parasiticus* is deze eeuw sterk afgenomen: de aantallen die 15-20 jaar geleden langs telposten vlogen worden niet meer gehaald. Dit jaar was eindelijk weer een wat beter jaar: met 2482 lag het aantal ruim boven het gemiddelde van 1136 voor 2008-2017. Daar

597 Noordse Pijlstormvogel / Manx Shearwater *Puffinus puffinus*, Westkapelle, Zeeland, 13 september 2017
(Toy Janssen)

598 Geelsnavelduiker / Yellow-billed Loon *Gavia adamsii*, Westkapelle, Zeeland, 3 oktober 2017 (*Lennart Verheuvél*)
599 Siberische Boompieper / Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni*, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, 19 oktober 2017 (*René van Rossum*) **600** Vale Gierzwaluw / Pallid Swift *Apus pallidus*, juveniel, Ruige Plak, Vlieland, Friesland, 20 oktober 2017 (*Steven Wytéma*) **601** Stejnegers Roodborsttapuit / Stejneger's Stonechat *Saxicola stejnegeri*, eerstejaars vrouwtje, Noordoosthoek, Vlieland, Friesland, 16 oktober 2017 (*Lars Buckx*)

mee was dit ook het beste jaar sinds 2011. Voorts werden 331 **Middelste Jagers** *S pomarinus* en 2867 **Grote Jagers** *S skua* genoteerd. Voor laatstgenoemde soort was dit de beste september-oktober in de afgelopen 10 jaar (het gemiddelde over 2008-17 is 977). De hoogste aantallen passeerden de telposten op 14 september, waaronder 307 langs Schiermonnikoog en 276 langs de Tweede Maasvlakte. Deze aantallen betekenden respectievelijk het op drie en vier na hoogste aantal ooit voor ons land. Stevige aanlandige winden zorgden voor een totaal van 73 langstreckende **Vorkstaartmeeuwen** *Xema sabini* waaronder enkele adulte in zomerkleed. De meeste werden waargenomen vanaf de telposten bij Westkapelle en Den Haag. Bij de Maasvlakte verbleef op 6 oktober langdurig een fraaie adult in zomerkleed. Op 12 september werd een gekleuringde **Baltische Mantelmeeuw** *Larus fuscus fuscus* (zwart J167K) gefotografeerd bij 's-Gravenzande, Zuid-Holland; hij was als nestjong geringd op

2 augustus 2015 in Sømna, Nordland, Noorwegen. Zoals elk najaar werden er ook diverse ongeringde kandidaten opgemerkt, onder meer bij Westkapelle. Leuk was de terugkeer van de **Kleine Burgemeester** *L glaucoides* – inmiddels als vierde-kalenderjaar – naar Amsterdam, Noord-Holland; vanaf 22 oktober hield hij zich vooral op in stadsdeel West. Daarnaast was er een handvol meldingen elders in het land. Een eerste-kalenderjaar **Grote Burgemeester** *L hyperboreus* vloog op 29 oktober langs Holwerd, Friesland. Een langdurig pleisterende gekleuringde derde-kalenderjaar **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* trok tot 19 september veel bekijks in de omgeving van Medemblik, Noord-Holland (waar hij eerder ook al als juveniel gezien werd). Voorts werden nog c negen doortrekkers gemeld. Trektellers zagen 61 **Reuzensterms** *Hydroprogne caspia* passeren, waarvan bijna de helft langs de Ketelbrug, Flevoland. In de nacht van 22 op 23 september werd een roepende opgenomen boven de

602 Balkanbaardgrasmus / Eastern Subalpine Warbler *Sylvia cantillans*, adult mannetje, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 9 september 2017 (Eric Menkveld)

603 Bruine Boszanger / Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus*, Oost, Texel, Noord-Holland, 27 oktober 2017 (Jos van den Berg)

604 Noordse Boszanger / Arctic Warbler *Phylloscopus borealis*, camping Seedune, Schiermonnikoog, Friesland, 9 oktober 2017 (Bas van den Boogaard)

605 Noordse Boszanger / Arctic Warbler *Phylloscopus borealis*, Oost, Texel, Noord-Holland, 15 september 2017 (Klaas de Jong)

Recente meldingen

606 Siberische Sprinkhaanzanger / Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhiola*, eerstejaars, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 17 september 2017 (*Dick Groenendijk*)

607 Vermoedelijke Zwartkeellijster / presumed Black-throated Thrush *Turdus atrogularis*, eerstejaars vrouwtje, Derde Kroonspolder, Vlieland, Friesland, 30 oktober 2017 (*Peter van Horsen*)

608 Kleine Spotvogel / Booted Warbler *Iduna caligata*, Neeltje Jans, Zeeland, 19 september 2017
(Co van der Wardt)

609 Vale Lijster / Eyebrowed Thrush *Turdus obscurus*, eerstejaars mannetje, Oost-Vlieland, Vlieland, Friesland,
21 oktober 2017 (Jaap Denee)

610 Izabeltapuit / Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina*, eerstejaars, Dorpszicht, Texel, Noord-Holland, 26 oktober 2017 (Eric Menkveld)

611 Daurische Klauwier / Daurian Shrike *Lanius isabellinus*, eerstejaars, Maasvlakte, Zuid-Holland, 23 oktober 2017 (Ruurd Boonstra)

Maarnse Berg, Utrecht. De laatste datum was 18 oktober, toen een vogel bij Camperduin (rond)vloog. Tot 24 september werden diverse **Witwangsterns** *Chlidonias hybrida* waargenomen in het Zuidlaardermeergebied, Groningen. Verder werden er twee gemeld van telposten en vanaf 26 oktober tot in november verbleef een adult bij Stellendam, Zuid-Holland. Trektellers noteerden nog zes **Witvleugelsterns** *C leucopterus* en tussen 13 en 24 september pleisterden er ten minste vier (waaronder één adulte) bij Medemblik.

VISARENDEEN TOT UILEN Op de telposten werden de volgende aantallen roofvogels geregistreerd: 225 **Visarenden** *Pandion haliaetus*, 207 **Wespendieven** *Pernis apivorus*, één **Slangenarend** *Circaetus gallicus*, 'slechts' 10 **Steppiekiekie** *Circus macrourus*, acht **Grauwe Kiekie** *C pygargus*, 46 **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla*, 194 **Rode Vrouwen** *Milvus milvus*, zes **Zwarte Vrouwen** *M migrans*, 13 **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* en maar liefst 532 **Smellekens** *F columbarius* (waaronder 41 over telpost De Groote Peel, Noord-Brabant, en 37 over Loozerheide, Limburg). **Grijze Vrouwen** *Elanus caeruleus* werden waargenomen van 1 augustus tot 3 oktober bij Overschild, Groningen (eerste-kalenderjaar), op 14 oktober noordwaarts over telpost Kwintelooyen bij Veendaaal, Utrecht, en van 17 oktober tot in november bij Kollumerpomp in het Lauwersmeergebied, Friesland. **Slangenarenden** bleven tot begin september in het Fochteloërveen, Drenthe/Friesland, en op De Hoge Veluwe, Gelderland, en een vogel van 21 september tot 2 oktober bij Assel, Gelderland, kon ook op de nodige bezoekers rekenen. Daarnaast werden enkele overvliegende gemeld, waaronder op 5 september bij Almere en op 23 september over Lage Mierde, Noord-Brabant. Specifiek was de ontdekking van een vierde-kalenderjaar **Keizerarend** *Aquila heliaca* op 27 september omstreeks 11:50 vanaf telpost Brobbelbjes-Noord bij Schaijk, Noord-Brabant. De vogel bleef c twee uren in de omgeving rondvliegen, lang genoeg om vele 10-tallen voge-

laars uit de wijde omgeving te verblijden. Of dit lastige kleed voldoende aanknopingspunten bood om Spaanse Keizerarend *A adalberti* met zekerheid te kunnen uitsluiten was toen nog onduidelijk. Groot was de verrassing (en opluchting bij veel vogelaars) toen de vogel op 3 oktober opdook bij Hasselt, Overijssel. De volgende dag werd hij door velen langdurig gevolgd in deze omgeving en ook op 8, 9 en 10 oktober werd hij waargenomen op verschillende plekken in Noordwest-Overijssel en net over de grens in Flevoland. De vogel bleek een ring te dragen, waarmee een herkomst uit Hongarije kon worden herleid. Verrassend was verder dat uit een gedetailleerde vergelijking van foto's bleek dat hetzelfde exemplaar in januari 2017 in Toscane, Italië, was waargenomen (en daar ook al voor determinatieproblemen had gezorgd). Het derde-kalenderjaar mannetje van het broedgeval van **Steppiekiekie** in Noordoost-Groningen bleef tot 24 september. Bijzonder was de waarneming van één van de vier geringde juveniele vrouwtjes van dit broedgeval op 2 september bij Huizen, Noord-Holland. Pleisterende exemplaren waren onder meer een juveniel van 23 tot 25 september bij Den Helder, Noord-Holland; een juveniel van ten minste 26 september tot 6 oktober bij Duiven, Gelderland; een juveniel vanaf half oktober bij Zeewolde, Flevoland; en het terugkerende inmiddels adulte mannetje van De Onlanden, Drenthe, dat eind oktober weer opdook. Naast 10 waarnemingen over telposten, waren er nog ruim 20 van overvliegende of kortstondig pleisterende exemplaren. Een eerste-kalenderjaar **Zwarte Wouw** die op 10 oktober fraai werd gefotografeerd over de Slikken van de Heen vertoonde 'oostelijke trekjes', maar niet genoeg om als Oostelijke Zwarte Wouw *M lineatus* de boeken in te kunnen; het betrof vermoedelijk een 'intermedius' (vogel uit de overgangzone). Een mooi aantal van 62 **Velduil** *Asio flammeus* werd op telposten geregistreerd. De Vulkaan bij Den Haag spande de kroon met 18, waarvan maar liefst negen op 15 oktober.

HOPPEN TOT ZWALUWEN Het was een goed najaar voor **Hop** *Upupa epops*, met waarnemingen van een kleine 20 plekken. Hiervan waren vooral een staartloze vogel op Texel en Vlieland en een complete op een bedrijventerrein bij Veldhoven, Noord-Brabant, populair bij de waarnemers. Overvliegende **Bijeneters** *Merops apiaster* werden gemeld op 1 september bij Bath, Zeeland, op 3 september in Nijmegen, Gelderland, en op 4 september bij Spijk, Groningen. Na een matige augustusmaand werden **Draaihalzen** *Lynx torquilla* in september op 10-tallen plaatsen aangetroffen. Ook waren er zeven ringvangsten. Een eerstejaars **Daurische Klauwier** *Lanius isabellinus* die zich van 19 tot 25 oktober ophield op de Maasvlakte, maakte het ondanks zijn lange verblijf veel waarnemers nog erg lastig. De vogel verstopte zich vaak lang en verplaatste zich ook nog eens regelmatig (op 20, 21 en 22 oktober werd hij überhaupt niet gemeld). Leuk was een tweede-kalenderjaar **Roodkopklauwier** *L. senator* die van 17 tot 24 september bij Ouddorp, Zuid-Holland, verbleef. Trektellers hoorden in totaal 10 **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* over hun telposten komen en ringers vingen er drie. Een **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* was op 22 september kortstondig aanwezig bij de Jan Ayeslag op Texel. Meldingen van overvliegende kwamen op 24 september van Geldermalsen, Gelderland, op 15 oktober van Nieuw-Haamstede, Zeeland, en op 19 oktober van Katwijk, Zuid-Holland. Het najaarsrecord van **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica* kwam met 18 875 op 22 september in handen van telpost De Hamert, Limburg. Het oude record stond op naam van telpost Aan de Majoor bij Koningsbosch, Limburg, met 10 598 op 23 september 2010. Langs deze post passeerden er op 22 september 2017 overigens 12 956.

BOZSANGERS Een **Grauwe Fitis** *Phylloscopus trochiloides* bevond zich op 9 september aan de rand van de Kroonspolders op Vlieland. Het was een prima jaar voor **Noordse Boszanger** *P. borealis*. In de namiddag van 15 september liet een exemplaar in Oost op Texel zich uitstekend bekijken. Het was een langverwachte nieuwe soort voor het eiland. De vogel die op 16 september werd gevangen op Westenschouwen was pas de eerste ringvangst sinds 2010. Een dag later was er een melding op de Maasvlakte maar deze werd ondanks uitgebreide zoekacties niet teruggevonden. Op 25 september werd er één gefotografeerd op Rottumerplaat, Groningen, en tot slot was er nog een langdurig twitchbare van 8 tot 10 oktober op Schiermonnikoog, Friesland. **Pallas' Boszangers** *P. proregulus* werden gemeld op 23 oktober op Ameland, Friesland, en Schiermonnikoog, op 24 oktober in Callantsoog en op 30 oktober in het nabijgelegen Zwanewater, Noord-Holland (vangst). De eerste **Bladkoningen** *P. inornatus* doken pas op 15 september op. Vervolgens werd de soort in 243 uurhokken verspreid over alle provincies waargenomen. Er werden er niet minder dan 170 geringd, waarvan alleen al 62 bij Castricum, Noord-Holland (met 11 op 16 oktober, een ringbaanrecord), en 25 op Vlieland (waaronder negen nieuwe en twee eigen terugvangsten op 28 september). Na een melding op 1 oktober langs de oever van de

Nederrijn bij Rhenen, Utrecht (indien aanvaard de eerste binnenlandwaarneming), werd een **Raddes Boszanger** *P. schwarzi* op 13 oktober geringd in de Kennemerduinen, Noord-Holland. De veertiende (!) voor Vlieland verbleef op 21 oktober in – waar anders dan – Bomenland. De eerste **Bruine Boszanger** *P. fuscatus* verbleef op 8 oktober op Rottumerplaat. Voorts was er een vangst bij Ooij, Gelderland, op 13 oktober (alweer de tweede voor deze locatie in het binnenland). Daarna was het de beurt aan twitchbare vogels en wel van 23 tot 25 oktober in de Staatsbossen op Texel, op 26 en 27 oktober in de tuin van een vogelaar in Oost op Texel, van 27 tot 31 oktober op Schiermonnikoog en vanaf 30 oktober langs de oever van de Lek bij Honswijk, Utrecht. Op 1 november werden op de laatstgenoemde locatie voor het eerst twee vogels bij elkaar waargenomen, die tot 6 november bleven. De verrassing was groot toen ongetwijfeld dezelfde twee een dag later werden teruggevonden bij Tull en 't Waal, Utrecht – hemelsbreed ruim vijf km stroomafwaarts. In oktober waren er zowel 12 veldwaarnemingen als ringvangsten van **Siberische Tijftjaf** *P. tristis*, waarvan de meerderheid op alle Waddeneilanden behalve Ameland.

GRASMUSSEN TOT GRASZANGERS **Sperwergrasmussen** *Sylvia nisoria* waren relatief schaars, met in totaal 11 vangsten en c 15 veldwaarnemingen. Op 9 september werden ten minste vier verschillende vogels gevonden op Vlieland. Het meeste bekijken trok een exemplaar van 4 tot 10 september bij Egmond-Binnen, Noord-Holland. Van een vijftal kustlocaties kwamen meldingen van mogelijke **Siberische Braamsluiers** *S. althaea blythi*. Zonder DNA-analyse lijkt zekere herkenning vooraansnog onmogelijk en daarom lijken alleen een vogel op de Maasvlakte van 8 tot 12 september (analyse van verzamelde faeces toonde *blythi* aan) en vangsten op 30 september op Texel en 24 oktober bij Castricum een goede kans te maken te worden aanvaard. Een adult mannetje **Balkanbaardgrasmus** *S. cantillans* liet zich op 9 september fraai bekijken bij het vermaarde Renvogelveld op de noordpunt van Texel. Een eerste-kalenderjaar **Siberische Sprinkhaanzanger** *Locustella certhiola* die op 17 september in een net in de duinen bij Castricum hing, was alweer de achtste (!) voor deze locatie (op een totaal van 11 gevallen). Een **Kleine Spotvogel** *Iduna caligata* liet zich op 19 september fraai bekijken op Neeltje Jans, Zeeland. Indien aanvaard betreft dit het tweede geval voor Zeeland; met maar liefst 14 gevallen voert Noord-Holland de ranglijst aan. De enige **Veldrietzanger** *Acrocephalus agricola* van het jaar werd op 13 oktober geringd in de Amsterdamse Waterleidingduinen, Noord-Holland. Het was de zesde voor deze locatie in ruim 11 jaar tijd. De **Struikrietzanger** *A. dumetorum* die op 25 september werd geringd bij Castricum was alweer de 11e voor deze locatie. Op 7 september werd een **Waterrietzanger** *A. paludicola* gefotografeerd op de Tweede Maasvlakte. Andere meldingen volgden op 9 september bij Bergen, Noord-Holland, en op Rottumeroog, Groningen. Zowel op Tiengemetten, Zuid-Holland, als in het Verdrongen Land van Saeftinghe, Zeeland, werden nog één of enkele **Graszangers** *Cisticola juncidis* waar-

Recente meldingen

genomen; de laatste waarneming werd gedaan op 8 oktober.

SPREEUWEN TOT VLIEGENVANGERS **Roze Spreeuwen** *Pastor roseus* trokken op 15 september langs Den Haag en 31 oktober langs Petten, Noord-Holland. Daarnaast werden van zeker 12 plekken pleisterende exemplaren gemeld. Veel aandacht ging uit naar vogels tot 3 oktober op Texel, op 30 september en 1 oktober in Houten, Utrecht, en van 8 tot 24 oktober op Schiermonnikoog. Een voor moderne begrippen hoog aantal van 219 965 **Spreeuwen** *Sturnus vulgaris* werd op 27 oktober geregistreerd over De Vulkaan bij Den Haag. Een **Zwartbuikwaterspreeuw** *Cinclus cinclus* trok veel bekijks van 8 tot 26 oktober bij Roden, Drenthe. Een andere verbleef op ten minste 9 en 10 oktober bij Sellinger, Groningen. Een paartje **Roodbuikwaterspreeuwen** *C. c. aquaticus* werd nog af en toe gemeld bij Kerkrade, Limburg. Een eerstejaars mannetje **Vale Lijster** *Turdus obscurus* verbleef op 20 en 21 oktober in de tuinen aan de Waddendijk in Oost-Vlieland en liet zich bij tijd en wijle fenomenaal mooi zien. Dit is het achtste geval en de eerste twitchbare sinds 1988. Geen wonder dat 100en vogelaars naar het eiland togen om deze droomsoort aan hun lijst toe te voegen. Op 30 oktober werd een eerstejaars vrouwtje **Zwartkeellijster** *T. atrogularis* gevangen op Vlieland. Indien aanvaard betreft dit het 10e geval en het eerste voor dit Waddeneiland. Een **Nachtegaal** *Luscinia megarhynchos* die van 28 oktober tot 2 november in de Coepelduynen bij Noordwijk, Zuid-Holland, verbleef, zorgde voor een fenologisch naarsrecord. Een **Blauwstaart** *Tarsiger cyanurus* werd op 31 oktober geringd op Schiermonnikoog. Tussen 22 september en 8 oktober werden (slechts) 10 **Kleine Vliegenvangers** *Ficedula parva* waargenomen. Een late verbleef op 22 oktober in Oosterend op Terschelling. Knap was de ontdekking van een eerstejaars vrouwtje **Stejnegers Roodborsttapuit** *Saxicola stejnegeri* in de middag van 16 oktober op de oostpunt van Vlieland. Ook de volgende dag was de vogel nog aanwezig, tot vreugde van een selecte groep bezoekers vanaf de vaste wal. DNA-analyse aan de hand van faeces bevestigde de determinatie. Indien aanvaard betreft dit het tweede of derde geval (een vangst eveneens op Vlieland op 9 oktober 2016 is nog niet in behandeling bij de CDNA). Een **Izabeltapuit** *Oenanthe isabellina* werd op 23 oktober gefotografeerd bij Nes op Ameland. De vogel die op 26 oktober bij De Cocksdorp op Texel verbleef, was waarschijnlijk dezelfde. Indien aanvaard betreft het voor beide Waddeneilanden een nieuwe soort. Een spannende tapuit, die op 19 oktober vanaf de fiets en zonder kijker werd ontdekt bij Den Burg op Texel door een jonge vogelaar op weg naar school, bleek bij nadere inspectie een eerstejaars mannetje **Westelijke Blonde Tapuit** *O. hispanica* – ook al een nieuwe voor het eiland en pas het derde landelijke geval. DNA-analyse aan de hand van verzamelde faeces zal de determinatie hopelijk bevestigen. Een mannetje **Bonte Tapuit** *O. pleschanka* werd op 25 oktober gefotografeerd op de Hondsbosche Zeewering, Noord-Holland.

KWIKSTAARTEN Een juveniele **Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* werd op 6 september gefotografeerd bij Ossendrecht, Noord-Brabant. Na de eerste **Grote Pieper** *Anthus richardi* langs telpost De Vulkaan bij Den Haag op 17 september volgden er nog 71. Daarmee was het een matig najaar; het gemiddelde voor september-oktober in de jaren 2008-17 ligt op 88 en in de laatste vijf jaren zelfs op meer dan 100. Na een goede augustusmaand volgden nog 54 **Duinpiepers** *A. campestris*, vooral over telposten in Limburg. Dankzij geluidsoptnamen en de methode Martin (2013; <http://tinyurl.com/y7uw2uv3>) worden steeds meer overtrekkende **Siberische Boompiepers** *A. hodgsoni* gedetermineerd. In totaal waren er minimaal 30 waarnemingen met geluidsoptnamen. De eerste trok al op 25 september over telpost De Nolle bij Vlissingen, Zeeland. De meeste werden medio oktober langs de kust opgemerkt. Vermeldenswaard zijn de waarnemingen op 27 september bij Wageningen, Gelderland (ter plaatse); op 8 en 9 oktober drie vogels bij elkaar bij Lange Paal op Vlieland; op 15 oktober over telpost Kwintelooyen bij Veendam; op 15 oktober drie over telpost De Vulkaan; en op 16 oktober bij Ridderkerk, Zuid-Holland (ter plaatse). Vanaf 17 september trokken in totaal 34 **Roodkeelpiepers** *A. cervinus* over telposten verspreid over het land. Net toen trektellers zich afvroegen waar de **Oeverpiepers** *A. petrosus* dit najaar in hemsnaam bleven werd op 29 oktober bij Lauwersoog, met 860 doortrekkers, een daverend dagrecord gevestigd. Op 7 oktober waren hier ook al 250 vogels gepasseerd en dat was al een evenaring van het oude dagrecord, dat van 12 oktober 1997 bij Westkapelle afkomstig was.

VINKEN TOT GORZEN Er vond een prachtige invasie van **Appelvinken** *Coccothraustes coccothraustes* plaats. Trektellers noteerden voor deze periode een recordaantal van c. 6700, waarvan alleen al 598 langs De Vulkaan. Deze telpost tekende ook voor het nieuwe Nederlandse dagrecord: 266 op 16 oktober. Het oude record van 113 op 27 oktober 2005 was al in Haagse handen. Ook het aantal van 115 op 19 oktober langs De Nolle bij Vlissingen mocht er wezen (nu tweede dag). Eerdere invasies dateren van 2005 en 2012. Eerstejaars **Roodmussen** *Erythrura erythrura* werden waargenomen op 9 oktober op Schiermonnikoog en op 24 en 25 oktober op Vlieland. Er was een stevige invasie van 'Scandinavische' **Grote Kruisbekken** *Loxia pytyopsittacus*, met soms wel groepen tot 25 exemplaren. In totaal moeten enkele 100en vogels ons land hebben aangedaan. De eerste werd op 1 oktober op Vlieland vastgelegd. Vervolgens kwamen uit 59 uurhokken verspreid over alle provincies met fotografisch of akoestisch bewijs ondersteunde waarnemingen. Daarnaast waren er meldingen zonder tastbaar bewijs uit nog eens 42 uurhokken. Vanaf telposten werd een recordaantal van 275 vogels gemeld. Spectaculair was de vangst van twee mannetjes in de Kennemerduinen, Noord-Holland, op 8 oktober. Veel getwichte groepjes waren te vinden in de Kennemerduinen; in het Noordhollands Duinreservaat, Noord-Holland; in Meijendel, Zuid-Holland; op Texel; op het Leersumse Veld, Utrecht; en op de Wezepsche Heide, Gelderland. Met slechts 142

612 Grote Kruisbekken / Parrot Crossbills *Loxia pytyopsittacus*, mannetjes, Staatsbossen, Texel, Noord-Holland, 12 oktober 2017 (Eric Menkveld)

613 Bosgors / Rustic Bunting *Emberiza rustica*, eerstejaars, Vlieland, Friesland, 29 september 2017 (Jaap Denee)

vanaf telposten waargenomen **Ijsgorzen** *Calcarius lapponicus* was 2017 het slechtste najaar voor deze soort in de afgelopen 10 jaar (gemiddeld 388 in dezelfde periode in 2008-17). Op enkele waarnemingen in Zuid-Limburg na, werden **Grauwe Gorzen** *Emberiza calandra* alleen gemeld op 2 september langs Almere en op 30 oktober bij Slootdorp, Noord-Holland. Het merendeel van de 47 **Ortolanen** *E hortulana* over telposten werd in september geregistreerd. Daarnaast werden er zeven via nachtelijke geluidsopnames (vier over Arnhem-Zuid) vastgelegd en waren er ruim 40 losse waarnemingen. De laatste trok op 26 oktober over telpost Vijfhoek bij Diemen. Een mooi aantal van 17 **Dwerggorzen** *E pusilla* werd op de telpos-

ten vastgesteld, waarvan maar liefst vijf over telpost Westenschouwen. Daarnaast waren er nog c 25 waarnemingen, vrijwel uitsluitend uit de kuststreek, en zeven ringvangsten (waaronder de eerste van dit najaar op 16 september bij Castricum). Een **Bosgors** *E rustica* werd op 26 september gefotografeerd in IJmuiden, Noord-Holland, en op 29 september verbleef er één in de zeeoep op Vlieland. Op 9 oktober werd de eerste ooit voor het ringstation bij Castricum gevangen.

Bij het samenstellen van deze rubriek is dankbaar gebruik gemaakt van de websites dutchbirdalerts.nl, sovon.nl, trekstellen.nl en waarneming.nl.

Roy Slaterus, Elspeterbos 75, 2134 LB Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
Martijn Renders, Sperwerpad 9, 4273 XC Hank, Nederland (martijnrenders@gmail.com)
Hans Groot, Duinmeiershof 15, 1901 ZT Castricum, Nederland (beeksm.groot@hetnet.nl)
Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Nederland (vincent.van.der.spek@dutchbirding.nl)

DB Actueel

Keizerarend in Noord-Brabant en Overijssel Woensdag 27 september 2017 begon met mist en daarom arriveerden wij (Maartje Bakker en Toy Janssen) pas rond 09:00 op telpost Brobbelbies-Noord bij Schaijk, Noord-Brabant. De mist was inmiddels aardig verdwenen en de lucht was blauw zonder een wolkje. Rond 11:45 zag TJ links van de telpost een grote roofvogel cirkelen. De eerste indruk met de kijker wees op een arend. Omdat met de telescoop duidelijk was dat het geen Zeearend *Haliaeetus albicilla* was, begon TJ meteen foto's te maken. Terwijl de arend in noordwestelijke richting vloog probeerden we de vogel in de auto te volgen om van dichtbij foto's te maken. Dit lukte maar uiteindelijk vloog hij weer recht terug naar de telpost en langzaam in zuidwestelijke richting. Via Dutch Bird Alerts werd hij doorgegeven als Schreeuwarend/Bastaardarend *Aquila pomarina/clanga*, samen met één van de foto's. Snel kwamen echter de eerste reacties dat het om een sub-adulte Keizerarend *A heliaca* moest gaan! Na c 20 min zag MB hem opnieuw boven de bosrand vliegen. Hij vloog rustig voor de telpost uit en we piepten snel dat hij weer (of nog) aanwezig was. De eerste lokale vogelaars waren inmiddels gearriveerd en even later kwamen ook de eerste twitchers van verder weg die de vogel mooi konden zien. Soms leek hij weg te vliegen maar telkens kwam hij toch terug naar de Brobbelbies. Eén keer leek hij zelfs te landen in een boom maar een Zwarte Kraai *Corvus corone* joeg hem weg. Dit schouwspel ging zo c 1.5 uur door totdat hij om c 13:45 langzaam en laag in zuidoostelijke richting verdween. Hij was toen gezien door zeker 75 vogelaars. Er werd nog gepost tot de zon onder ging maar zonder succes. Voor mij (TJ) was dit nota bene de tweede Keizerarend in Nederland want op 3 april 2005 had ik mijn (en Nederlands) eerste op telpost Kamperhoek, Flevoland!

Een week later, op 3 oktober, kreeg Wietze Janse vroeg in de avond een Whatsapp van Nick Peeters en werd hij door Johan van der Louw getipt over een spannende arend op Facebook. Gelijk was duidelijk dat de foto van Gijs Leusink in de Facebook-groep Roofvogels en Uilen een (de!) Keizerarend betrof. WJ verspreidde het bericht toen er meer details bekend waren; de vogel bleek om 13:15 te zijn gezien bij Cellemuiden, Overijssel, vliegend richting noord. Later op de avond kwam door dat de vogel ten oosten van Hasselt, Overijssel, door Jeroen Bredenbeek, boswachter bij Staatsbosbeheer, was gezien. Hij zag hem in de schemer laag door de kruinen van een bosje vliegen, opgepest door Buizerds *Buteo buteo* en Zwarte Kraaien, en de vogel moest ergens in de buurt zijn gaan slapen. Hans Pohlmann deed de informatie via DB Alerts en Remco Hofland maakte voor de volgende dag een speciale Whatsappgroep aan. Vroeg in de ochtend van 4 oktober waren al veel vogelaars vol verwachting in het gebied samengekomen; de meesten stonden aan de oostkant van de bosjes en een kleine groep aan de westkant. Van deze laatste groep zag Teus Luijendijk de arend rond 08:10 laag over de bomen vliegen. Na een mooie vlucht zagen c 10 vogelaars hem verderop in een weiland landen. Via de appgroep werd de grote groep twitchers verderop gewaarschuwd. Korte tijd later werd hij teruggevonden, zittend in een populier, waar een groot deel van de toegestroomde mensen hem te zien kreeg. Even later vloog hij alweer verder, en er volgden een paar spannende uren voor vogelaars die hem nog niet hadden gezien. De arend werd gelukkig steeds terug gevonden, ondanks het feit dat hij een aantal malen het Zwarte Water overstak en later in de ochtend ook even de grens met Flevoland. Op diverse plekken joeg hij op Hazen *Lepus europaeus*, die echter telkens de dans wisten te ont-

614 Keizerarend / Eastern Imperial Eagle *Aquila heliaca*, vierde-kalenderjaar, Hasselt, Overijssel, 4 oktober 2017 (Edwin Winkel)

615 Keizerarend / Eastern Imperial Eagle *Aquila heliaca*, vierde-kalenderjaar, Brobbelbies, Schaijk, Noord-Brabant, 27 september 2017 (Toy Janssen)

springen. Ook was hij op ten minste twee plekken in gevecht met lokale Zeearenden. Rond 11:00 zat hij langere tijd in een weiland, waar hij door veel mensen mooi werd gezien. Na 13:05 werd het stil – gedurende de hele middag zochten er nog 10-tallen mensen maar hij werd niet meer gevonden.

In de middag van 8 oktober zag Lucien Brinkhof hem weer, vliegend in noordwestelijke richting bij Raalte, Overijssel. Op 9 oktober gingen daarom toch weer mensen zoeken; om c 12:30 nam Pieter Doornbos hem waar ten zuidoosten van Zwolle, Overijssel, om c 12:48 zag Frits van den Bos hem boven Zwolle en om c 15:15 kon Guus van Duin de vogel in beeld krijgen bij Hasselt (de plek van een week eerder), en daarna volgden de waarnemingen elkaar in hoog tempo op totdat hij om c 18:40 bij Zwartsluis, Overijssel, ging slapen. Daar werd hij de volgende ochtend in de herkansing door 10-tallen vogelaars gezien; de laatste waarneming was in De Wieden, Overijssel, om 13:15. Twee meldingen eind oktober bleven onbevestigd.

Op foto's van 4 oktober was met enige moeite te zien dat de vogel geringd was aan de rechterpoot (aluminium ring). Door goede fotobewerking en scherp observeren door Guus Jenniskens op 9 oktober werd een deel van de code afgelezen en met hulp van HP werd de herkomst getraceerd: de arend bleek op 18 juni 2014 als nestjong te zijn geringd te Dévaványa, Hongarije. Met deze uitkomst verdween het laatste restje twijfel of het

toch geen Spaanse Keizerarend *A. adalberti* was – juist in deze leeftijds categorie (vierde-kalenderjaar) zijn beide soorten namelijk het lastigst te onderscheiden. Deze problematiek wordt bevestigd door het feit dat op basis van nauwkeurige vergelijking van veren op foto's de Nederlandse vogel dezelfde bleek te zijn als een exemplaar in januari 2017 in Toscane, Italië, dat destijds voorlopig als Spaanse Keizerarend werd gedetermineerd (Dutch Birding 39: 45, plaat 54, 2017). TOY JANSSEN & MAARTJE BAKKER

EASTERN IMPERIAL EAGLE On 27 September 2017, a sub-adult Eastern Imperial Eagle *Aquila heliaca* was seen in flight for c 2 h at Schaijk, Noord-Brabant, the Netherlands. On 3-10 October, the same bird was seen on and off in a large area near Hasselt, Overijssel, and crossing the province border into Flevoland. The bird wore an aluminium ring and was traced as a wild-born young from Hungary (ringed on 18 June 2014) which confirmed its identification as Eastern Imperial. This was the second record for the Netherlands; the first was on 3 April 2005. Remarkably, based on detailed feather analyses from photographs, it appeared to be the same individual as one in Toscana, Italy, in January 2017, when the ring could not be read and the bird was tentatively identified as Spanish Imperial Eagle *A. adalberti* (see Dutch Birding 39: 45, plate 54, 2017).

Stejnegers Roodborsttapuit op Vlieland Op maandag 16 oktober 2017 rond 12:30 ontdekten wij (Lars Buckx en Arjan Dwarshuis) op de noordoostpunt van Vlieland, Friesland, een spannende bleke roodborsttapuit *Saxicola*. In het gebied bevonden zich verschillende Roodborsttapuiten *S. rubicola* maar deze vogel viel direct op door de effen, lichtoranje en ongestreepte onderdelen, witte keel zonder enige donkere tekening (duidelijk afgescheiden van de lichtoranje bovenborst), lichtere kop en meer opvallende wenkbrauwstreep. In vlucht vielen de warmoranje, ongetekende bovenstaartdekveren en lichte ongetekende stuit op. Voor een Aziatische Roodborsttapuit *S. maurus* was de vogel te warm gekleurd, waren de bovenstaartdekveren te donker oranje en was de wenkbrauwstreep niet licht en lang genoeg. Ook viel ons op dat de vogel een relatief dikke snavel had. Door deze set aan kenmerken kantelde de determinatie al snel naar Stejnegers Roodborsttapuit *S. stejnegeri*, die in uiterlijk tussen *rubicola* en *maurus* in zit (zie de op basis van DNA bevestigde *stejnegeri* van Texel, Noord-Holland, in oktober 2012). We verstuurden enkele back-of-camera-shots naar Nils van Duivendijk, die snel instemde met de determinatie als vermoedelijk eerste-winter vrouwtje (op basis van de lichte ondervleugeldekveren) *stejnegeri*. We slaagden erin een vers poepje te verzamelen onder in de struik waar hij zich geruime tijd in bevond en gaven onszelf 90% kans dat het van de vogel in kwestie afkomstig was. Een aantal vogelaars die het eiland net hadden verlaten keerde terug met de mid-

616 Stejnegers Roodborsttapuit / Stejneger's Stonechat *Saxicola stejnegeri*, eerstejaars vrouwtje, Noordoosthoek, Vlieland, Friesland, 16 oktober 2017 (Lars Buckx)

dagboot en (slechts) twee vogelaars (Lonnie Bregman en Enno Ebels) staken later in de middag over met de reguliere watertaxi. De vogel liet zich tot donker door in totaal ruim 10 vogelaars zien en fotograferen. De volgende ochtend bleek hij nog aanwezig en die dag maakten nog eens c 25 vogelaars de oversteek. Op 18 oktober was de vogel gevlogen. Op 7 november kregen we een e-mail van Peter de Knijff waarin hij ons meldde dat hij één kort fragment mtDNA uit het poepmonster had kunnen isoleren. De sequentie van dit stukje (180 posities) van het ND2-gen kwam voor 100% overeen met bekende *stejnegeri* en sloot alle andere taxa uit (waarbij uiteraard wordt aangenomen dat de identificatie van alle referentie-exemplaren klopt). Daarmee lijkt de kans groot dat deze vogel als derde *stejnegeri* voor Nederland de boeken in gaat; de eerste was de beroemde vogel op Texel van 8 tot 23 oktober 2012 (in Engeland teruggevangen en aan de hand van DNA gedetermineerd; Dutch Birding 34: 426-428, 2012) en de tweede een vangst in de Kroonspolders op Vlieland op 10 oktober 2016 (nog niet ingediend; Dutch Birding 38: 477, plaat 726, 2016). Een vogel op 28 oktober 2014 in de Lauwersmeer, Groningen, werd (voorlopig) aanvaard als *maurus/stejnegeri* maar toonde wat uiterlijk betreft sterke overeenkomsten met de andere drie vogels (Dutch Birding 36: 429, plaat 577, 2014). LARS BUCKX, ARJAN DWARSHUIS & PETER DE KNIJFF

STEJNEGER'S STONECHAT On 16-17 October 2017, a first-year female Stejneger's Stonechat *Saxicola stejnegeri* stayed on Vlieland, Friesland, the Netherlands. The identification was first based on plumage characters and later confirmed by DNA analyses from faeces. If accepted, this becomes the second or third record, after birds in October 2012 (confirmed by DNA when the same bird was ringed in England) and October 2016 (ringed; not yet submitted).

Westelijke Blonde Tapuit op Texel Op donderdag 19 oktober 2017 fietste ik (Koen Stork) naar school op Texel, Noord-Holland. Ik volgde het fietspad over het Waal en Burgerdijkje en zag rond 08:45 een opvallend bleke tapuit *Oenanthe* op een bruggetje zitten. De vogel vloog voor me op en kwam mooi langs gevlogen. Zonder kijker zag ik erg veel wit in de staart, dus Woestijntapuit *O. deserti* viel af. De eindband van de staart leek vrij smal en daarom gaf ik hem door aan andere vogelaars op het eiland als mogelijke 'blonde tapuit' en vervolgde braaf mijn weg naar school. Het duurde een tijdje voordat de waarneming gecheckt kon worden maar rond 11:00 vonden Frank van der Meer en Robert van der Meer hem terug en bevestigden op basis van het zandkleurige kleeft en het staartpatroon met veel wit en oplopend zwart op de buitenste staartpenen de determinatie als 'blonde tapuit' *O. hispanica/melanoleuca*. Het nieuws werd verder verspreid en door de vogelaars ter plaatse werd geconcludeerd dat het hoogstwaarschijnlijk om een eerstejaars mannetje Westelijke Blonde Tapuit *O. hispanica* ging. Belangrijke kenmerken voor deze determinatie waren de warme zandkleur op de borst, bovenkop en mantel; bij Oostelijke Blonde Tapuit

617 Westelijke Blonde Tapuit / Western Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica*, eerstejaars mannetje, Waal en Burg, Texel, Noord-Holland, 19 oktober 2017 (Eric Menkveld)

O melanoleuca zijn deze delen kouder grijsbruin getekend. Omdat *hispanica* met maar twee eerdere gevallen – waarvan maar één twitchbaar (in 2004) – een stuk zeldzamer is dan *melanoleuca* nam het belangstellingsniveau flink toe en in de loop van de dag kwamen vele 10-tallen vogelaars naar Texel. De tapuit liet zich de hele dag goed bekijken en fotograferen, zij het vaak op flinke afstand omdat hij bij voorkeur verbleef op een grote stapel gemaaid riet in het weiland. Naast de kleur is ook de handpenprojectie een kenmerk om beide ‘blonde tapuiten’ te onderscheiden; de projectie van c 90% paste goed op *hispanica*. Aan het eind van de middag werd een poepje verzameld voor DNA-analyse waarmee hopelijk de determinatie verder ondersteund kan worden. De volgende dag werd de vogel niet meer aangetroffen. Eerdere gevallen van *hispanica* in Nederland waren een mannetje op Terschelling, Friesland, op 11 mei 2001 en een vrouwtje in de Eemshaven, Groningen, van 30 oktober tot 28 november 2004. Daarnaast zijn er zes gevallen van niet nader gedetermineerde ‘blonde tapuiten’ (mei 1937, mei 1970, juni 1975, april 1982, juni 1991 en mei 2006). Vooral bij oudere gevallen is de documentatie onvoldoende om de subtiele verschillen tussen beide soorten te kunnen vaststellen. Daarnaast is er één geval waarbij het een ‘blonde tapuit’ of Bonte Tapuit *O pleschanka* betrof (oktober 1992). KOEN STORK & ENNO B EBELS

WESTERN BLACK-EARED WHEATEAR On 19 October 2017, a first-year male Western Black-eared Wheatear *Oenanthe*

hispanica stayed for a full day on Texel, Noord-Holland, the Netherlands. If accepted, this is (only) the third record, after birds in May 2001 and October-November 2004.

Vale Lijster op Vlieland Op vrijdagochtend 20 oktober 2017 stapten we met vele anderen op de eerste boot naar Vlieland, Friesland - het derde weekend van Deception Tours (DT3) was begonnen! Het weer was onstuimig met een harde zuidwestenwind en regelmatig fikse buien. Berichten vanaf het eiland dat het er vol met vogels zat bereikten ons al snel. Roelof de Beer, Rob Half, Vincent Hart en ik (Jaap Denee) besloten na een blik op de buienradar om eerst te gaan vogelen in de luwte en de dekking van het dorp. Na een onderbreking met regen, koffie en lunch gokten VH en ik op de achtertuinen tegen de Waddendijk. Deze zaten behoorlijk vol met vogels. We liepen snel naar de meest oostelijke tuinen om vervolgens alle tuintjes één voor één af te vogelen. Bij Dorpsstraat 67 vonden we tussen de Merels *Turdus merula* en Koperwieken *T iliacus* een eerste-winter Belfijster *T torquatus* en terwijl VH vanaf het pad boven op de dijk probeerde een tweede Belfijster op de foto te krijgen, zocht ik rustig met mijn verrekijker de tuin af. Op dat moment stokte de adem in mijn keel: midden in mijn kijkerbeeld zag ik een lichtgrijze lijsterkop achter een taxusstammetje, met een vrij smalle en spierwitte wenkbrouwstreep en een dunne, witte baardstreep. Op dat moment draaide de vogel een slag en verdween de kop achter een tak, keek ik op een vrij

618 Vale Lijster / Eyebrowed Thrush *Turdus obscurus*, eerstejaars mannetje, Oost-Vlieland, Vlieland, Friesland, 21 oktober 2017 (Jaap Denee)

egaal groenbeige rug en zag ik een hagelwit, flinterdun vleugelstreepje... Mijn hart bonsde in mijn keel en ik kon maar aan één ding denken: 'Dit is bingo! Dit is bingo!' In de stress keek ik om mij heen om te zien waar ik mijn camera had gelaten en zag ik hem twee tuintjes verderop staan. Ik trok een sprintje naar mijn camera. Even later keek ik door de zoeker en bleek de vogel nog steeds op de zelfde plek te zitten, half verscholen achter de taxus. Ik drukte af en checkte de display van de camera. Op dat moment sprong de vogel iets naar voren, kwam ineens vrij en zag ik de abrikoosoranje flanken. Ik riep VH die snel naar beneden kwam. Omdat de vogel inmiddels volledig achter een standbeeld in de tuin was verdwenen liet ik VH mijn display zien... 'Dat is een Vale Lijster, man!'. We wachtten gespannen tot de vogel weer zou verschijnen. Na enkele 10-tallen seconden hipte hij weer achter het standbeeld vandaan. We balden onze vuisten en vierden kort ons feestje. Ik maakte in de DF-appgroep melding 'Vale Lijster!!!', gevolgd door de locatie en een paar 'back-of-camera' foto's. Meteen daarna verstuurde ik een Rare Bird Alert om ook de mensen op de vaste wal op de hoogte te brengen van de vondst. Even later arriveerden RdB en RH, kort daarna gevolgd door andere vogelaars. Terwijl de groep groeide, speurde iedereen geconcentreerd de tuintjes af. Het duurde minuten, en voor mijn gevoel een eeuwig-

heid, maar plotseling riep iemand 'Daar zit hij! Daar zit hij! Midden op het grasveldje!' en kreeg iedereen hem goed te zien. In de loop van de middag maakten enkele 10-tallen vogelaars van de vaste wal een succesvolle oversteek met watertaxi's. Om het 'vale festijn' compleet te maken werd aan het eind van de middag nog een Vale Gierzwaluw *Apus pallidus* ontdekt op de noordoostpunt. De volgende ochtend vroeg bleek de lijster nog aanwezig in de tuinen en in de loop van de dag kwamen zeker 150 vogelaars naar het eiland. Tot de avondschemer liet hij zich met tussenpozen fraai zien tot hij hoog over de bebouwing wegloog en verdween; zondag was hij niet meer aanwezig.

Dit was de achtste Vale Lijster *T. obscurus* voor Nederland en pas de tweede twitchbare, na een vogel op Texel, Noord-Holland, van 30 september tot 4 oktober 1988. De dag dat hij werd gevonden was de zesde sterfdag van een van de grondleggers van Deception Tours, Hans ter Haar. Het maakte de vondst van deze zeldzaamheid extra bijzonder. JAAP DENEË & VINCENT HART

EYEBROWED THRUSH On 20-21 October 2017, a first-year male Eyebrowed Thrush *Turdus obscurus* stayed in gardens of the (only) village on Vlieland, Friesland, the Netherlands. This was the eighth record but only the second twitchable, after one in September-October 1988.

NIEUW!

LEICA NOCTIVID. ONGEËVENAARDE KIJKERVARING.

Gebaseerd op 110 jaar ervaring. Vernoemd naar de "Athene Noctua", het symbool van wijsheid, kennis en inzicht, zijn de Leica Noctivid de beste verrekijkers die Leica ooit gemaakt heeft. Stijlvol en compact, bieden ze de perfecte balans van de belangrijkste eigenschappen voor kristalhelder kijkgenot. Gemakkelijk met één hand te gebruiken, grote oculairen, ongelooflijke scherptediepte, fraaie contrasten en de perfecte combinatie van lichttransmissie en kleurechtheid. De nieuwe Leica Noctivid verrekijkers bieden een ongeëvenaarde kijkervaring en zijn verkrijgbaar in 8x42 en 10x42 uitvoeringen.

Meer informatie bij de Leica Sport Optics dealers: www.transcontinenta.nl/leicasodealers

Transcontinenta BV | Importeur Nederland | T: 0252 687 555 | W: transcontinenta.nl/leica

Ontdek de natuur met **veldshop.nl**
boeken veldwerkmateriaal optiek

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl
Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

SWAROVSKI

Al vele jaren is Foto Rooijmans het adres voor **Swarovski** verrekijkers, Spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste **Swarovski** produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "SWAROVISION"-serie wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 10 jaar garantie wordt gegeven.

VANAF MEI 2017...DE NIEUWE BTX

De nieuwe BTX oculairmodule vormt een uniek samenspel tussen optische kwaliteit en optimaal kijkcomfort met als doel je een zo lang mogelijke kijkervaring te bieden.

Deze unieke oculairmodule combineert de voordelen van een telescoop met die van een verrekijker. Het binoculaire systeem stelt je in staat om dingen op natuurlijke wijze, met beide ogen te zien en presenteert een uitzonderlijk levendig, natuurlijk beeld voor de meest intense kijkervaring ooit.

Vanzelfsprekend zijn er geen compromissen gesloten op het vlak van optische kwaliteit. De kristalheldere Swarovision technologie geeft zelfs de kleinste details weer met behoud van scherpte tot aan de rand van het gezichtsveld.

Het assortiment van **Swarovski** omvat meer dan 30 kijkers en telescopen.

Be part of the Great Migration.

ZEISS Binoculars & Spotting Scopes

// RELIABILITY
MADE BY ZEISS

Introdactie van de nieuwe ZEISS Conquest Gavia 85

Eerste keuze voor vogelaars.

Fitis of Tjiftjaf? Met de nieuwste verrekijkers en telescopen van ZEISS hoeft u niets te missen. Dankzij hun compacte, lichtgewicht ontwerp, het ongelooflijk scherpe beeld en de dynamische focusing, zijn ze de ideale partner voor alle vogelaars die naar alle uithoeken van de wereld reizen tijdens de uitoefening van hun ornithologische passie. www.zeiss.nl/sports-optics

BELEEF DE NATUUR NU NOG INTENSER

Voorzien van 60 laags Super High reflectie coating, Plasma coating (anti-kras), Anti-reflectie coating, Fase coating (kraakhelder beeld) en een Hydrofobe coating, waardoor regen geen vat heeft op de lenzen.

Geroemd om zijn groothoek en dichtbij instelling.

BESTE
KOOP
2015
roots

€ 649,-

BUZZARDIII SHR

10X42 - 8X42

E info@technolyt.nl T +31(0)75 647 45 47 I Technolyt.nl

ONDERDEEL VAN DE WAY GROUP

De verrekijkers van nu... de Urker no-nonsense van toen!

Voor 23:59 uur besteld,
morgen gratis in huis

 cameranu.nl

Altijd scherp!

Ghana Birding & Nature Tours with

**ASHANTI AFRICAN
Tours**

Proud to be chosen by
Arjan Dwarshuis during his
Biggest Year World Record

- ◆ EXPERT LOCAL GUIDES
- ◆ EXCEPTIONAL BIRDING
- ◆ UNBEATABLE PRICES

CONTACT US
Tel: +233 (0) 245 289 736
Email: info@ashantiafricantours.com
Website: www.ashantiafricantours.com

WADDEN VOGELFESTIVAL 2018

12 EN 13 MEI 2018

BIG DAY teams gezocht

www.texelbigday.nl

TEXEL BIG DAY

VOGELRACE VOOR HET GOEDE DOEL

NP Nationaal Park
Duinen van Texel

Wadden Vogelfestival
is een initiatief van Nationaal Park Duinen
van Texel en het Vogelinformatiecentrum

DE GESPECIALISEERD VOGEL
TOUROPERATOR IN

Sri Lanka

Jetwing ECO HOLIDAYS
SRI LANKA

+94 112 381 201 | www.jetwingeco.com
Marketing2@jetwingeco.com

SCOPAC PLUS

SCOPAC - een comfortabel en gebruiksvriendelijk systeem om telescoop en statief te dragen en te vervoeren. Ideaal voor op reis, in het veld of op de fiets.

- Nu met een grotere tas
- 2 extra banden voor meer stabiliteit op de rug
- Geschikt voor bijna alle statieven en alle telescopen

€70,-
incl. verzendkosten
binnen Nederland

Zie www.scopac.co.uk voor foto's. Nu direct leverbaar in Nederland, voor bestellingen en vragen stuur een e-mail naar scopacnederland@gmail.com

'Scopac, die telescoop blijft nooit meer in de auto' Pim Wolf

SCOPAC®
THE ORIGINAL TRIPOD CARRIER